

229

Onderzoek en beleid

Jong vast

Een cijfermatig overzicht van de strafrechtelijke recidive van ex-pupillen van justitiële jeugdinrichtingen

B.S.J. Wartna

S. el Harbachi

A.M. van der Laan

Onderzoek en beleid

De reeks Onderzoek en beleid omvat de rapporten van onderzoek dat door en in opdracht van het WODC is verricht. Opname in de reeks betekent niet dat de inhoud van de rapporten het standpunt van de Minister van Justitie weergeeft.

Exemplaren van dit rapport kunnen worden besteld bij het distributiecentrum van Boom Juridische uitgevers:
Boom distributiecentrum te Meppel
Tel. 0522-23 75 55
Fax 0522-25 38 64
E-mail bdc@bdc.boom.nl

Voor ambtenaren van het Ministerie van Justitie is een beperkt aantal gratis exemplaren beschikbaar. Deze kunnen worden besteld bij:
Bibliotheek WODC, kamer KO 14
Postbus 20301, 2500 EH Den Haag
Deze gratis levering geldt echter slechts zolang de voorraad strekt.

De integrale tekst van de WODC-rapporten is gratis te downloaden van www.wodc.nl.
Op www.wodc.nl is ook nadere informatie te vinden over andere WODC-publicaties.

© 2005 WODC

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden veeleelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voorzover het maken van reprografische veeleelvoudingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (art. 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without written permission from the publisher.

ISBN 90-5454-612-3

NUR 824

Voorwoord

De Recidivemonitor is een instrument om de uitstroomresultaten van strafrechtelijke interventies op eenduidige wijze te meten. In dit rapport wordt ingegaan op de recidive onder ex-pupillen van justitiële jeugdinrichtingen. Ruim zeven duizend jongeren werden enkele jaren gevolgd. Nagegaan is welk deel van hen in de periode na het vertrek uit de penitentiaire inrichting opnieuw met Justitie in aanraking is gekomen.

Dit rapport is het eerste in een reeks. De strafrechtelijke recidive van jongeren die werden opgenomen in een justitiële jeugdinrichting zal vanaf nu jaarlijks worden gepeild. Voor de twee andere sectoren van de Dienst Justitiële Inrichtingen geldt hetzelfde. Ook over de recidive onder ex-gedetineerden en onder ex-terbeschikkinggestelden zijn inmiddels rapporten uitgebracht. Ook deze justitiabelen zullen met jaarlijkse metingen worden gevolgd. De monitorstudies bieden zicht op de ontwikkelingen in het recidiveniveau en vormen – ook in methodische zin – een vertrekpunt voor meer gedetailleerd onderzoek naar de effectiviteit van justitiële interventies.

Prof. mr. Frans Leeuw
Directeur WODC

Woord van dank

Om de strafrechtelijke recidive van de jeugdigen in kaart te kunnen brengen is in dit onderzoek een koppeling gemaakt tussen uitstroomgegevens van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) en de justitiële documentatie vastgelegd in de OBJD, het vaste bronbestand van de WODC-Recidivemonitor. Onze dank gaat uit naar Eric Spaans, die de uitstroomgegevens van de gedetineerden heeft aangeleverd en ons wegwijs maakte in het registratiesysteem van de justitiële jeugdinrichtingen. Chris Breuer en Barbara Hoekstra-Schwarte spoorden de nummers op waaronder de ex-pupillen in de OBJD te vinden zijn. Marita Kok en Martine Blom hebben geholpen bij de opmaak van het uiteindelijke rapport. Stefan Bogaerts deed enkele tekstbijdragen. Ad Essers was gedurende het gehele onderzoekstraject van onschatbare waarde. De voorzitter en leden van de begeleidingscommissie (zie bijlage 1) hebben het onderzoek als altijd kritisch gevolgd. Wij zijn hen en andere collega's die eerdere versies van dit rapport van commentaar hebben voorzien, erkentelijk voor hun bijdrage.

De auteurs

Inhoud

Samenvatting	9
1 Inleiding	17
2 Methode van onderzoek	21
2.1 Selectie van de onderzoeksgroep	21
2.2 Operationalisering van het recidivebegrip	25
2.3 Welke analyses vinden plaats?	25
3 Resultaten	29
3.1 De prevalentie van recidive	29
3.2 Overige facetten van de recidive	32
3.2.1 Frequentie	33
3.2.2 De aard en ernst van de recidivedelicten	34
3.2.3 De totale omvang van de recidive	35
3.3 Factoren die samenhangen met het vóórkomen van recidive	36
3.3.1 Persoonskenmerken	37
3.3.2 Type delict en het strafrechtelijke verleden	39
3.3.3 Kenmerken van het verblijf	41
3.4 Complexe samenhang	44
4 Slot	49
Summary	53
Literatuur	61
Bijlage 1 Begeleidingscommissie	64
Bijlage 2 De WODC-Recidivemonitor	65
Bijlage 3 Indeling van strafrechtelijke afdoeningen	74
Bijlage 4 Indeling van misdrijven naar aard en ernst	77
Bijlage 5 Tabellen	80

Samenvatting

Welke strafrechtelijke recidive volgt er op opnames in justitiële jeugd-inrichtingen? In de justitiële jeugdinrichtingen (JJI's) vindt opvang plaats van jongeren in voorlopige hechtenis en wordt uitvoering gegeven aan strafrechtelijke sancties zoals jeugddetentie en de pij-maatregel. Daarnaast zorgen de JJI's voor jongeren die in het kader van een onder-toezichtstelling (ots) uithuis werden geplaatst. Het samenplaatsen van jongeren op strafrechtelijke en civielrechtelijke titel stuit de laatste jaren op veel verzet. Om de jongeren met ots te beschermen en 'criminele besmetting' te voorkomen, moeten zij gescheiden worden gehuisvest van jongeren die delicten hebben gepleegd en een straf ondergaan. In dit rapport wordt ingegaan op de strafrechtelijke recidive onder alle expupillen van justitiële jeugdinrichtingen. De uitstroomresultaten van de gehele JJI-sector worden in kaart gebracht, uitgesplitst naar o.a. type inrichting, de duur van het verblijf en de verblijfstitel. Om enig reliëf in de onderzoeksresultaten aan te brengen worden de uitkomsten op sommige plaatsen afgezet tegen de uitkomsten van een soortgelijke meting onder minderjarige daders. Deze jeugdigen kregen in 1997 een strafrechtelijke sanctie opgelegd (zie Wartna, Tollenaar en Blom, 2005).

Onderzoeksgroep

De onderzoeksgroep bestaat uit de jongeren die in de jaren 1997-2000 zijn uitgestroomd uit een opvang- of een behandelinrichting. Tabel a geeft de aantallen weer en laat zien welk deel van de jongeren op een civielrechtelijke titel en welk deel op strafrechtelijke titel is uitgestroomd.

Tabel a Onderzoeksaantallen recidivemetingen ex-pupillen JJI 1997-2000 uitgesplitst naar wettelijk kader

Uitstroomjaar	Aantal	Civielrechtelijk	Strafrechtelijk	Overig/onbekend
1997	1.469	244	1.118	107
1998	2.007	382	1.532	93
1999	2.122	401	1.633	88
2000	2.380	418	1.877	85
Totaal	7.978	1.445	6.160	373

De verschillen in de samenstelling van de vier cohorten zijn niet groot. De groep die in 1999 is uitgestroomd, bevat relatief veel meisjes. De totale groep bestaat voor 88% uit jongens. Bijna de helft van de jongeren is bij uitstroom uit de JJI tussen de 16 en 18 jaar oud. Ruim tweederde is in Nederland geboren. De helft van de jongeren was opgenomen voor preventieve hechtenis, 1 op de 5 jongeren onderging een vrijheidsstraf. Ongeveer 20% verbleef op civielrechtelijke titel in een JJI, in het kader van een ots. De duur van het verblijf betrof voor meer de helft van de jongeren minder dan 3 maanden. Circa een vijfde verbleef langer dan 12 maanden in een JJI.

De jeugdigen die wegens een delict zijn ingesloten in een JJI vormen geen doorsneegroep van daders. Het aantal ingesloten jongeren dat is vervolgd voor het plegen van een vermogensmisdrijf met gebruikmaking van geweld is bijna zes keer zo groot als in de totale populatie van minderjarige daders. Ook het aantal ‘veelplegers’ in de onderzoeksgroep is veel groter dan normaal. In de totale populatie van jeugdige daders bedraagt het aandeel jongeren dat al minstens drie keer eerder met justitie in aanraking is gekomen 7,3%, in de JJI-groep is dit 21%. Bij de interpretatie van de uitkomsten dient men met de verschillende achtergronden van de jongeren rekening te houden. Valt de recidive in een bepaalde modaliteit van het verblijf in een JJI lager uit, dan wil dat nog niet zeggen dat deze modaliteit effectiever is. Het verschil in recidive kan ook door andere factoren worden verklaard.

Methode van onderzoek

Het onderzoek maakt deel uit van de WODC-Recidivemonitor, een doorlopend project waarin gestandaardiseerde metingen worden verricht onder uiteenlopende dadergroepen. Voor de metingen wordt gebruikgemaakt van gegevens uit de onderzoeks- en beleidsdatabase justitiële documentatie (OBJD). De OBJD is een geanonimiseerde versie van het justitiële documentatiesysteem (JDS) en bevat informatie over de criminaliteit die door het OM wordt vervolgd. Voor de berekening van de recidive gelden binnen de Recidivemonitor vaste criteria (zie tabel b).

Tabel b Recidivecriteria binnen de WODC-Recidivemonitor

criterium	Omschrijving
Algemene recidive	Alle nieuwe justitiecontacten ongeacht de aard en ernst van de gepleegde misdrijven, behalve de strafzaken die eindigen in vrijspraak, een technisch sepot of een andere technische uitspraak
Ernstige recidive	Nieuwe, geldige justitiecontacten n.a.v. een misdrijf met een wettelijke strafdreiging van 4 jaar of meer*
Zeer ernstige recidive	Nieuwe, geldige justitiecontacten n.a.v. een misdrijf met een wettelijke strafdreiging van 8 jaar of meer

* Delicten met een lagere strafdreiging waarvoor wel voorlopige hechtenis kan worden opgelegd, vallen ook in deze categorie.

Met behulp van deze criteria wordt de recidive in de diverse onderzoeksgroepen beschreven. De periode dat de ex-pupillen konden worden gevolgd duurde minimaal 3½ en maximaal 7½ jaar. Omdat de beschikbare gegevens beperkt zijn, biedt dit rapport geen verklaring voor het optreden of uitblijven van de recidive. Het gaat niet in op de achtergronden en oorzaken ervan, maar geeft slechts een cijfermatig overzicht. De volgende vragen komen daarbij aan de orde:

- de *prevalentie* van recidive; welk deel van de (sub)groep heeft gerecidiveerd?
- de *snelheid* waarmee men recidiveerde; op welk moment vond de recidive plaats?
- de *frequentie* van de recidive; hoeveel nieuwe justitiecontacten heeft de recidivist na de uitgangszaak opgebouwd?
- de *aard* en *ernst* van de recidivedelicten; welk type delict werd gepleegd en hoe werd de nieuwe strafzaak afgedaan?
- de *omvang* van de recidive; hoe omvangrijk is de totale recidive in de (sub)groep?

Prevalentie van recidive onder jongeren uit JJI's

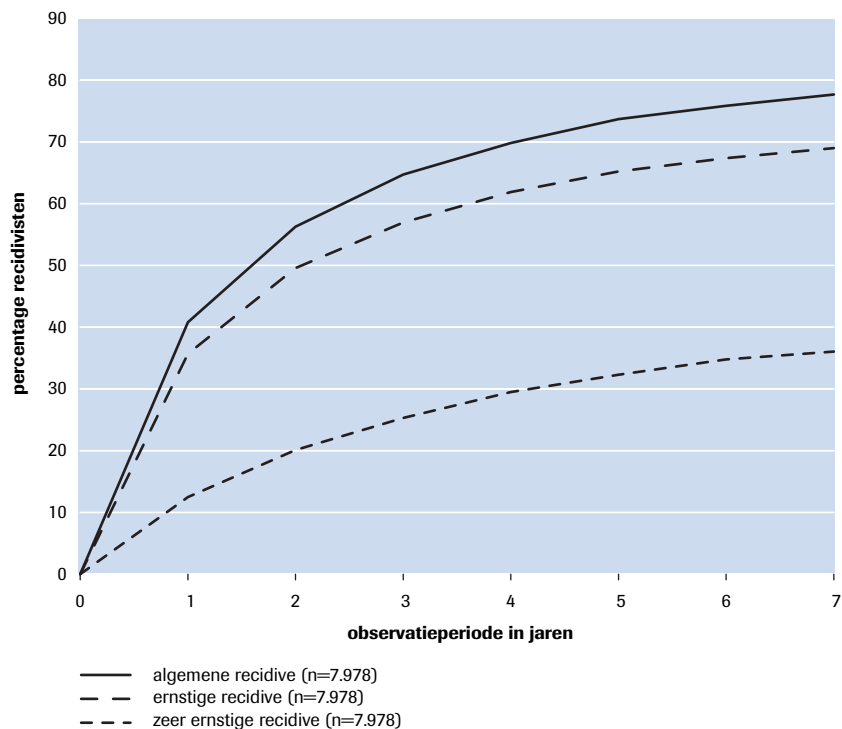
In figuur a wordt een overzicht gegeven van de prevalentie van algemene, ernstige en zeer ernstige recidive onder jongeren uitgestroomd uit JJI's. Omdat de verschillen tussen de cohorten zeer klein blijken te zijn, worden alleen de recidivepercentages van de gehele onderzoeksgroep gegeven. De recidive onder JJI-jongeren is zeer hoog. Binnen 4 jaar na uitstroom is 70% van de jongeren (opnieuw) met justitie in aanraking gekomen vanwege het plegen van een delict. In de totale populatie van jeugdige daders is de algemene recidive veel lager: 49% van de minderjarigen die in 1997 een strafrechtelijke sanctie kregen opgelegd was binnen 4 jaar opnieuw vervolgd.

Na 4 jaar bedraagt de ernstige recidive in de JJI-groep 62%. Deze jongeren werden in deze periode minstens één keer vervolgd voor een misdrijf met een minimale strafdreiging van 4 jaar. De ernstige recidive maakt steeds ongeveer 90% uit van de algemene recidive. Dit betekent dat slechts 1 op de 10 recidivisten zich heeft beperkt tot het plegen van relatief lichte misdrijven. De rest heeft (ook) ernstig of zeer ernstig gerecidiveerd. Binnen 4 jaar na uitstroom is 29% van de JJI-jongeren opnieuw met justitie in aanraking gekomen vanwege een misdrijf met een strafdreiging van 8 jaar of meer. De zeer ernstige recidive is weliswaar lager dan de algemene en ernstige recidive, maar blijft betrekkelijk hoog. In de totale populatie van jeugdige daders bedraagt het vergelijkbare percentage 12%.

Overige facetten van de recidive

De JJI-jongeren die na vertrek uit de inrichting (opnieuw) in aanraking kwamen met justitie, hebben binnen 4 jaar na uitstroom gemiddeld bijna 4 nieuwe contacten opgebouwd (3,88). In de totale populatie van jeugdige daders bedraagt dit aantal 2,84. De helft van de recidivezaken betreft een vermogensdelict zonder geweld, een derde is een agressiedelict. Zedenmisdrijven komen het minst voor (1,1%). Van de recidivezaken wordt 45% afgedaan met een (nieuwe) onvoorwaardelijke vrijheidsstraf; in de gehele populatie is dit ongeveer een kwart. In de laatste twee cohorten zijn de percentages onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen en taakstraffen iets hoger. De percentages voorwaardelijke vrijheidsstraffen en beleidssepots lijken te zijn gedaald.

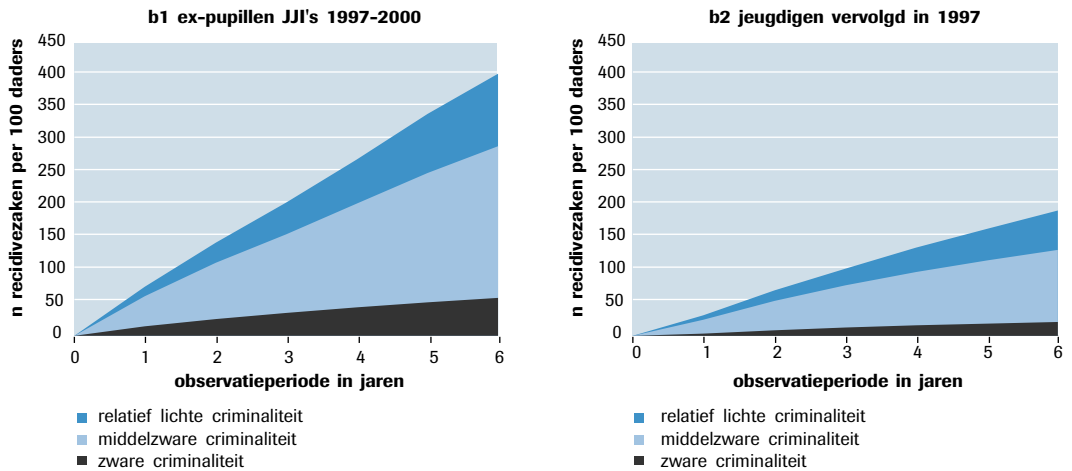
Figuur a Prevalentie van algemene, ernstige en zeer ernstige recidive onder ex-pupillen van JJI's uitgestroomd in de periode 1997-2000

Samen geven de prevalentie en frequentie van de verschillende vormen van recidive zicht op de totale omvang van de recidive in de JJI-groep. Figuur b1 geeft voor de gehele groep weer welke aantallen recidive-zaken er volgden in de periode na het verblijf in de JJI. Figuur b2 doet hetzelfde, maar dan voor de totale groep jeugdige daders. De aantallen zijn uitgesplitst naar de ernst van de gepleegde delicten. We maken hierbij onderscheid tussen relatief lichte, middelzware en zware delicten.¹ Om een goede vergelijking mogelijk te maken worden de aantallen uitgedrukt per groep van 100 daders.

¹ Dit onderscheid is gebaseerd op de maximale strafdreiging van de delicten; zie tabel 1.

Figuur b Omvang van de recidive onder ex-pupillen van JJI's uitgestroomd in de periode 1997-2000 en onder jeugdigen met een strafzaak afgedaan in 1997; uitgesplitst naar ernst van de gepleegde delicten

Uit figuur b blijkt dat de omvang van de recidive onder de JJI-jongeren veel groter is dan onder jeugdige daders in het algemeen. Elke groep van 100 ex-pupillen heeft 6 jaar na het vertrek uit de inrichting iets meer dan 400 (nieuwe) justitiecontacten opgebouwd. In de totale populatie van jeugdige daders is dit aantal iets minder dan 200. Gerekend over een periode van 6 jaar is de totale recidive onder JJI-jongeren dus ruim twee keer zo groot als normaal. De zeer ernstige recidive is zelfs 2,6 keer zo groot. Het aantal zaken naar aanleiding van zware misdrijven (delicten met een strafdreiging van 8 jaar of meer) bedraagt in de totale populatie 22 per 100 daders. In de JJI-groep is dit aantal 58. Het geeft nog eens aan hoe zwaar deze groep is. De jongeren die uitstromen uit een JJI vormen een zeer criminele groep.

Factoren die samenhangen met het vóórkomen van recidive

De kans op recidive onder JJI-jongeren hangt samen met een aantal factoren. Binnen de groep zijn sterke verschillen te zien. Jongens recidiveren meer dan meisjes; in gelijke omstandigheden is de kans dat een jongen na vertrek uit de inrichting in de fout gaat ongeveer twee keer zo groot als bij meisjes. Ook de leeftijd van de jeugdige speelt een rol: hoe jonger men is, hoe groter de kans op recidive. Jongeren met een Marokkaanse, Antilliaanse/Arubaanse of Surinaamse achtergrond recidiveren vaker dan autochtone jongeren. Turkse jongeren juist minder. De belangrijkste voorspeller van recidive is echter de justitiële voorgeschiedenis. Als men voorafgaand aan het verblijf in de JJI al eerder vanwege een delict in aanraking was gekomen met justitie, is de kans op recidive groter. Hoe hoger het aantal eerdere justitiecontacten, des te waarschijnlijker is het dat de jongere in de periode na vertrek na het verblijf opnieuw in de fout

gaat. Is het aantal eerdere contacten groter dan 10, dan is de kans zeer groot. Binnen 3 jaar na vertrek uit de JJI heeft al meer dan 90% van deze 'zeer hoogfrequente veelplegers' gerecidiveerd. Na 7 jaar is dit percentage opgelopen naar 97%. Van de civielrechtelijk geplaatste jongeren die ook voorafgaand aan het verblijf nooit met justitie in aanraking zijn gekomen, is tegen die tijd de helft wegens het plegen van een misdrijf vervolgd. Naast de rol van persoonskenmerken zijn er ook effecten gevonden voor verblijfsduur en verblijfstitel. Middellange verblijven van 3 tot 6 maanden laten, bij gelijke scores op alle andere gemeten kenmerken, betere uitstroomresultaten zien dan korte en lange verblijven. De recidive na een strafrechtelijke maatregel (in dit onderzoek overwegend de pij) is lager dan na een preventieve hechtenis, een jeugddetentie of een plaatsing in het kader van een ots. De groep ots-ers recidiveert als groep op zich minder dan de andere jongeren, maar dit verschil verdwijnt als men rekening houdt met de omvang van het strafrechtelijke verleden. In figuur c is dit te zien. Figuur c1 geeft de recidivepercentages onder de civielrechtelijk geplaatste jongeren uitgesplitst naar het aantal justitiecontacten dat zij voorafgaand aan het verblijf in de JJI reeds hadden opgebouwd. Figuur c2 doet hetzelfde, maar dan voor de jongeren die zijn opgenomen op een strafrechtelijke titel. We zien ook dat als het aantal eerdere justitiecontacten gelijk is, er nauwelijks verschil is tussen de recidivepercentages van civielrechtelijk en strafrechtelijk geplaatste jongeren. Anders gezegd: indien men rekening houdt met verschillen in de justitiële voorgeschiedenis, maakt het voor de latere kansen op recidive niet uit in welk wettelijk kader de opname in de JJI heeft plaatsgevonden.

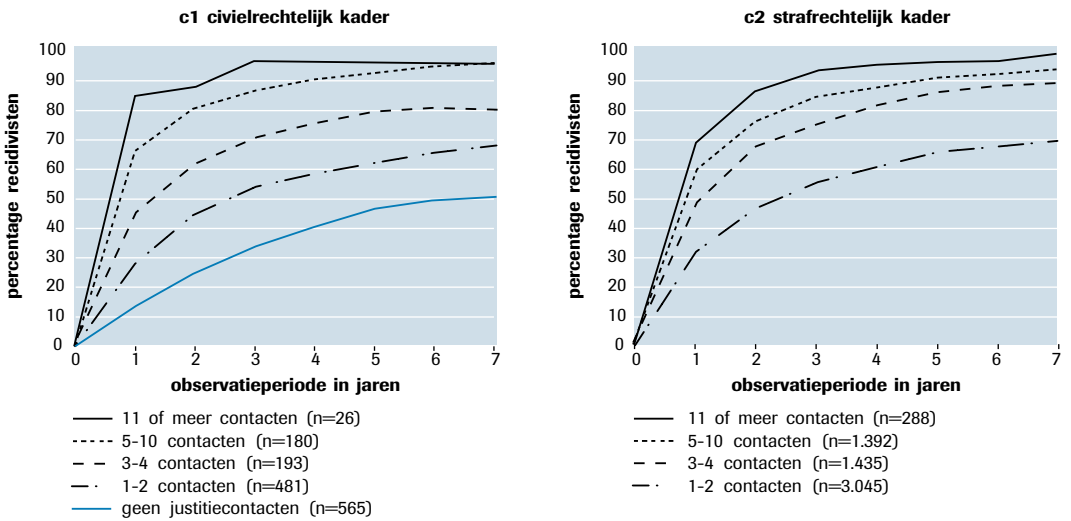
Slot

In dit rapport zijn de uitstroomresultaten van de justitiële jeugdinrichtingen in kaart gebracht. Welke *effecten* het verblijf in de JJI's heeft gehad, blijft onduidelijk. Het vaststellen van de werking van een justitiële interventie vergt een onderzoeksopzet waarbij de recidive van de respondenten wordt afgezet tegen de recidive in een groep jongeren die in alle relevante opzichten vergelijkbaar is.² De effecten van het verblijf in de JJI's kunnen daarenboven alleen op waarde worden geschat als er een goed beeld bestaat van de uitgangssituatie van de jongeren bij instroom en men over gedetailleerde informatie beschikt van de aanpak van de problemen waar de jongeren mee te maken hebben. Dergelijke gegevens waren in dit onderzoek niet voorhanden.

Wel is inzichtelijk gemaakt hoe omvangrijk de recidive in deze zeer problematische groep van justitiabelen is. Indien men zich niet wenst neer te leggen bij deze hoge percentages, is het zaak om – via onderzoek met een meer gedetailleerd design – te achterhalen welke interventies voor welke subgroepen van JJI-jongeren het meest succesvol zijn.

2 Zie Wartna (2005) voor een handleiding voor de evaluatie van interventies speciaal gericht op het terugdringen van de recidive.

Figuur c Algemene recidive onder ex-pupillen van JJI's uitgestroomd in de periode 1997-2000; uitgesplitst naar wettelijk kader en strafrechtelijk verleden

Per groep moeten de 'best practices' worden gedefinieerd, getest en bij bewezen succes zo breed mogelijk worden toegepast. Wellicht zal dan het recidiveniveau onder deze jongeren dalen.

1 Inleiding

Als gevolg van ontwikkelingen in de jeugdcriminaliteit is het aantal plaatsen in justitiële jeugdinrichtingen (JJI) de laatste jaren fors gestegen. Na de wijziging van het jeugdstrafrecht in 1995 kunnen aan strafrechtelijk minderjarigen langere straffen en maatregelen worden opgelegd en vinden er steeds meer opnames plaats (Van der Heide en Eggen, 2003). De capaciteit van de JJI-sector is in 10 jaar tijd meer dan verdubbeld en het eind van de groei is nog niet in zicht, want er worden nieuwe inrichtingen bijgebouwd.

Er zijn twee typen JJI's: opvanginrichtingen en behandelinrichtingen. De opvanginrichtingen zijn bedoeld voor de uitvoering van de voorlopige hechtenis en de jeugddetentie. Daarnaast bieden de opvanginrichtingen onderdak aan jeugdige vreemdelingen die wachten op uitzetting, zijn er plaatsen voor jeugdigen die wachten op een plek in een behandelinrichting en vindt er crisisopvang plaats van jongeren die in het kader van een civielrechtelijke ondertoezichtstelling (ots) uit huis werden geplaatst. De behandelinrichtingen zijn bestemd voor de verzorging, opvoeding en behandeling van jongeren met ernstige gedragsproblemen. De meeste van hen worden op civielrechtelijke titel opgenomen in het kader van een ots, maar in de behandelinrichtingen worden ook de strafrechtelijke maatregelen ten uitvoer gelegd (de pij-maatregel, voorheen de pibb, jeugd-tbr en strafrechtelijke ots).

Het samenplaatsen van jongeren op civiel- en strafrechtelijke titel stuit de laatste jaren op groeiend verzet (Tweede kamer, 2000; Nationale ombudsman, 2004; Goderie e.a., 2004). Jeugdigen met opvoedingsproblemen die in een civielrechtelijk kader in een justitiële jeugdinrichting worden geplaatst, moeten worden gescheiden van jeugdigen die delicten hebben gepleegd om zo het gevaar van 'criminele besmetting' te voorkomen. De zorg om de verdere ontwikkeling van de JJI-pupillen geldt echter niet alleen de civielrechtelijk geplaatste jongeren. Ook het jeugdstrafrecht is – meer dan het strafrecht voor volwassenen – gericht op opvoeding, begeleiding en de preventie van recidive. In het kader van het beleidsprogramma *Jeugd terecht* heeft de minister van Justitie onlangs tal van maatregelen afgekondigd die moeten voorkomen dat jongeren die in problemen zijn geraakt, (verder) afglijden naar een criminele carrière (Tweede Kamer, 2002).

Welke strafrechtelijke recidive volgt er op opnames in de justitiële jeugdinrichtingen? De uitstroomresultaten van justitiële interventies kunnen met de *Recidivemonitor* in kaart worden gebracht. De *Recidivemonitor* is een doorlopend project van het wetenschappelijk onderzoek- en documentatiecentrum (WODC) van het ministerie van Justitie. In dit project worden gestandaardiseerde metingen verricht onder uiteenlopende dadergroepen. De gegevens voor de metingen worden onttrokken

aan de onderzoeks- en beleidsdatabase justitiële documentatie (OBJD). Dit bestand is een geanonimiseerde kopie van het justitiële documentatiesysteem (JDS), dat de afdoeningen registreert van alle justitiecontacten van personen die in Nederland werden verdacht van een strafbaar feit.

De OBJD maakt het mogelijk om op grote schaal onderzoek te doen naar het (verdere) verloop van criminele carrières. Op basis van gegevens uit dit bestand zijn eerder studies verschenen over 'veelplegers' (Wartna en Tollenaar, 2004) en over de recidive volgend op de tenuitvoerlegging van verschillende typen sancties (Wartna, Tollenaar en Blom, 2005). Voorts is onderzoek verricht onder ex-gedetineerden (Wartna, Tollenaar en Essers, 2005) en tbs-gestelden (Wartna, El Harbachi en Van der Knaap, 2005).

In dit rapport zal worden ingegaan op de recidive van ex-pupillen van justitiële jeugdinrichtingen. Het gaat in totaal om een groep van 7.106 jongeren die over de periode 1997-2000 één of meerdere keren zijn uitgestroomd uit een justitiële jeugdinrichting. Nagegaan is welk deel van hen na uitstroom met justitie in aanraking is gekomen wegens het plegen van een misdrijf.

Nooit eerder werd in Nederland op deze schaal recidiveonderzoek gedaan onder ex-pupillen van JJI's. Er zijn enkele studies verricht op dit terrein, maar deze hadden betrekking op jongeren uitgestroomd uit één specifieke inrichting (Spaans, 1997; Bogaart e.a., 2003; Hendriks en Bijleveld, 2004; Van Dam, 2005). In een follow-up van het onderzoek van Boendermaker (1998) brachten Van der Heiden-Attema en Wartna (2000) de recidive in kaart van jongeren opgenomen in een behandelinrichting. Daarnaast beschreven dezelfde auteurs de recidive na een strafrechtelijke maatregel (Van der Heiden-Attema en Wartna, 2000).

Het huidige onderzoek inventariseert de nieuwe justitiecontacten van *alle* ex-pupillen van justitiële jeugdinrichtingen uit de periode 1997-2000. Het gaat dus zowel om jongeren uit behandelinrichtingen als om jongeren afkomstig uit opvanginrichtingen; om jongeren die werden geplaatst op civielrechtelijke titel (ots) als om jongeren die op een strafrechtelijke titel (voorlopige hechtenis, jeugddetentie of een pij-maatregel) in een JJI verbleven. Om enig reliëf aan de uitkomsten te geven zullen de resultaten op sommige plaatsen worden afgezet tegen de uitkomsten van de recidivemetingen onder jeugdige daders in het algemeen (Wartna, Tollenaar en Blom, 2005) en onder volwassen ex-gedetineerden (Wartna, Tollenaar en Essers, 2005).

Dit onderzoek brengt de uitstroomresultaten van de JJI's in kaart, uitsplitst naar de duur van het verblijf, de verblijfstitel, en het wettelijk kader. De uitstroomresultaten van de verschillende modaliteiten mogen niet worden verward met de *effecten* van het verblijf. Bij onderzoek naar de

uitkomsten van justitiële interventies is het niet automatisch zo dat een lagere recidive wijst op een hogere effectiviteit. Dit komt omdat justitiële interventies niet willekeurig worden uitgevoerd. Een opname in een behandelinrichting komt in andere omstandigheden tot stand dan een opname in een opvanginrichting en een kort en een lang verblijf in een jeugdinrichting worden niet in dezelfde situaties toegepast. Via het gebruik van een speciale analysetechniek zullen we proberen de invloed van dergelijke instroomverschillen te corrigeren, maar dit is slechts beperkt mogelijk. Er kunnen altijd nog andere factoren zijn die het verschil in recidive kunnen verklaren.

Om de effectiviteit van een bepaalde modaliteit van het verblijf in een JJI vast te stellen moeten de onderzoeksgroepen in alle opzichten vergelijkbaar zijn en dat is hier niet het geval. Ook dient men een beeld te hebben van de uitgangssituatie van de jongeren bij instroom en te beschikken over informatie over de aanpak van de problemen waar de jongeren mee te maken hebben.³ Maar diagnostische gegevens van de jongeren en details van de interventie die plaatsvindt tijdens het verblijf, zijn in dit onderzoek niet voorhanden. Dit onderzoek geeft dan ook niet meer dan een beschrijving van de recidive, het biedt geen verklaring voor het optreden of uitblijven ervan. Directe aanwijzingen voor de reductie van de recidive onder pupillen van justitiële jeugdinrichtingen zal het rapport niet opleveren.

In het volgende hoofdstuk zetten we uiteen hoe de recidivemeting onder de JJI-jongeren is uitgevoerd. De resultaten van het onderzoek worden beschreven in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 volgt een korte slotbeschouwing.

3 Boendermaker en Van Yperen (2003) geven een overzicht van het Nederlands onderzoek naar de achtergronden van jongeren in opvang- en behandelinrichtingen.

2 Methode van onderzoek

In dit hoofdstuk wordt kort ingegaan op de opzet van de recidivemeting. Bijlage 2 bevat een meer uitgebreide beschrijving van de methoden en technieken die in het kader van de Recidivemonitor worden gehanteerd.

2.1 Selectie van de onderzoeksgroep

De onderzoeksgroep voor de recidivemeting bestaat uit de jongeren die in de periode 1997-2000 zijn uitgestroomd uit een opvang- of een behandelinrichting. De Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) leverde de uitstroomgegevens aan. Ze zijn afkomstig uit TULP-jeugd, het geautomatiseerde administratiesysteem van de justitiële jeugdinrichtingen in Nederland.

Tabel 1 geeft aan hoeveel records er per uitstroomjaar zijn aangeleverd. Een jongere kan in principe meer dan eens uit een JJI zijn uitgestroomd. Is dit het geval binnen één uitstroomjaar, dan is steeds het eerste verblijf binnen dat jaar als uitgangspunt voor de berekening van de recidive genomen; een jeugdige kan dus slechts één keer in een jaargroep voorkomen.⁴ In de derde kolom van de tabel staat aangegeven tot welk onderzoeksantallen dit heeft geleid. Deze aantallen vormen het uitgangspunt voor alle analyses in dit rapport. We zien dat de eerste cohort veel kleiner is dan de laatste. De implementatie van TULP-Jeugd was in 1997 nog slechts deels voltooid. Voor het overige is de toename in het aantal respondenten een afspiegeling van de uitbreiding van het aantal plaatsen in justitiële jeugdinrichtingen.

Tabel 1 Onderzoeksaantallen recidivemeting ex-pupillen JJI 1997-2000

Uitstroomjaar	Aangeleverd door DJI	In onderzoek	Aangetroffen in OBJD	Met uitgangszaak
1997	1.559	1.469	1.373	864
1998	2.142	2.007	1.868	1.215
1999	2.262	2.122	1.973	1.361
2000	2.493	2.380	2.220	1.617
Totaal	8.456	7.978	7.434	5.057

Bij de Centrale Justitiële Documentatiedienst (CJD) werd van alle jeugdigen het versleutelde nummer opgevraagd waaronder zij in de OBJD te vinden zijn. De koppeling bij de CJD vindt bij voorkeur plaats op basis van het parketnummer van de strafzaak die leidde tot het verblijf in de inrichting. Dit gegeven wordt in TULP-jeugd bijgehouden, maar als er

⁴ Een volgende opname wordt, als er sprake is van een strafzaak, uiteraard wel als recidive gerekend.

sprake is van een plaatsing op civielrechtelijke titel is er geen parketnummer aanwezig. In dergelijke gevallen worden de personalia van jongeren gebruikt om de persoon te identificeren. De aantallen in de vierde kolom van tabel 1 geven aan hoeveel jeugdigen werden aangetroffen in de OBJD. Van de overigen mag worden aangenomen dat zij nimmer in strafrechtelijke zin in aanraking zijn gekomen met justitie. Van deze civielrechtelijk geplaatste jongeren is geen enkele strafzaak bekend.

In de vijfde kolom van de tabel staan de aantallen waarbij de uitgangszaak in de OBJD kon worden opgespoord. Van een aantal jongeren dat op strafrechtelijke titel werd geplaatst, ontbrak het parketnummer of bleek het geleverde parketnummer onjuist te zijn. Deze jongeren komen in de OBJD voor; we hebben zicht op het verloop van hun strafrechtelijke carrière, maar onduidelijk blijft welke strafzaak in de justitiële documentatie aanleiding gaf tot het verblijf in de JJI. Bij deze jongeren kan de recidive wel worden vastgesteld, maar minder nauwkeurig dan in de gevallen waarin het parketnummer bekend is, omdat er een kleine kans is dat er zaken die in feite eerder hebben plaatsvonden ontbreken tot de recidive worden gerekend.⁵ Er is dan sprake van een overschatting van het percentage recidivisten; een overschatting die afhankelijk van het tijdstip van de observatie, overigens niet groter is dan enkele procenten. 1 jaar na het vertrek uit de inrichting is de maximale afwijking 4,7%, na 7 jaar bedraagt de overschatting hoogstens 1,4%.

Tabel 2 geeft de achtergronden van de jeugdigen in het onderzoek. In de laatste kolom van de tabel staan de percentages voor de totale groep. De verschillen in de samenstelling van de vier cohorten zijn niet erg groot. De meeste percentages liggen in de buurt van de totaalpercentages. Uitstroomcohort 1999 bevat met 15% relatief de meeste meisjes. In de twee laatste cohorten bevinden zich meer jeugdigen uit de jongste categorie dan in de twee eerste uitstroomjaren. Het type delict dat hoort bij de uitgangszaak is slechts van een beperkt deel van de onderzoeksgroep bekend (63%).⁶ Wat daarbij opvalt, is het hoge percentage jongeren dat in de inrichting werd opgenomen naar aanleiding van het plegen van een vermogensmisdrijf met gebruikmaking van geweld (44,7%). In de totale populatie van jeugdige daders bedraagt dit percentage 7,5% (Wartna, Tollenaar en Blom, 2005).

5 Bij deze personen moeten we ervan uitgaan dat elke strafzaak die is ingeschreven na het vertrek uit de inrichting een geval van recidive is. Dat is echter niet altijd zo. Na het einde van de voorlopige hechtenis, maar voor de zittingsdatum kunnen zaken worden ingeschreven die bij een eerdere strafzaak worden gevoegd. Legt de kinderrechter jeugddetentie op die niet langer is dan de duur van de voorlopige hechtenis, dan zijn deze gevoegde zaken goedbeschouwd geen recidivecontacten, want zij horen bij de zaak naar aanleiding waarvan men werd gedetineerd. Normaal gesproken wordt dit gecorrigeerd, maar als onbekend is welke zaak in de OBJD de uitgangszaak is, is dat niet mogelijk en bestaat er dus een kans dat de recidive wordt overschat.

6 Dit is exclusief de groep die in de JJI verbleef op niet-strafrechtelijke basis; deze subgroep heeft geen uitgangszaak. Voor een indeling van delicten naar type en naar ernst, zie bijlage 4.

De jeugdigen die wegens een delict werden ingesloten vormen bepaald dus geen doorsnee groep van daders. Dat blijkt ook uit het percentage 'veelplegers' in de onderzoeksgroep. In de totale populatie van jeugdige daders bedraagt het aandeel jongeren dat al minstens drie keer eerder met justitie in aanraking is gekomen slechts 7,3%, in de JJI-groep voldoet ruim 45% aan het predikaat 'veelpleger'.

De meerderheid van de opnames vonden plaats op een strafrechtelijke titel (voorlopige hechtenis of jeugddetentie) en werd uitgevoerd in een opvanginrichting. Het aantal crisisplaatsingen was in de periode 1997-2000 nog niet zo groot. Slechts 4% van de jongeren uit de opvanginrichtingen stroomde uit op een civielrechtelijke titel. Het aandeel jongeren dat op strafrechtelijke titel in een behandelinrichting geplaatst werd, is groter; 28% van de jongeren die in de periode van onderzoek uit dit type inrichting vertrok had een pij- of een andere strafrechtelijke maatregel achter de rug.

Zoals eerder aangegeven, is er geen informatie voorhanden over uitgangssituatie van de jongeren bij opname in de JJI of over de aanpak van de problemen tijdens het verblijf. Tabel 2 geeft een overzicht van de achtergrondgegevens die in dit onderzoek beschikbaar zijn. Hoewel de verschillen tussen de vier cohorten klein zijn, moet bij de interpretatie van de uitstroomresultaten rekening gehouden worden met de samenstelling van de diverse jaargroepen. Als de recidive in een cohort hoger is dan in een ander, hoeft dit niet te betekenen dat er zich veranderingen hebben voorgedaan in de effecten van het verblijf in de jeugdinrichting. Het kan zijn dat het resultaat moet worden toegeschreven aan (gemeten of ongemeten) verschuivingen in de populatie. Wellicht zijn er in een bepaald jaar meer jongeren uitgestroomd die gelet op hun achtergronden, een hoger of lager recidiverisico vertonen.

Tabel 2 Kenmerken van ex-pupillen van de JJI's uitgestroomd in de periode 1997-2000 (in valid %)

	1997	1998	1999	2000	totaal
	n=1.469	n=2.007	n=2.122	n=2.380	n=7.978
<i>Geslacht</i>					
Man	91,15	88,59	84,91	88,15	87,95
Vrouw	8,85	11,41	15,09	11,85	12,05
<i>Leeftijd bij uitstroom</i>					
t/m 15 jaar	18,65	16,54	21,15	20,19	19,24
16-18 jaar	47,24	47,14	48,82	47,71	47,77
18 jaar en ouder	34,10	36,32	30,03	32,10	32,98

Tabel 2 (vervolg)

	1997	1998	1999	2000	totaal
<i>Geboorteland</i>					
Nederland	71,25	68,20	69,92	70,37	69,87
Ned. Antillen en Aruba	4,84	4,19	4,06	5,18	4,57
Suriname	4,29	4,44	4,20	3,54	4,08
Overig Europa	2,72	3,49	3,73	3,83	3,51
Marokko	9,67	10,07	8,03	7,20	8,60
Turkije	1,57	1,35	1,32	1,43	1,41
Overig Afrika, Amerika, Azië en Oceanië	5,65	8,28	8,73	8,46	7,97
<i>Type delict</i>					
Vermogen geen geweld	27,84	32,16	25,21	24,83	27,20
Vermogen met geweld	44,44	41,65	44,41	47,43	44,70
Agressie	19,83	19,56	20,33	20,13	19,99
Zeden	5,26	3,11	5,10	4,51	4,44
Opiumwet	1,91	2,35	3,15	2,10	2,41
Overig	0,60	1,01	1,80	1,02	1,15
Verkeer	0,12	0,17	0,00	0,00	0,10
<i>Dadertype*</i>					
Geen justitiecontacten	6,94	9,32	8,77	8,70	8,55
Incidentele dader (1-2)	44,04	43,00	47,52	47,29	45,67
Laagfrequente veelpleger (3-4)	21,24	20,78	21,26	21,10	21,09
Hoogfrequente veelpleger (5-10)	23,21	22,37	17,87	19,84	20,57
Zeer hoogfrequente veelpleger (>10)	4,56	4,53	4,57	3,07	4,11
<i>Duur van verblijf</i>					
Minder dan 3 maanden	56,16	53,11	52,83	52,65	53,46
3 tot 6 maanden	18,79	16,09	17,62	16,43	17,10
6 tot 12 maanden	10,89	10,91	10,32	10,92	10,75
Meer dan 12 maanden	14,16	19,88	19,23	20,00	18,69
<i>Verblijfstitel (bij uitstroom)</i>					
Preventieve hechtenis	53,17	50,45	54,27	55,75	53,56
Vrijheidsstraf	23,71	23,41	19,58	18,92	21,09
Strafrechtelijke maatregel	4,71	5,37	5,17	6,19	5,44
OTS, voorgedij, vrijwillig voortgezette hulpverlening	18,41	20,36	20,58	18,70	19,57
Vreemdelingenbewaring	0,00	0,42	0,40	0,44	0,34
<i>Type Inrichting (bij uitstroom)</i>					
Opvanginrichting	79,51	77,38	77,52	78,19	78,05
Behandelinrichting	20,49	22,62	22,48	21,81	21,95
<i>Wettelijk kader</i>					
Strafrechtelijke	82,02	79,71	79,97	81,43	80,71
Civielrechtelijk	17,90	19,88	19,64	18,13	18,93
Overig	0,07	0,42	0,39	0,43	0,35

* Gebaseerd op het aantal justitiecontacten in de periode van maximaal 5 jaar voorafgaand aan opname in de inrichting.

2.2 Operationalisering van het recidivebegrip

Het gebruik van de OBJD als bron van onderzoeksgegevens impliceert dat bij het meten van de recidive alleen de criminaliteit die het Openbaar Ministerie te verwerken krijgt, in kaart wordt gebracht. Delicten die niet worden opgespoord en vervolgd, blijven buiten beeld. Ook het deel van de criminaliteit dat door de kantonrechter wordt afgedaan – het gaat dan vooral om verkeersovertredingen – blijft in dit onderzoek buiten beschouwing. Voorts gaat het alleen om strafzaken met een ‘geldige’ afdoening. Zaken die eindigen in vrijspraak, een technisch sepot of een andere technische uitspraak tellen niet mee. Zaken die bij een andere zaak worden gevoegd wel, evenals transacties en beleidssepots.⁷ Voor het vaststellen van de recidive worden binnen de Recidivemonitor vaste criteria gehanteerd. In tabel 3 worden deze omschreven. Het onderscheid tussen de drie – algemene, ernstige en zeer ernstige recidive – wordt bepaald door de ernst van de gepleegde delicten. Deze wordt uitgedrukt in termen van de maximale duur van de vrijheidsstraf die bij deze delicten kan worden opgelegd. Bijlage 4 bevat een indeling van misdrijven op grond van de strafdreiging.

Tabel 3 Recidivecriteria binnen de WODC-Recidivemonitor

criterium	Omschrijving
Algemene recidive	Alle nieuwe justitiecontacten ongeacht de aard en ernst van de gepleegde misdrijven, behalve de strafzaken die eindigen in vrijspraak, een technisch sepot of een andere technische uitspraak
Ernstige recidive	Nieuwe, geldige justitiecontacten n.a.v. een misdrijf met een wettelijke strafdreiging van 4 jaar of meer*
Zeer ernstige recidive	Nieuwe, geldige justitiecontacten n.a.v. een misdrijf met een wettelijke strafdreiging van 8 jaar of meer

* Delicten met een lagere strafdreiging waarvoor wel voorlopige hechtenis kan worden opgelegd, vallen ook in deze categorie. Bijlage 4 bevat een indeling van delicten naar strafdreiging.

2.3 Welke analyses vinden plaats?

Aan de hand van bovenstaande criteria zal de recidive van de JJI-jongeren uit de vier uitstroomjaren worden beschreven. We onderscheiden hierbij de volgende facetten:

7 Zie bijlage 2 voor een volledige opsomming van de strafzaken die worden meegeteld bij het bepalen van de recidive.

- de *prevalentie* van recidive; welk deel van de (sub)groep heeft gerecidiveerd?
- de *snelheid* waarmee men recidiveerde; op welk moment vond de recidive plaats?
- de *frequentie* van de recidive; hoeveel nieuwe justitiecontacten heeft de recidivist na de uitgangszaak opgebouwd?
- de *aard en ernst* van de recidivedelicten; welk type delict werd gepleegd en hoe werd de nieuwe strafzaak afgedaan?
- de *omvang* van de recidive; hoe omvangrijk is de totale recidive in de (sub)groep?

In bijlage 2 wordt nader omschreven hoe de verschillende facetten van het recidivebegrip worden gemeten. De recidive kan worden nagegaan tot het moment dat de dataverzameling van het onderzoek werd afgesloten. Deze liep door tot 1 augustus 2004. Dit betekent dat de observatieperiode, de periode dat de ex-pupillen konden worden gevolgd, minimaal 3½ en maximaal 7½ jaar heeft geduurd. Het begin van de observatieperiode valt voor iedere jongere samen met de datum van uitstroom. We berekenen dus de recidive die optreedt *na* het verblijf in de JJI.

In het volgende hoofdstuk zal eerst worden ingegaan op de prevalentie van recidive onder de jongeren en vervolgens op de overige facetten van het begrip. Per uitstroomcohort gaan we na welk percentage van de onderzoeksgroep in de jaren na het vertrek uit de inrichting opnieuw in aanraking is gekomen met justitie. Om het een en ander in perspectief te plaatsen zullen de uitkomsten op sommige plaatsen in het rapport worden afgezet tegen de resultaten van soortgelijke recidivemetingen onder twee andere dadergroepen: jeugdige daders vervolgd in 1997 en volwassen ex-gedetineerden.

De frequentie van de recidive wordt besproken in paragraaf 3.2.1. Deze wordt uitgedrukt in het gemiddelde aantal recidivecontacten dat de jongeren die na het verblijf in de inrichting werden vervolgd, in die periode hebben opgebouwd. In paragraaf 3.2.2 gaan we in op de aard van de recidivedelicten en de wijze waarop deze werden afgedaan. De totale omvang van de recidive brengen we in beeld in paragraaf 3.2.3.

In paragraaf 3.3 willen we laten zien hoe de recidive onder de ex-pupillen van de justitiële jeugdinrichtingen samenhangt met de achtergrondkenmerken vermeld in tabel 2. Uit nationaal en internationaal onderzoek blijkt dat factoren als sekse, leeftijd, geboorteland en de omvang van het strafrechtelijke verleden sterk van invloed zijn op de kans op latere recidive (zie bijvoorbeeld Lloyd, Mair en Hough, 1994; Piquero, Farrington en Blumstein, 2003; Wartna, Tollenaar en Blom, 2005). Daarnaast gaan we na welke verschillen in recidiveniveau er zijn tussen jongeren uit opvang- en behandelinrichtingen, tussen jongeren geplaatst op civiel- of strafrechtelijke gronden en tussen jongeren met een verschillende verblijfsduur.

Paragraaf 3.3 behandelt de enkelvoudige verbanden tussen deze grootheden en het vóórkomen van recidive. In paragraaf 3.4 komen de resultaten van een meer complexe analyse aan bod. Met behulp van een specifieke regressietechniek (een Cox model) is nagegaan welke samenhang de achtergrondkenmerken als groep vertonen met de kans dat er zich na het verblijf in de inrichting (nieuwe) justitiecontacten voordoen. De uitkomsten van deze analyse maken duidelijk welke grootheden de belangrijkste invloed hebben en of er zich in de loop van de tijd verschuiven in het recidiveniveau van de ex-pupillen hebben voorgedaan. Bovendien kan via deze techniek worden onderzocht of een bepaalde modaliteit van het verblijf in een JJI betere uitstroomresultaten te zien geeft dan andere, los van alle overige gemeten verschillen in de achtergronden van de jongeren.

3 Resultaten

In dit hoofdstuk beschrijven we de recidive in de vier cohorten van ex-pupillen. We gaan eerst in op de prevalentie van de recidive (3.1), vervolgens komen de overige facetten van het begrip aan bod (3.2). In 3.3 wordt de recidive uitgesplitst voor een aantal subgroepen van opgenomen jongeren. Dit gebeurt aan de hand van de beschikbare achtergrondkenmerken. Paragraaf 3.4 ten slotte, behandelt de complexe samenhang tussen deze kenmerken en het vóórkomen van recidive.

3.1 De prevalentie van recidive

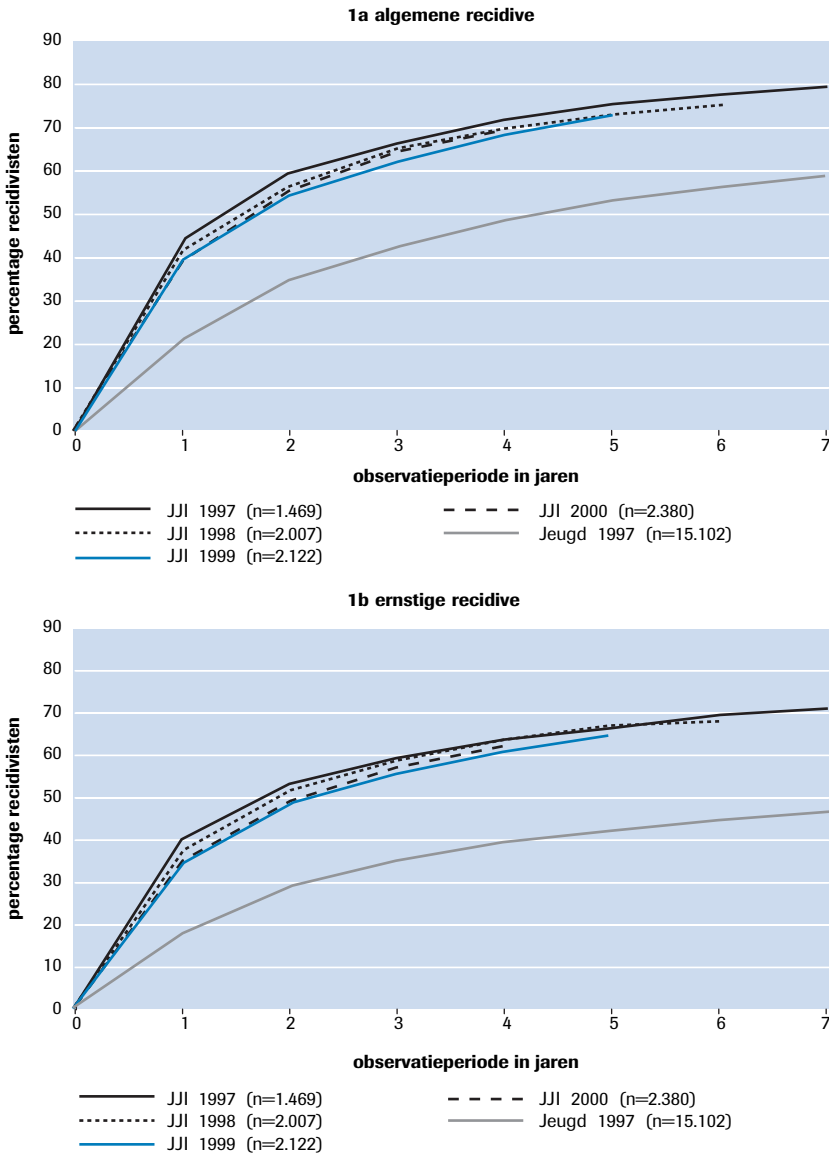
Figuur 1a toont het vóórkomen van *algemene recidive*.⁸ Binnen 4 jaar na uitstroom heeft 69 tot 72% van de jongeren opgenomen in een justitiële jeugdinrichting minstens één (nieuw) justitiecontact vanwege het plegen van een misdrijf. De recidive is het hoogst voor de jongeren uit de eerste cohort (1997), maar de verschillen met de andere uitstroomjaren zijn klein; maximaal 5%. We kunnen dus stellen dat de prevalentie van recidive onder jongeren van justitiële jeugdinrichtingen betrekkelijk stabiel is, althans voor degenen die zijn uitgestroomd in de periode 1997-2000.

We kunnen ook vaststellen dat de recidive onder jongeren van justitiële jeugdinrichtingen bijzonder hoog is. In het eerste jaar na uitstroom is al meer dan eenderde van de jongeren opnieuw met justitie in aanraking gekomen. Afgaand op de trends in figuur 1a zullen na 7 jaar 4 op de 5 jongeren hebben gerecidiveerd.

De stippellijn in de figuur geeft het verloop van de prevalentie van recidive onder jeugdige daders in het algemeen (Jeugd 1997). Deze cijfers zijn afkomstig van een soortgelijke meting onder ruim 15.000 jongeren met een strafzaak afgedaan in 1997 (Wartna, Tollenaar en Blom, 2005). De recidive in de JJI-groep is veel hoger. Jongeren die terecht komen in een justitiële jeugdinrichting vormen kennelijk een selecte, zeer zware dadergroep met een hoog recidiverisico. De prevalentie van algemene recidive is zelfs hoger dan onder volwassen ex-gedetineerden. Onder ex-gedetineerden bedraagt het percentage algemene recidive na 7 jaar 73% (Wartna, Tollenaar en Essers, 2005). Bij jongeren die uitstromen uit een JJI is dit 80%.

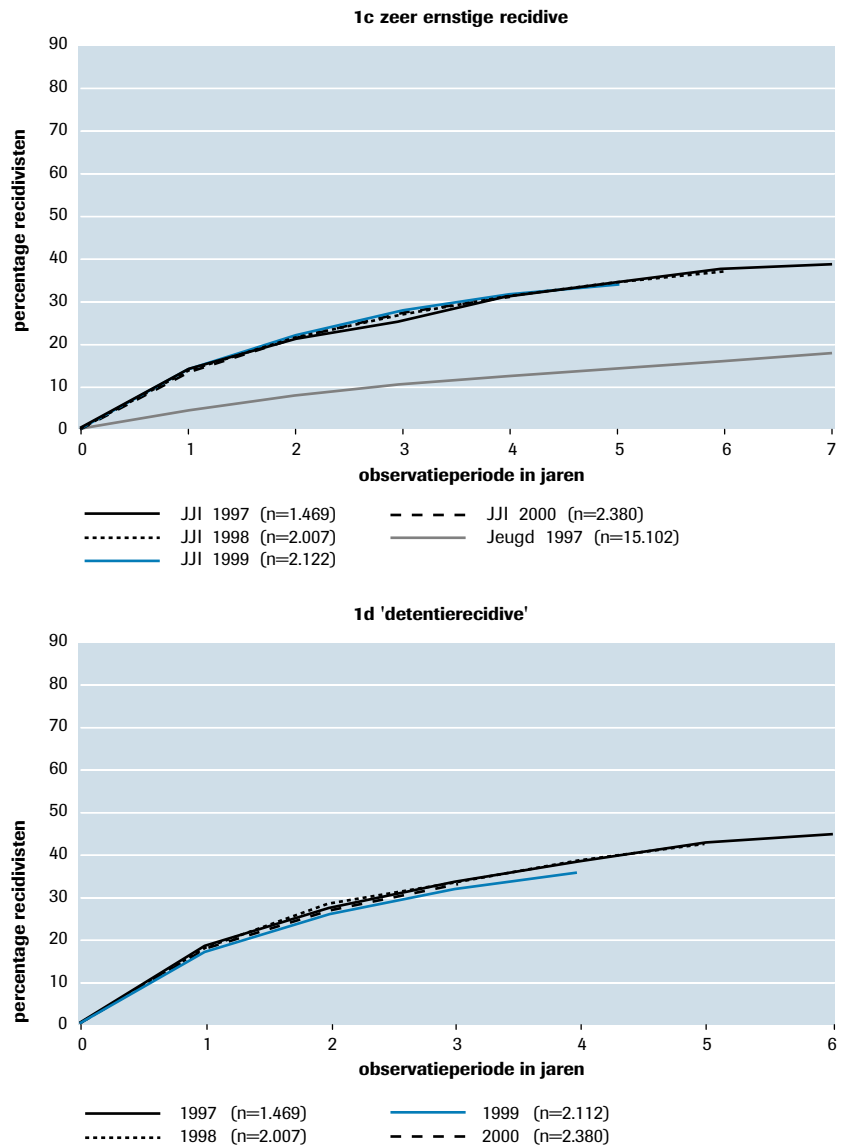
8 De onderliggende cijfers van deze en andere figuren zijn te vinden in bijlage 5.

Figuur 1 Prevalentie van verschillende vormen van recidive onder ex-pupillen van JJI's uitgestroomd in de periode 1997-2000; per cohort

De ontwikkeling van de *ernstige recidive* is afgebeeld in figuur 1b. 4 jaar na uitstroom uit de jeugdinrichting is 62% van de jongeren met justitie in aanraking gekomen voor een delict met een minimale strafdreiging van 4 jaar. De ernstige recidive van de jongeren uitgestroomd in 1997 is het

Figuur 1 (vervolg)

hoogst, maar de verschillen tussen de cohorten zijn opnieuw niet groter dan 5%. Vergelijken we figuur 1b met de resultaten van figuur 1a, dan blijkt dat de ernstige recidive steeds ongeveer 90% uitmaakt van de algemene recidive. Dit betekent dat slechts 1 op de 10 recidivisten zich beperkt tot het plegen van relatief lichte misdrijven als vernieling en

eenvoudige mishandeling. De rest wordt vervolgd voor middelzware en zware delicten zoals (gekwalificeerde) diefstal met of zonder geweld. In paragraaf 3.2.2 gaan we iets dieper in op de aard en ernst van de gepleegde recidivedelicten.

De *zeer ernstige recidive* wordt weergegeven in figuur 1c. Er zijn nauwelijks verschillen te zien tussen de vier uitstroomcohorten. Deze vorm van recidive betreft justitiecontacten naar aanleiding van misdrijven met een strafdreiging van minstens 8 jaar. De zwaarste vorm komt veel minder vaak voor dan algemene of ernstige recidive. Na 4 jaar is ongeveer 29% van de jongeren opnieuw met justitie in aanraking gekomen voor misdrijven als diefstal met geweld, verkrachting of zware mishandeling. Na 7 jaar komt het percentage zeer ernstige recidive uit op circa 36%. Het aantal jeugdigen dat zwaar in de fout gaat neemt veel geleidelijker toe dan het aantal dat het houdt bij relatief lichte en middelzware delicten. Bij de algemene en ernstige recidive is de toename van recidivisten in het eerste jaar na uitstroom het grootst. Daarna neemt de aanwas van nieuwe recidivisten snel af.

Als extra illustratie van de 'zwaarte' van de onderzoeksgroep toont figuur 1d de percentages jongeren die in de periode na uitstroom uit de jeugdinrichting op enig moment (opnieuw) werd veroordeeld tot een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf. Tussen de cohorten doen zich lichte verschillen voor; 35 tot 38% van de JJI-jongeren is binnen 4 jaar na het vertrek uit de inrichting (opnieuw) veroordeeld tot een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf (jeugddetentie of gevangenisstraf).⁹ De percentages zijn iets lager dan de 'detentierecidive' van volwassen ex-gedetineerden. Van alle gedetineerden die tussen 1996 en 1999 uit een penitentiaire inrichting werden ontslagen kreeg 43% binnen 4 jaar na het vertrek te maken met een nieuwe gevangenisstraf (Wartna, Tollenaar en Essers, 2005).

3.2 Overige facetten van de recidive

Naast de vraag óf daders opnieuw de fout in gaan, is het ook van belang de hoeveelheid recidive vast te stellen. In deze paragraaf gaan we in op het aantal nieuwe justitiecontacten dat de recidivisten onder de jongeren hebben opgebouwd (3.2.1) en de aard en ernst van de gepleegde recidivedelicten (3.2.2). Tevens wordt de totale omvang van de recidive onder de JJI-jongeren in beeld gebracht (3.2.3).

⁹ (Her)opnames in het kader van een vrijheidsbenemende maatregel (pij, tbs) zijn niet in deze cijfers inbegrepen.

3.2.1 Frequentie

Als er sprake is van recidive, hoeveel nieuwe justitiecontacten zijn er dan? In tabel 4 staan voor de vier uitstroomcohorten van de JJI's de gemiddelde aantallen strafzaken vermeld, cumulatief in de tijd. De gemiddelden zijn steeds berekend over de jongeren die tot op dat moment hadden gerecidiveerd. Alle (geldige) justitiecontacten zijn daarbij meegeteld, dus ook de contacten naar aanleiding van relatief lichte delicten.

4 jaar na uitstroom hebben de recidivisten onder de JJI-jongeren gemiddeld bijna vier nieuwe justitiecontacten naar aanleiding van enig misdrijf opgebouwd (3,9). Het recidivetempo is het hoogst in het eerste jaar na het vertrek uit de inrichting; na 1 jaar ligt het gemiddelde al op twee nieuwe strafzaken. De verschillen tussen de vier cohorten zijn opnieuw niet groot, hoewel de recidivefrequentie licht lijkt te zijn gedaald. In de laatste twee cohorten liggen de aantallen steeds iets onder de gemiddelden voor de totale onderzoeksgroep.

Om reliëf aan deze cijfers te geven zijn onderaan tabel 4 de totaalgemiddelden toegevoegd voor de jeugdigen die in 1997 een strafrechtelijke sanctie kregen opgelegd (transactie, boete, taakstraf of vrijheidsstraf) en voor de ex-gedetineerden die in de periode 1996-1999 zijn uitgestroomd uit een penitentiaire inrichting voor volwassenen. De gemiddelde recidivefrequentie van jongeren opgenomen in een justitiële jeugdinrichting is hoger dan onder jeugdige daders in het algemeen, maar lager dan onder recidiverende ex-gedetineerden. In vergelijking met volwassen gedetineerden is de recidive onder JJI-jongeren dus over meer personen verdeeld. Er zijn meer recidivisten, maar als men recidiveert is het gemiddelde aantal nieuwe justitiecontacten lager.

Tabel 4 Gemiddeld aantal nieuwe justitiecontacten van de recidivisten onder ex-pupillen van JJI's uitgestroomd in de periode 1997-2000, jeugdige daders met een strafzaak afgedaan in 1997 en ex-gedetineerden uitgestroomd in de periode 1996-1999

Cohort	Observatieperiode in jaren					
	1	2	3	4	5	6
1997	1,98	2,68	3,34	3,98	4,58	5,18
1998	1,90	2,66	3,32	3,97	4,61	
1999	1,85	2,62	3,16	3,71		
2000	1,73	2,34	2,98			
Totaal JJI	1,86	2,56	3,18	3,88	4,60	5,18
Jeugd 1997	1,56	2,05	2,47	2,84	3,17	3,51
Ex-gedetineerden 1996-1999	2,65	3,77	4,73	5,61	6,39	7,13

3.2.2 De aard en ernst van de recidivedelicten

Tabel 5 geeft de aard van de gepleegde recidivedelicten weer. De verdeling van delicttypen voor de vier cohorten verschilt niet veel. De jongeren uit de laatste uitstroomcohort pleegden iets minder vermogensdelicten zonder geweld, terwijl zij iets vaker voor agressiedelicten en overtredingen van de Opiumwet werden vervolgd. De verschillen zijn echter klein. In de verdeling van recidivedelicten hebben zich geen grote verschuivingen voorgedaan. Vermogensdelicten komen het vaakst voor, zedendelicten het minst. In de onderste rij staan de percentages vermeld voor jeugdige daders in het algemeen. Jongeren uit JJI's recidiveren vaker met een vermogensdelict. Vooral vermogensdelicten met gebruikmaking van geweld komen vaker voor; verkeersmisdrijven minder.

Tabel 5 Verdeling van delictsoorten in de recidivezaken van ex-pupillen van JJI's uitgestroomd in de periode 1997-2000 en van jeugdige daders met een strafzaak afgedaan in 1997 (in %); tot 3 jaar na uitstroom

Cohort	Vermogen geen geweld	Vermogen met geweld	Agressie	Zeden	Opium	Overig	Verkeer	Totaal aantal zaken
1997	53,52	12,62	31,13	0,77	4,96	13,51	5,39	4.137
1998	53,02	11,84	34,42	0,99	4,09	13,82	5,17	5.456
1999	51,17	13,75	33,87	1,19	4,52	14,24	4,75	5.288
2000	47,19	13,43	35,70	1,31	5,80	15,84	5,68	5.726
Totaal JJI	51,03	12,93	33,97	1,09	4,85	14,43	5,25	20.607
Jeugd 1997	46,32	7,75	37,21	0,92	4,08	12,31	9,43	28.986

* De percentages per rij tellen op tot meer dan 100%, omdat in één strafzaak meer dan één delicttype kan voorkomen.

In tabel 6 is te zien hoe de recidivecontacten van de jongeren in de 4 uitstroomjaren zijn afgedaan. De verschillen tussen de cohorten zijn hier iets groter. Het aandeel van de korte onvoorwaardelijke vrijheidsstraf en de taakstraf is in de latere cohorten toegenomen, wellicht als gevolg van algemene beleids- en wetwijzigingen. De percentages voorwaardelijke vrijheidsstraffen en beleidssepts lijken te zijn gedaald. In vergelijking met de totale populatie van jeugdige daders werden de recidivezaken van de JJI-jongeren veel vaker afgedaan met een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf (45,4 tegen 27,8%). Maar dat mocht ook worden verwacht, want het gaat om een zwaardere groep. In de totale populatie van jeugdige daders is het percentage recidivezaken dat met een geldstraf (een boete of een geldsomtransactie) wordt afgedaan veel groter.

Tabel 6 Verdeling van de afdoening van recidivezaken van ex-pupillen van JJI's uitgestroomd in de periode 1997-2000 en van jeugdige daders met een strafzaak afgedaan in 1997 (in %); tot 3 jaar na uitstroom

	Vrijh.ben. maatregel	Onvw. vrij > 6 mnd	Onvw. vrij ≤ 6 mnd	Taakstraf	Vw. vrij	Geldstraf	Beleidssepot	Transactie overig	Totaal aantal zaken
1997	2,32	11,82	29,07	25,03	9,73	10,64	11,28	0,10	2.969
1998	2,21	12,95	32,15	23,67	7,34	11,35	10,11	0,23	3.938
1999	2,25	12,77	34,15	25,15	6,33	9,89	9,24	0,21	3.821
2000	2,05	11,51	36,10	25,74	6,60	11,83	6,03	0,13	3.997
Totaal JJI	2,20	12,29	33,12	24,89	7,36	10,96	9,01	0,17	14.725
Jeugd 1997	1,86	8,65	19,19	29,79	8,34	21,96	9,91	0,30	27.970*

* Exclusief niet-afgedane zaken en overige (technische) afdoeningen. Gevoegde zaken kregen de afdoening van de zaak waarbij zij werden gevoegd. De tabel geeft niet aan hoe vaak bepaalde afdoeningen voorkomen.

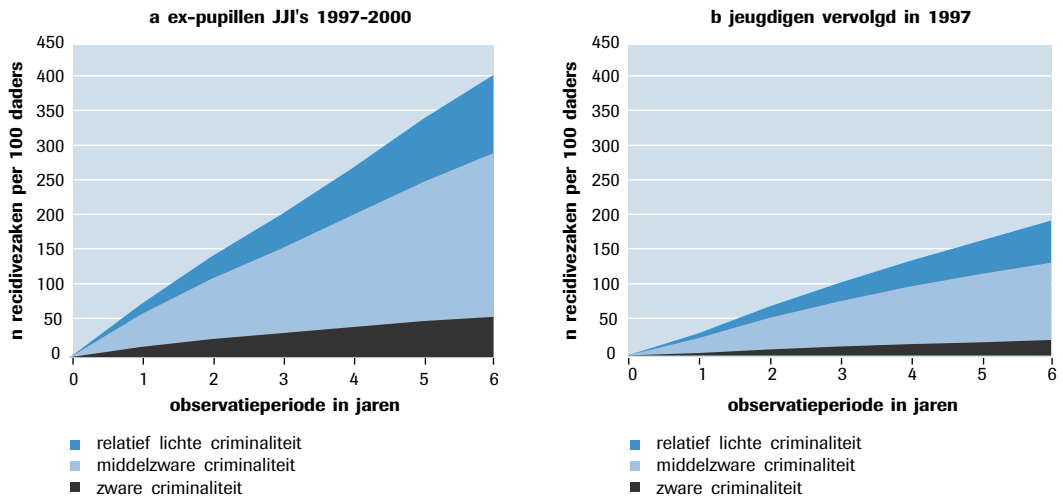
3.2.3 De totale omvang van de recidive

Tot dusver hebben we laten zien welk deel van de ex-pupillen heeft gerecidiveerd, hoeveel nieuwe contacten de recidivisten onder hen in de periode na uitstroom hebben opgebouwd, om welke delicten het daarbij ging en hoe deze delicten zijn afgedaan. In figuur 2 worden de verschillende facetten van de recidive samengevat in één beeld. Figuur 2a geeft de totale omvang van de recidive weer van alle jongeren die in de periode 1997-2000 uit een justitiële jeugdinrichting zijn uitgestroomd.¹⁰ In de figuur wordt – oplopend in de tijd – aangegeven hoeveel nieuwe strafzaken het OM per 100 jongeren te verwerken heeft gekregen. Er wordt daarbij onderscheid gemaakt in recidivecontacten naar aanleiding van ‘relatief lichte’, ‘middelzware’ en ‘zware’ delicten (zie bijlage 4). Om een vergelijking mogelijk te maken, zetten we de resultaten af tegen de omvang van de recidive onder jeugdige daders in het algemeen (Wartna, Tollenaar en Blom, 2005).

De omvang van de recidive onder JJI-jongeren is veel groter dan onder jeugdige daders in het algemeen. 6 jaar na het vertrek uit de inrichting heeft elke groep van 100 ex-pupillen in totaal 404 nieuwe justitiecontacten opgebouwd, waarvan 292 wegens misdrijven met een strafdreiging van 4 jaar of meer en 58 wegens misdrijven met een strafdreiging van 8 jaar of meer. In de populatie van jeugdige daders liggen deze aantallen op respectievelijk op 194, 133 en 22. Op grond van deze resultaten mogen we

¹⁰ In bijlage 5 worden de resultaten uitgesplitst naar cohort. De observatieperiode is voor de cohort jongeren dat in 1997 is uitgestroomd langer dan voor de cohort dat in 2000 is uitgestroomd. Tot het vierde jaar hebben we van alle ex-pupillen het aantal recidivecontacten kunnen vaststellen. Na het vierde jaar zijn de gemiddelden gebaseerd op een afnemend deel van de totale onderzoeksgroep.

Figuur 2 Omvang van de recidive onder ex-pupillen van JJI's uitgestroomd in de periode 1997-2000 en onder jeugdigen met een strafzaak afgedaan in 1997; uitgesplitst naar ernst van de gepleegde delicten

concluderen dat, gerekend over een periode van 6 jaar, de totale recidive onder JJI-jongeren grofweg twee zo groot is als onder jeugdige daders in het algemeen. De ernstige recidive is 2,2 keer zo groot als gemiddeld en de zeer ernstige recidive 2,6 keer. Jongeren uit jeugdinrichtingen vormen afgaand op hun justitiële documentatie, een zeer criminele groep. Alleen de omvang van de recidive onder volwassen ex-gedetineerden is groter. Deze bouwen in 4 jaar tijd per 100 daders 370 recidivezaken op (Wartna, Tollenaar en Essers, 2005), terwijl dit aantal onder de JJI-jongeren 271 bedraagt. Alle andere daderpopulaties, zowel onder volwassen als onder jeugdige daders, vertonen minder recidive dan jongeren uit een justitiële jeugdinrichting.

3.3 Factoren die samenhangen met het vóórkomen van recidive

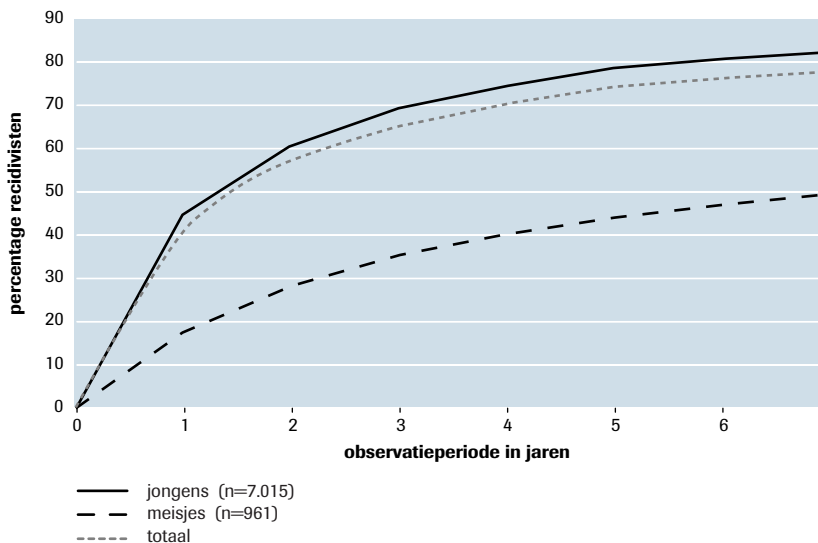
Waar hangt het optreden of het uitblijven van recidive na het verblijf in de JJI mee samen? Tot dusver hebben we de recidive beschreven voor de totale populatie van uitgestroomde jongeren. Hoe is het beeld als deze wordt opgesplitst in subgroepen? In deze paragraaf gaan we in op de rol van een aantal algemene achtergrondkenmerken. Omdat de verschillen tussen de cohorten gering zijn, voegen we alle ex-pupillen samen tot één onderzoeksgroep. Per kenmerk wordt vervolgens nagegaan welke invloed het heeft op het recidiveniveau van de JJI-jongeren.¹¹

¹¹ Omdat niet iedereen even lang kon worden gevolgd, hebben de analyses in deze paragraaf na een observatieperiode van 4 jaar betrekking op een steeds kleiner wordend deel van de totale groep.

3.3.1 Persoonskenmerken

We beginnen met de samenhang met enkele persoonskenmerken. In figuur 3 zien we de recidivepercentages uitgesplitst naar geslacht. De algemene recidive van de jongens die in de periode 1997-2000 zijn uitgestroomd uit een JJI verschilt duidelijk van die van de meisjes. Het percentage jongens dat recidiveert is veel groter. Binnen 4 jaar na uitstroom is bijna driekwart van de jongens opnieuw met justitie in aanraking gekomen. Bij de meisjes is dit 40%. De recidive onder jongens is bijna gelijk aan de recidive in de totale groep.¹² Dit heeft te maken met het relatief geringe aantal meisjes in de JJI's. Hun aandeel bedraagt gemiddeld 12% (zie tabel 2).

Figuur 3 Prevalentie van algemene recidive onder ex-pupillen van de JJI's uitgestroomd in de periode 1997-2000; naar sekse

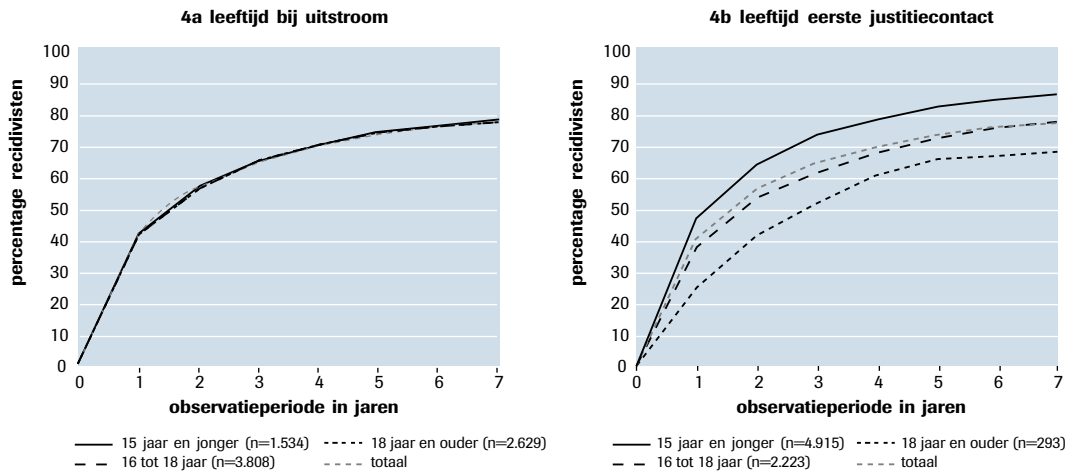
Figuur 4 toont de invloed van de leeftijd van de jongere. In figuur 4a gaat het om de leeftijd bij uitstroom, in figuur 4b om de leeftijd waarop de jongere voor het eerst met justitie te maken kreeg.¹³ De leeftijd bij uitstroom lijkt geen rol te spelen bij het bepalen van de recidivekans:

¹² In figuur 3 tot en met 8 wordt de ontwikkeling van de recidiveprevalentie in de totale onderzoeksgroep weergegeven door middel van een gestippelde lijn. Alle respondenten, zijn meegerekend, dus inclusief degenen die op het betreffende kenmerk een missende waarde hebben.

¹³ Civielrechtelijk geplaagde jongeren zonder eerdere justitiecontacten zijn buiten deze analyse gehouden.

voor alle leeftijdsgroepen is het verloop hetzelfde. Anders ligt het bij de leeftijd van het eerste justitiecontact. Zoals ook in andere recidivestudies naar voren komt,¹⁴ blijkt hier dat naarmate men jonger is als men voor het eerst door het OM wordt vervolgd, de kans op latere recidive groter wordt. De percentages van de jongste groep in figuur 4b zijn duidelijker hoger dan voor de andere leeftijdsgroepen.

Figuur 4 Prevalentie van algemene recidive onder ex-pupillen van de JJI's uitgestroomd in de periode 1997-2000; naar leeftijd bij uitstroom uit de JJI en naar leeftijd bij het eerste justitiecontact

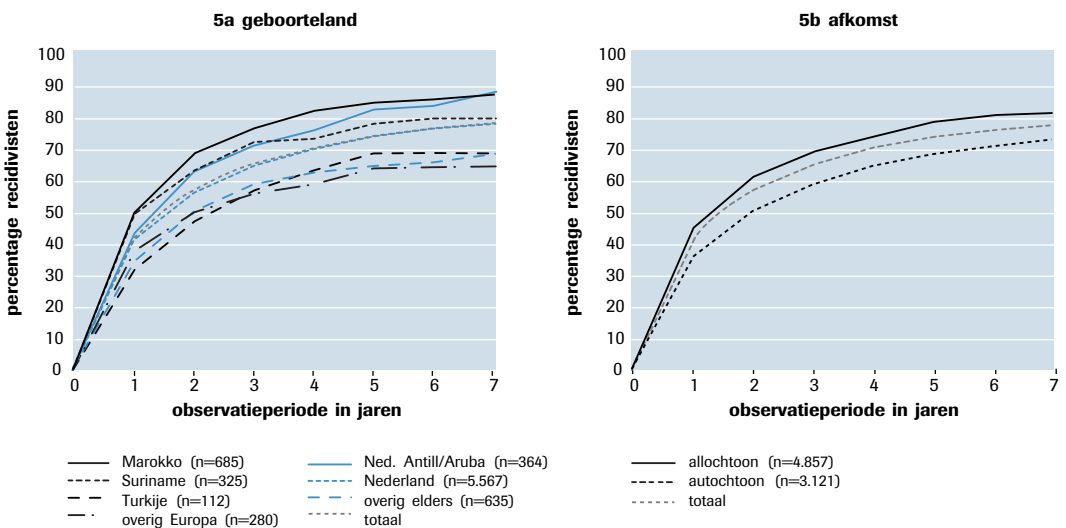
In figuur 5 worden de recidivepercentages uitgesplitst naar geboorteland en afkomst. De algemene recidive is het hoogst onder de ex-pupillen die geboren zijn in Marokko, gevolgd door jongeren geboren op de Nederlandse Antillen of Aruba of in Suriname. De JJI-pupillen met Nederland als geboorteland vormen de grootste groep. Zij recidiveren gemiddeld. De overige geboortelandgroepen zitten onder dit niveau. Bij jeugdige daders in het algemeen treffen we globaal gesproken dezelfde verhoudingen aan (Wartna, Tollenaar en Blom, 2005). In vergelijking met volwassen ex-gedetineerden is bij de JJI-jongeren een grotere proportie van de recidivisten afkomstig uit Marokko.

TULP/JJI, het administratiesysteem van de justitiële jeugdinrichtingen, bevat ook informatie over het geboorteland van de ouders. Dit stelt ons in staat om binnen de groep die in Nederland is geboren de 'tweede genera-

14 Voorbeelden van grootschalige recidivestudies in binnen- en buitenland zijn: Van der Werff (1983), Block en Van der Werff (1991), Lloyd, Mair en Hough (1994) en Wartna, Tollenaar en Blom (2005). Piquero, Farrington en Blumstein (2003) geven een overzicht van internationaal onderzoek naar het verloop van criminele carrières..

tie' allochtone jongeren te onderscheiden en de recidivepercentages uit te splitsen naar afkomst van de jongeren.¹⁵ In figuur 5b is dit gebeurd. We zien dat allochtone jongeren een grotere kans hebben om na het verblijf in een JJI in aanraking te komen met justitie. We zien ook dat de autochtone groep veel kleiner is dan de groep jongeren die in Nederland geboren is. De groep jongeren die in Nederland is geboren én Nederlandse ouders heeft, vormt nog slechts 39% van de uitstroom van de JJI's in de periode 1997-2000.

Figuur 5 Prevalentie van algemene recidive onder ex-pupillen van de JJI's uitgestroomd in de periode 1997-2000; naar geboorteland en afkomst

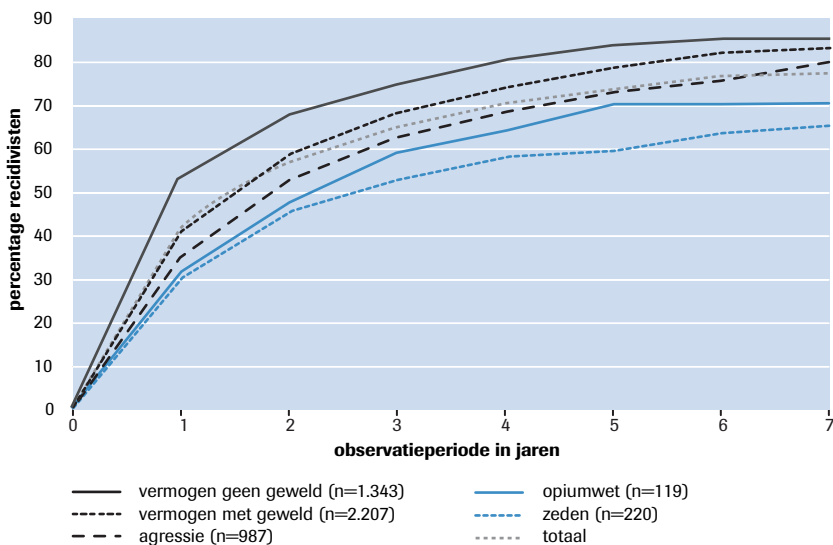
3.3.2 Type delict en het strafrechtelijke verleden

Figuur 6 toont het verband tussen het type delict van de uitgangzaak en de recidivekans. Deze analyse kan niet voor alle respondenten worden uitgevoerd. Jongeren die op civielrechtelijke gronden in een opvang- of behandelingsrichting werden geplaatst blijven buiten beschouwing. Daarnaast ontbreekt hier een deel van de strafrechtelijke geplaatsten. Omdat we niet in alle gevallen beschikken over het parketnummer van de uitgangzaak, kunnen de delictgegevens uit de OBJD niet altijd worden opgezocht (zie 2.1). Voorts hebben we ons bij deze analyse beperkt tot de delicttypen die het vaakst voorkomen.

We zien dat de recidive het hoogst is na een vermogensdelict zonder geweld; in bijlage 5 zijn voorbeelden van dergelijke delicten opgenomen.

15 We hanteren hierbij dezelfde definitie als het CBS. De informatie over het geboorteland van de ouders wordt bij de intake van de jongere door het personeel van de inrichting ingewonnen.

Figuur 6 Prevalentie van algemene recidive onder ex-pupillen van de JJI's uitgestroomd in de periode 1997-2000; naar type delict

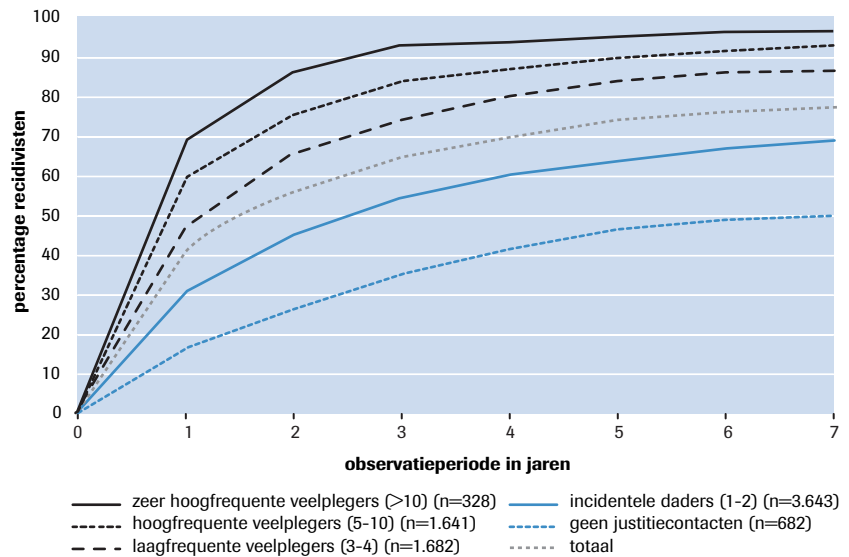
De recidivepercentages die horen bij vermogensdelicten waarbij geweld werd gebruikt, zijn iets lager, maar liggen nog boven het gemiddelde. De overige delicttypen komen aanmerkelijk minder vaak voor en geven ook duidelijk minder recidive te zien. De percentages algemene recidive zijn het laagst na een zedendelict.

Uit nationale en internationale studies blijkt dat de kans op recidive groter is als men al eerder met justitie in aanraking is gekomen. Zo ook bij jongeren die zijn uitgestroomd uit een JJI. Voor een groot deel van de jongeren was de strafzaak die aanleiding gaf tot het verblijf in de inrichting niet het eerste justitiecontact. Het merendeel was eerder al voor het plegen van misdrijven vervolgd. Uit figuur 7 blijkt dat hoe vaker dit het geval was, hoe groter de kans is dat de jongere na het verblijf in de JJI opnieuw in de fout gaat.

De ex-pupillen zijn ingedeeld op grond van het aantal justitiecontacten dat zij hebben opgebouwd in de periode voorafgaand aan het verblijf. Daarbij is aansluiting gezocht met eerder onderzoek, waarbij onderscheid is gemaakt tussen 'incidentele daders' en 'veelplegers' (Wartna en Tollenaar, 2004). Incidentele daders zijn daders die inclusief de uitgangszaak niet meer dan twee keer in aanraking zijn gekomen met justitie.¹⁶

¹⁶ Bij volwassenen geldt dat het aantal justitiecontacten wordt geteld over een periode van 5 jaar voorafgaand aan de uitgangszaak. Dat is bij jeugdige daders niet nodig. Omdat personen pas vanaf hun 12e kunnen worden vervolgd, bedraagt de observatieperiode bij jeugdige daders altijd ten hoogste 5 jaar.

Figuur 7 Prevalentie van algemene recidive onder ex-pupillen van de JJI's uitgestroomd in de periode 1997-2000; naar aantal eerdere justitiecontacten

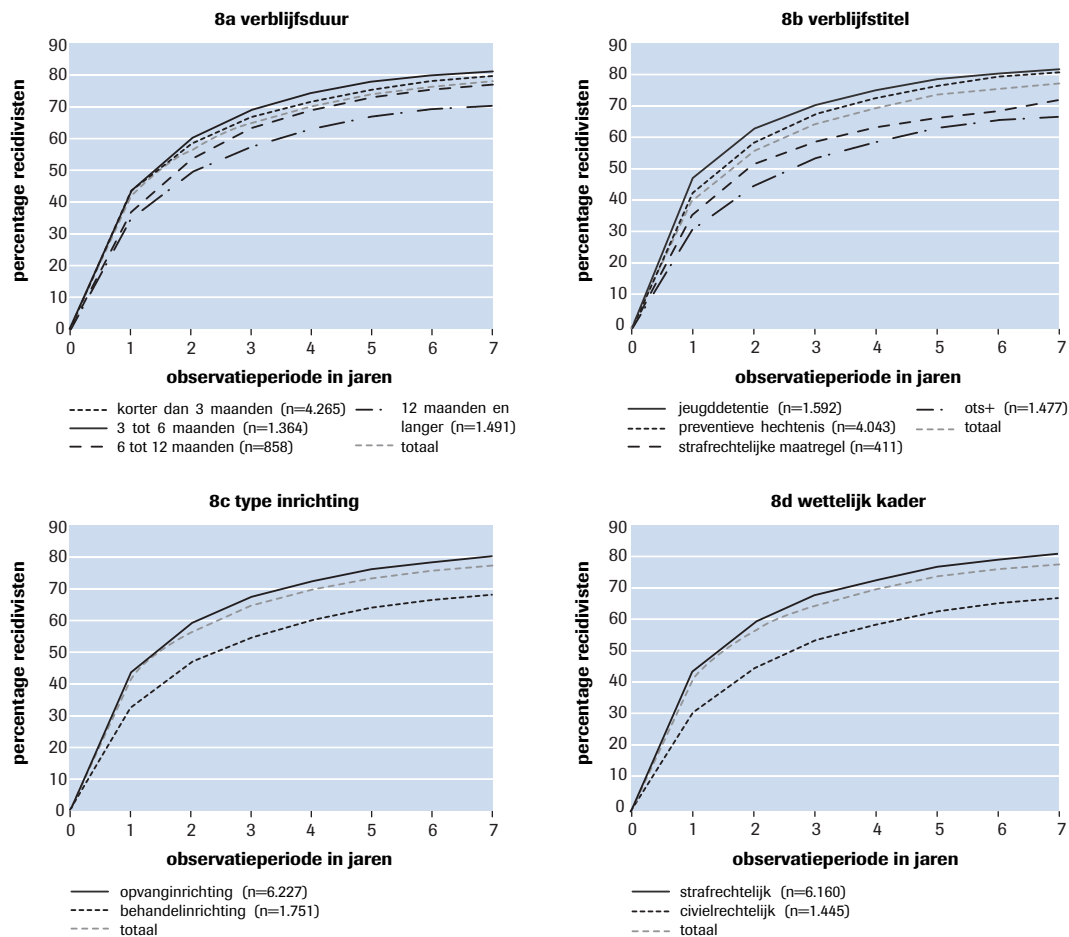
Veelplegers werden (in een periode van 5 jaar) al minstens drie keer vervolgd. De groep veelplegers wordt verder verdeeld in 'laagfrequente', 'hoogfrequente' en 'zeer hoogfrequente' veelplegers. Naast de incidentele daders en de veelplegers is er onder de JJI-jongeren nog een groep die op bij uitstroom nog nooit voor een misdrijf was vervolgd. Dit is een subgroep van de jongeren die op civielrechtelijke gronden zijn geplaatst.

We zien dat de recidive in deze laatste groep het laagst is, maar dat na 7 jaar toch de helft van deze jongeren een of meerdere keren is vervolgd. De incidentele daders vormen de grootste groep. Hun recidivepercentages liggen ook nog onder het gemiddelde. De kans op recidive onder de veelplegers is, zoals mocht worden verwacht, veel hoger. De zeer hoogfrequente veelplegers, de jongeren die in een periode van maximaal 5 jaar al meer dan 10 justitiecontacten hebben opgebouwd, spannen de kroon. Binnen 3 jaar na vertrek uit de JJI heeft al meer dan 90% van deze groep gerecidiveerd. Na 7 jaar is het percentage algemene recidive opgelopen naar 97%!

3.3.3 Kenmerken van het verblijf

In deze subparagraaf gaan we na hoezeer kenmerken van de inrichting en het verblijf samenhangen met latere recidive. De volgende aspecten komen daarbij aan bod: de duur van het verblijf, de titel waarop de jongere in de inrichting verblijft (preventieve hechtenis, strafrechtelijke maatregel etc.), het type inrichting (opvang- of behandelinrichting) en het wettelijke kader waarin de opname in de inrichting plaatsvindt (civiel- of strafrechtelijk).

Figuur 8 Prevalentie van algemene recidive onder ex-pupillen van de JJI's uitgestroomd in de periode 1997-2000; naar verschillende kenmerken van het verblijf

Figuur 8a geeft het verband weer tussen het vóórkomen van recidive en de duur van het verblijf. Opnames langer dan 1 jaar geven in het algemeen de beste uitstroomresultaten te zien. Middellange verblijven (tussen 6 en 12 maanden) nemen een middenpositie in. De recidive is het hoogst onder jongeren met een verblijf van 3 tot 6 maanden, iets hoger dan onder jongeren die korter dan 3 maanden zijn opgenomen. Op grond van deze resultaten zou men wellicht denken dat langere verblijven effectiever zijn dan korte, maar dat is niet noodzakelijkerwijs het geval; het verschil in recidive kan ook door andere factoren worden verklaard. Uit onderzoek is bekend dat 'veelplegers' vaker een korte dan een lange vrijheidsstraf krijgen opgelegd (Wartna en Tollenaar, 2004). Een deel van de jongeren die voor korte duur werden opgenomen, vertoont op voorhand dus al

een hoger recidiverisico dan jongeren die lang in een justitiële inrichting verbleven. In paragraaf 3.4 gaan we na of de verblijfsduur nog van invloed is op het niveau van de recidive als er voor instroomverschillen wordt gecorrigeerd.

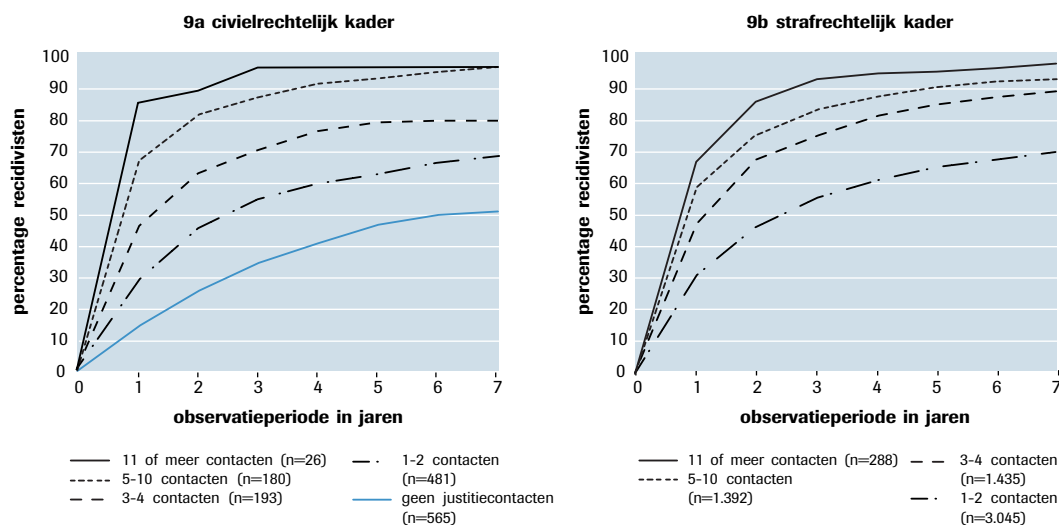
Figuur 8b toont het recidivebeeld dat hoort bij de belangrijkste verblijfstitels. Het gaat om de titels bij uitstroom uit de JJI. De hoogste recidive is te vinden onder jongeren die jeugddetentie kregen opgelegd of nog in preventieve hechtenis waren toen zij de inrichting verlieten. Deze laatste groep is veruit de grootste. Het zijn de jongeren die aanvullend op het verblijf in de JJI een boete, een taakstraf of een andere extramurale straf kregen opgelegd of werden veroordeeld tot een vrijheidsstraf die de duur van de preventieve hechtenis niet oversteeg. De recidive volgend op een strafrechtelijke maatregel (pij, pibb of jeugd-tbr) is lager dan na de vrijheidstraffen maar hoger dan na een ondertoezichtstelling (ots). In deze laatste groep bevinden zich de jongeren die op civielrechtelijke titel in een JJI werden geplaatst, waaronder ook een klein aantal jongeren dat in het kader van een voogdijmaatregel of vrijwillig voortgezette hulpverlening in een inrichting verbleef.

In figuren 8c en 8d zijn de recidivepercentages uitgesplitst naar type inrichting en wettelijk kader. De opvanginrichtingen en de strafrechtelijke plaatsingen geven de hoogste recidive te zien. Het verloop in beide figuren komt sterk overeen. Dat komt omdat het onderscheid tussen het type inrichting goeddeels samenvalt met het onderscheid in wettelijk kader. De opvanginrichtingen zijn, behoudens de crisisplaatsingen,¹⁷ bestemd voor de uitvoering van de preventieve hechtenis en de jeugddetenties. In de behandelinrichtingen vormen de civielrechtelijk geplaatsten de meerderheid, maar worden ook de strafrechtelijke maatregelen ten uitvoer gebracht. Over de samenplaatsing van jongeren op civiel- en strafrechtelijke titel is de laatste tijd veel te doen. Uit onderzoek dat naar aanleiding van een kamermotie (Tweede Kamer, 2000) werd gestart, bleek dat JJI-jongeren en hun ouders het niet terecht vinden dat civielrechtelijke jongeren tussen strafrechtelijke jongeren worden geplaatst (Goderie e.a., 2004). Civielrechtelijke jongeren worden niet vanwege het plegen van delicten in een justitiële inrichting opgenomen, maar op grond van andere overwegingen. Dit betekent echter niet dat deze groep nog nooit delicten heeft gepleegd. 60% van de civielrechtelijke jongeren in ons onderzoek is voorafgaand aan de plaatsing in de JJI een of meer keren door het OM vervolgd. Bij de strafrechtelijk geplaatsten ligt het percentage jongeren dat eerder met justitie in aanraking kwam op circa 68%. Het verschil is niet zo groot. De twee groepen lijken wat de justitiële voorgeschiedenis betreft meer op elkaar dan soms wordt aangenomen.

17 In de onderzoeksperiode kwamen deze nog niet vaak voor. 4% van de jongeren uit de opvanginrichtingen was daar op civielrechtelijke titel geplaatst.

Figuur 9 brengt de consequenties van deze overeenkomst in beeld. In figuur 9a zijn de recidivepercentages onder de civielrechtelijk geplaatste jongeren uitgesplitst naar het aantal justitiecontacten voorafgaand aan het verblijf in de JJI. Figuur 9b geeft hetzelfde, maar dan voor de jongeren die zijn opgenomen op een strafrechtelijke titel. Aan de aantallen in de diverse subgroepen kunnen we zien dat de strafrechtelijk geplaatsten over het algemeen vaker zijn vervolgd; er zijn naar verhouding meer strafrechtelijke jongeren met meer justitiecontacten. Maar we zien ook dat als het aantal eerdere justitiecontacten gelijk is, er nauwelijks verschil is tussen de recidivepercentages van civielrechtelijk en strafrechtelijk geplaatste jongeren. Anders gezegd: indien men rekening houdt met verschillen in de justitiële voorgeschiedenis, maakt het voor de latere kansen op recidive niet uit in welk wettelijk kader de opname in de JJI plaatsvindt.

Figuur 9 Prevalentie van algemene recidive onder civiel- en strafrechtelijk geplaatsten pupillen van JJI's uitgestroomd in de periode 1997-2000; naar aantal eerdere justitiecontacten

3.4 Complexe samenhang

Civielrechtelijk geplaatste jongeren recidiveren minder dan strafrechtelijke geplaatsten, maar dit verschil verdwijnt als men de voorgeschiedenis van de jongeren in aanmerking neemt. Dit voorbeeld maakt duidelijk dat bij de interpretatie van de uitkomsten van de recidivemeting rekening moet worden gehouden met 'instroomverschillen'. Een lagere recidive betekent niet dat er door de behandeling tijdens het verblijf in de JJI betere resultaten zijn behaald. De cijfers die tot dusver zijn gepresenteerd wijzen dus niet uit dat de ene modaliteit effectiever is dan de ander.

Om de uitkomsten van het onderzoek beter te kunnen duiden, gaan we in deze paragraaf na in welke complexe samenhang de besproken achtergrondkenmerken de hoogte van de recidive bepalen. We doen dit aan de hand van een Cox regressiemodel (Klein en Moeschberger, 1997). Cox regressie is een speciale vorm van regressieanalyse waarbij op basis van de scores op de achtergrondkenmerken een wiskundige vergelijking (een model) wordt opgesteld die het al dan niet vóórkomen van recidive tijdens de observatieperiode zo goed mogelijk voorspelt. Via de Cox regressie kunnen we vaststellen of er sprake is van een cohorteffect, een verschuiving in het recidiveniveau die niet verklaard kan worden door verschillen in de achtergronden van de JJI-jongeren. Daarnaast zetten we de techniek in om na te gaan of, gevoegd bij de invloed van de beschikbare persoonskenmerken, de duur van het verblijf, het type inrichting en de overige onderscheidingen die betrekking hebben op het regime van de justitiële jeugdinrichtingen, een zelfstandig effect hebben op de hoogte van de recidive. We gaan met andere woorden na of de modaliteit van het verblijf in de JJI's, los van de werking van andere factoren, nog een eigen bijdrage doet aan de voorspelling van de recidive onder uitgestroomde jongeren.

Tabel 7 geeft de resultaten van de Cox regressie weer. De kenmerken die in het model konden worden opgenomen, worden links in de tabel opgesomd.¹⁸ Met uitzondering van de leeftijd bij uitstroom en het aantal eerder justitiecontacten naar aanleiding van zeer ernstige misdrijven, zijn de kenmerken opgedeeld in een beperkt aantal categorieën. In de tweede kolom staat de *hazard ratio* vermeld, een maat die aangeeft hoezeer het betreffende kenmerk van invloed is op het recidiveniveau. De hazard ratio geeft de verhouding weer tussen het recidiverisico in de betreffende subgroep van JJI-jongeren en het recidiverisico in een referentiegroep. Hoe meer de hazard ratio afwijkt van 1, hoe sterker het kenmerk van invloed is op de kans dat de jongeren op enig moment tijdens de observatieperiode opnieuw in de fout gaan. Is de hazard ratio groter dan 1, dan is het recidiverisico hoger. Is de hazard ratio kleiner dan 1, dan is er in vergelijking met het uitgangsniveau in de referentiegroep sprake van een verlaagd risico. In beide gevallen wordt door de waarde in de derde kolom van de tabel aangegeven of het effect significant is. Blijft de p-waarde onder 0,05 dan is er statistisch bewijs dat het effect bestaat.¹⁹

De eerste factor die we bespreken is *sekse*. De hazard ratio van meisjes bedraagt 0,47. Het risico dat een meisje na vertrek uit een justitiële jeugd-

18 Het wettelijk kader is buiten de analyses gehouden omdat dit kenmerk geheel overlapt met verblijfstitel.

19 De vierde kolom van de tabel 4 geeft het 95%-betrouwbaarheidsinterval van de hazard ratio. Omdat personen in meer dan één cohort kunnen voorkomen is – om onderschatting van de standaardfouten te voorkomen – gebruikgemaakt van een robuuste variantieschatting. Deze is opgenomen in het clustersubcommando van de Cox-procedure in het softwarepakket Stata 7 (Statacorp, 2001).

Tabel 7 Invloed van achtergrondkenmerken op het recidiveneveau van JJI-pupillen uitgestroomd in de periode 1997-2000 (n= 7.454)

Factor	Hazard ratio	p	95%- betrouwbaarheidsinterval
<i>Sekse</i>			
Man	1		
Vrouw	0,468	0,000	0,416-0,528
<i>Land van herkomst</i>			
Nederland	1		
Ned. Antillen en Aruba	1,185	0,003	1,060-1,325
Suriname	1,097	0,045	1,002-1,202
Overig Europa	1,056	0,403	0,930-1,198
Marokko	1,228	0,000	1,139-1,323
Turkije	0,910	0,130	0,806-1,028
Overig elders	0,911	0,062	0,826-1,005
<i>Dadertype</i>			
Geen eerdere justitiecontacten (0)/ incidentele dader (1-2)	1		
Laagfrequente veelpleger (3-4)	1,859	0,000	1,734-1,992
Hoogfrequente veelpleger (5-10)	2,519	0,000	2,338-2,714
Zeer hoogfrequente veelpleger (>10)	3,633	0,000	3,165-4,170
<i>Leeftijd bij uitstroom</i>			
	0,921	0,000	0,902-0,921
<i>Aantal eerdere zeer ernstige justitiecontacten</i>			
	1,100	0,024	1,013-1,100
<i>Verblijfsduur</i>			
Minder dan 3 maanden	1		
3 tot 6 maanden	0,950	0,187	0,881-0,950
6 tot 12 maanden	0,870	0,006	0,788-0,870
12 maanden of meer	0,966	0,570	0,856-0,966
<i>Verblijfstitel</i>			
Preventieve hechtenis	1,320	0,001	1,118-1,559
Vrijheidsstraf	1,272	0,004	1,080-1,498
Strafrechtelijke maatregel (pij, pibb, jeugd-tbs)	1		
Ots (plus voogdij en vrijwil. voortz. hulpverl.)	1,444	0,000	1,234-1,689
<i>Niet in het model:</i>			
Uitstroomcohort	-	ns	
Type inrichting bij uitstroom (opvang of behandel)	-	ns	

Wald $\chi^2(18) = 1374,41$; $p = 0.0000$

inrichting recidiveert is bij gelijke scores op de andere kenmerken dus ongeveer half keer zo groot als het recidiverisico onder jongens. Jongens recidiveren eerder en vaker dan meisjes. Nu we de invloed van de andere gemeten kenmerken hebben gecorrigeerd, kunnen we deze uitspraak doen. Ook de rol van de *herkomst* van de jongere is nu duidelijker.²⁰ Jongeren met een Marokkaanse, een Antilliaanse/Arubaanse of een Surinaamse achtergrond recidiveren vaker dan jongeren van Nederlandse afkomst. De hazard ratio's van deze subgroepen zijn respectievelijk 1,23, 1,19 en 1,10 en de corresponderende p-waarden zijn kleiner dan 0,05. Jongeren met een Turkse achtergrond lopen hetzelfde risico om te recidiveren als autochtone jongeren. De hazard ratio verschilt niet significant van 1.

Tabel 7 laat voorts zien dat het *aantal eerdere justitiecontacten* een belangrijke voorspeller van latere recidive is. Hoe groter het aantal eerdere justitiecontacten, hoe groter de kans dat de jongere na vertrek uit de JJI opnieuw in de fout gaat. De kans dat een 'zeer hoogfrequente veelpleger' opnieuw met justitie in aanraking komt is 3,6 keer zo groot als de kans van een vergelijkbare jongere zonder of met een of twee eerdere justitiecontacten. In deze laatste groep is de kans op recidive het kleinst; onder hen bevinden zich de civielrechtelijk geplaatste jongeren zonder enige justitiële voorgeschiedenis. Zijn er in het verleden zeer ernstige delicten gepleegd, dan is het recidivegevaar juist groter. Elk voorafgaand justitiecontact vanwege een delict met een strafdreiging van 8 jaar of meer, verhoogt de kans op recidive naar schatting met 10% (de hazard ratio is 10% groter dan 1). Ook de *leeftijd* bij uitstroom speelt nog een rol. Hoe hoger de leeftijd bij uitstroom, des te kleiner de kans op recidive. Anders gezegd: hoe jonger men is op het moment dat men de inrichting verlaat, hoe groter het risico van terugval.

Naast de effecten van de persoonskenmerken en het aantal eerdere justitiecontacten zijn er nog andere factoren in het spel. Cohorteffecten zijn er echter niet; dit kenmerk is niet in het model opgenomen. De minieme verschillen die we aantreffen in figuur 1a worden verklaard door verschuivingen op de andere achtergrondkenmerken. Hetzelfde geldt voor het type inrichting: behandelinrichtingen scoren niet beter dan opvanginrichtingen indien er gecorrigeerd wordt voor instroomverschillen. De *verblijfsduur* in de inrichting speelt wel een rol; dat wil zeggen, we zien nu dat alleen de verblijven tussen 6 en 12 maanden betere uitstroomresultaten opleveren dan de andere duurcategorieën. Verblijven langer dan 1 jaar gaan, in tegenstelling tot wat figuur 8a suggereert, niet met lagere recidivepercentages gepaard indien men voor verschillen op andere factoren corrigeert.

20 Dit kenmerk is een combinatie van het geboorteland van de jongere en dat van zijn of haar ouders. Alloctonen van de tweede generatie zijn gerangschikt onder het geboorteland van (een van) de ouders.

Kijken we ten slotte naar de hazard ratio's van de verschillende *verblijfstitels*. Het recidiverisico na preventieve hechtenis, een jeugddetentie of een ots is hoger dan een strafrechtelijke maatregel (pij, pibb of jeugd-tbr).²¹ De hazard ratio van de jongeren met ots is het hoogst (1,44). Een verrassend resultaat wellicht, want bij figuur 8d zagen we dat de civielrechtelijk geplaatste jongeren lagere recidivepercentages te zien geven dan de groep strafrechtelijk geplaatste jongeren. Nu blijkt dat als we voor *alle* in dit onderzoek gemeten instroomverschillen tussen beide groepen corrigeren, de civielrechtelijk geplaatste jongeren in feite een iets hoger recidiverisico vertonen dan jongeren die op een strafrechtelijke titel in een JJI zijn opgenomen.

Wanneer men bedenkt dat dit resultaat geldt *bij gelijke scores op de andere kenmerken in het model*, dan is het echter goed verklaarbaar. Bij plaatsing in een civielrechtelijk kader spelen kennelijk ook andere omstandigheden een onderscheidende rol. Misschien zijn de problemen waar deze jongeren bij opname mee te kampen hebben gemiddeld ernstiger en hardnekkiger van aard dan die van jongeren die op strafrechtelijke titel in een JJI verbleven. Wellicht is dit de reden waarom zij het uiteindelijk slechter doen dan op overige kenmerken vergelijkbare jongeren die op strafrechtelijke titel in een justitiële jeugdinstelling werden opgenomen. Duidelijk is in elk geval dat het scheiden van jongeren op basis van de wettelijke status alleen, er niet voor zal zorgen dat kwetsbare jongeren beter zullen worden beschermd. Men zal daarbij ook andere achtergronden moeten betrekken, waaronder de omvang van het strafrechtelijk verleden.

21 Een strafrechtelijke maatregel duurt gewoonlijk langer dan een andere sanctie. Dit verklaart waarom de duur van langere verblijven geen zelfstandige bijdrage meer doet in de voorspelling van de recidivekans.

4 Slot

Dit rapport is ingegaan op de strafrechtelijke recidive van ex-pupillen van justitiële jeugdinstellingen (JJI). Het onderzoek heeft betrekking op 7.106 jongeren die in de periode 1997-2000 een of meerdere keren uit een opvang- of behandelinstelling zijn uitgestroomd. Van deze groep is nagegaan welk deel na het verblijf in de instelling (opnieuw) met justitie in aanraking is gekomen wegens het plegen van een misdrijf. Het onderzoek is onderdeel van de WODC-Recidivemonitor, een project waarbij gestandaardiseerde metingen worden verricht onder uiteenlopende dadergroepen.

De strafrechtelijke recidive onder ex-pupillen van JJI's is hoog, veel hoger dan onder jeugdige daders in het algemeen. 4 van de 5 jongeren hebben binnen 7 jaar na het vertrek uit de instelling een nieuw justitiecontact. De prevalentie van recidive onder JJI-jongeren is zelfs iets hoger dan onder volwassen ex-gedetineerden, dat wil zeggen: er zijn meer recidivisten. Het aantal recidivecontacten per recidivist is in de JJI-groep wel lager.

Binnen de totale groep doen zich aanzienlijke verschillen voor in het recidiveniveau. Verschuivingen in de tijd zijn er echter niet, althans niet gedurende de periode van onderzoek. De beste voorspellers van latere recidive zijn: het aantal eerdere justitiecontacten (hoe groter het aantal eerdere justitiecontacten, hoe groter de kans op recidive), geslacht (jongens recidiveren vaker dan meisjes), land van herkomst (het recidiverisico is het hoogst onder ex-pupillen met een Marokkaanse, Antilliaanse/Arubaanse of Surinaamse achtergrond) en leeftijd (hoe jonger men bij uitstroom is, hoe groter de kans op een nieuw justitiecontact).

Naast de invloed van deze persoonkenmerken werden effecten gevonden voor de duur van het verblijf en de titel waarop de opname in de JJI plaatsvond. Middellange verblijven van 6 tot 12 maanden leveren lagere recidivecijfers op dan kortere of langere verblijven. Strafrechtelijke maatregelen (de pij-maatregel en de voormalige pibb en jeugd-tbr) geven betere uitstroomresultaten te zien dan overige verblijftitels (voorlopige hechtenis, jeugddetentie en ots). Civielrechtelijk geplaatste jongeren (ots) hebben, *bij gelijkblijvende scores op de andere kenmerken*, een hogere recidivekans dan jongeren die in een strafrechtelijk kader in een JJI werden opgenomen.

Het aantal ots'ers in opvang- en behandelinstellingen neemt toe. Om hen meer bescherming te bieden wil men deze groep van de strafrechtelijk geplaatste jongeren scheiden. Zij hebben immers geen delict gepleegd en het gevaar van 'criminele besmetting' is bij samenplaatsing niet denkbeeldig. Dit onderzoek toont echter aan dat deze redenering alleen opgaat voor een minderheid van de civielrechtelijk geplaatste jongeren. Meer dan

de helft van de oots'ers is voorafgaand aan het verblijf in de JJI een of meer keren vervolgd wegens het plegen van misdrijven. Bij deze groep is het niet de omgang met strafrechtelijke jongeren in de JJI die bepalend is voor het optreden van recidive, maar de achtergronden en problemen die de jongeren al bij instroom parten spelen.

Hoe succesvol is het verblijf in een JJI? Het vaststellen van de effectiviteit van een justitiële interventie vergt een onderzoeksopzet waarbij de recidive van de respondenten wordt afgezet tegen de recidive in een groep jongeren die in alle relevante opzichten vergelijkbaar is.²² Aan die voorwaarde werd in dit populatieonderzoek niet voldaan. Uitspraken over de prestaties van de inrichtingen zijn op grond van de hier gepresenteerde resultaten niet goed mogelijk. Of het moet zo zijn dat van de JJI's wordt verwacht dat zij alle pupillen voorgoed op het rechte pad weten te houden. In dat geval kunnen we constateren dat 80% van de interventies is mislukt.

Maar een dergelijke prestatie mag niet worden verlangd. De JJI's hebben te maken met een selecte, zeer lastige groep van justitiabelen. Jongeren in opvang- en behandelinrichtingen kampen met ernstige problemen en gedragsstoornissen (Boendermaker en Van Yperen, 2003). De meeste van hen zijn vaker met politie en justitie in aanraking gekomen en hebben een reeks van indringende hulpverleningscontacten achter de rug die kennelijk ook het tij niet hebben kunnen keren. Van een groep met deze achtergronden mag een hoge recidive worden verwacht. 80% na 7 jaar is veel, maar misschien was de recidive zonder de interventies in de JJI's nog omvangrijker geweest.

Hoe het ook zij, in elk geval is nu bekend hoe hoog de recidive is. Indien men zich niet wenst neer te leggen bij deze cijfers, dan is het zaak om – via onderzoek met een meer gedetailleerd design – te achterhalen welke interventies voor welke subgroepen van JJI-jongeren onder welke omstandigheden het meest succesvol zijn. Per groep moeten de 'best practices' worden gedefinieerd, getest en bij bewezen succes zo breed mogelijk worden toegepast. Wellicht zal dan het recidiveniveau onder deze jongeren dalen.

De ontwikkelingen die in die richting in gang worden gezet, kunnen met de Recidivemonitor worden gevolgd. De uitstroomresultaten van de sector zijn nu in kaart gebracht, maar dit rapport vormt in feite slechts het begin van een reeks. De recidive onder ex-pupillen van justitiële jeugdinstellingen zal vanaf nu jaarlijks worden vastgesteld. Elk jaar zal een nieuwe

22 Een recidivemeting maakt slechts een onderdeel uit van het onderzoek naar de effectiviteit van een strafrechtelijke interventie. Zie Wartna (2005) voor een handleiding voor de evaluatie van interventies speciaal gericht op het terugdringen van de recidive.

uitstroomcohort aan de huidige onderzoeksgroep worden toegevoegd en wordt de observatieperiode van de eerder opgenomen cohorten met een jaar verlengd. De Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) levert de benodigde uitstroomgegevens aan.

Ook in de andere sectoren van DJI zal deze opzet worden gehanteerd. Over de recidive van volwassen ex-gedetineerden en die van ex-tbs-gestelden zijn onlangs soortgelijke rapporten verschenen. Ook deze groepen zullen met jaarlijkse metingen worden gevolgd. Daarnaast zal ook het onderzoek naar de resultaten van extramuraal uitgevoerde sancties zoals transactie, boetes en taakstraffen periodiek worden herhaald.

Via de Recidivemonitor leert Justitie de uitstroomresultaten van alle strafrechtelijke interventies kennen. De overzichtstudies volgen de trends die zich op nationaal niveau voordoen en verschaffen tegelijkertijd het vergelijkingsmateriaal voor meer specifiek onderzoek naar de effectiviteit van de straffen en maatregelen die in Nederland worden opgelegd.

Summary

Juveniles in detention

A statistical overview of criminal recidivism of former pupils of correctional institutions for juveniles in the Netherlands

This study explores criminal recidivism following a stay in a correctional institution for juvenile offenders. The correctional institutions for juvenile offenders (abbreviated to JJIs) provide for the pre-trial custody of juvenile offenders and the execution of criminal sanctions such as juvenile detention and the placement in a juvenile institution order. These correctional institutions also accommodate juveniles who have been moved away from their homes under a family supervision order. Housing juveniles in institutions for both criminal and civil reasons has been cause for great concern over the past few years. To protect youngsters placed under a family supervision order and to prevent 'criminal contamination', these youngsters need to be housed away from young offenders in detention due to criminal sanctions. This report explores the criminal recidivism rates amongst all former pupils of correctional institutions for juvenile offenders. The outflow results for the sector are mapped out and distributed as to type of institution, term of stay and residence title. In order to provide some background information to the study results, some of the results are compared with results from similar measurements amongst under-age offenders who were imposed sanctions in 1997 (refer to Wartna, Tollenaar and Blom, 2005).

Study group

The study group comprises juveniles who left a remand or treatment centre in the years 1997-2000. Table a sets out the overall figures, as well as the number of juveniles accommodated for civil reasons and offenders in penal detention.

Table a Study data former JJI pupils recidivism measurements 1997-2000 as to legal framework

Year of leaving institution	Number	Civil law	Criminal law	Other/unknown
1997	1,469	244	1,118	107
1998	2,007	382	1,532	93
1999	2,122	401	1,633	88
2000	2,380	418	1,877	85
Total	7,978	1,445	6,160	373

The differences in the composition of the four cohorts are minor. The group who left the institution in 1999 comprised a relatively large number of girls, with the overall group comprising 88 percent boys. Almost half of all juveniles were aged between sixteen and eighteen when they left the

institution. More than two thirds was born in the Netherlands. Half of all youngsters was detained preventatively, one in five juveniles was given a custodial sentence. Some 20 percent stayed in the centre for civil-law reasons, after having been placed under a family supervision order. More than half of all juveniles stayed in the institution three months or less. About one fifth stayed in the institution for twelve months or more. Juvenile offenders who were convicted and sent to a correctional institution do not represent the average group of offenders. The number of youngsters who were locked up for committing a crime against property with use of violence was almost six times as high as the overall population of underage offenders. The number of 'frequent offenders' in the study group, too, was many times larger than normal. In the overall population of young offenders the percentage of juveniles who had been arrested or reconvicted three times or more was 7.3 percent, compared with 21 percent in the group of juvenile offenders held in a juvenile correctional institution. When interpreting the results, the youngsters' different backgrounds must be taken into account. Where recidivism rates in a particular custodial modality are lower than expected, this does not necessarily mean that this modality is more effective. The difference in recidivism rates may also be explained by other factors.

Method

The study is part of the *WODC Recidivism Monitor*, an ongoing project in which standardised measurements are being carried out amongst a wide range of offender groups. The measurements are based on data from the Justice Documentation research and policy database (OBJD). The OBJD is an anonymous version of the justice documentation system (JDS) and contains information about crimes prosecuted by the Public Prosecutors Office. The Recidivism Monitor applies fixed criteria to assess the rate of recidivism (Table b).

Table b Recidivism criteria within the WODC Recidivism Monitor

Criterion	Description
General recidivism	New criminal cases, regardless of the nature and seriousness of the crimes committed, with the exception of criminal cases that result in acquittal, dismissal by reason of likeliness of non-conviction, or another technical verdict or disposal
Serious recidivism	Reconviction* following a crime punishable by 4 years or more
Very serious recidivism	Reconviction* following a crime punishable by 8 years or more

* Including discretionary dismissals and settlements by the Public Prosecutors Office.

Recidivism in the various study groups is described based on these criteria. The period of time during which the former pupils could be monitored ranged from a minimum of 3½ years up to a maximum of 7½ years. Since the data available were limited, the report offers no explanation as to the occurrence or absence of recidivism. It does not deal with the backgrounds and causes of reoffending but merely sets out the figures of criminal recidivism, dealing with the following aspects:

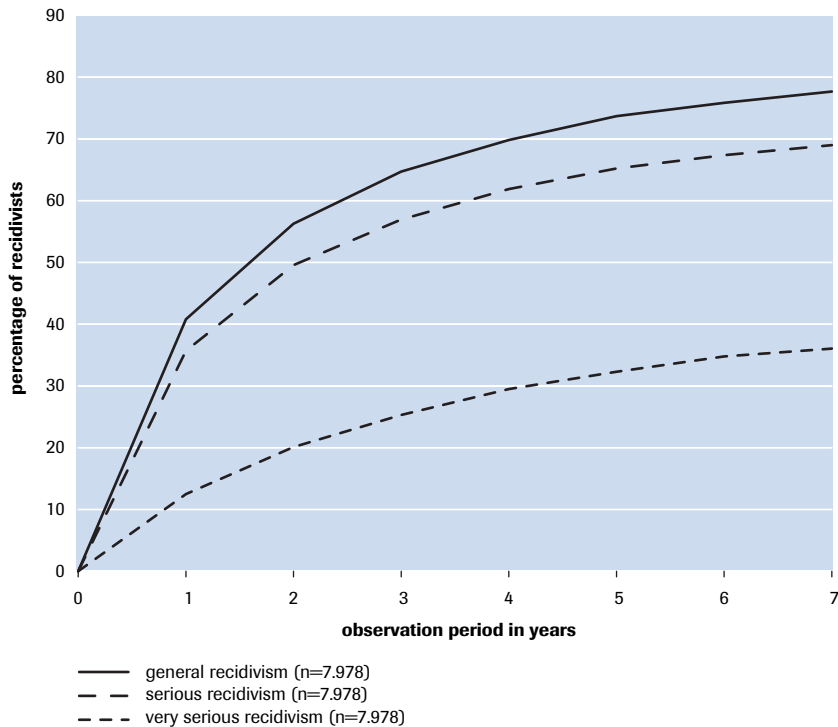
- the *prevalence* of recidivism; which part of the (sub)group has reoffended?
- the *speed* with which the person reoffended; when did he or she reoffend?
- the *frequency* of recidivism; how many times was the reoffender arrested or reconvicted following the initial case?
- the *nature* and *seriousness* of the recidivism crimes; which type of crime was committed and how was the new criminal case dealt with?
- the *magnitude* of the recidivism; what are the overall recidivism rates in the (sub)group?

Prevalence of recidivism in juvenile offenders from correctional institutions

Figure a presents an overview of the prevalence of general, serious and very serious recidivism amongst juvenile offenders leaving a correctional institution. Since the differences between the cohorts prove to be minimal, the study presents recidivism percentages for the entire study group only. Recidivism rates amongst juvenile offenders who have left a correctional institutions are very high. Within four years after leaving the institution, 70 percent of the juveniles have been (once again) reconvicted for crimes committed. General recidivism rates for the overall population of juvenile offenders are much lower: 49 percent of all under-aged offenders on whom criminal sanctions were imposed in 1997 were reconvicted within four years. After four years, the serious recidivism rate in juvenile offenders from the institutions group is 62 percent. These juveniles are prosecuted for offences punishable by four years or more at least once in this period. With serious recidivism accounting for around 90 percent of the general recidivism rates, only one in ten reoffenders committed relatively minor offences only. The remaining nine offenders (also) reoffended with serious or very serious offences.

Within four years after leaving the institution, 29 percent of juvenile offenders who left the correctional institution were reconvicted for crimes punishable by sentences of eight years or more. While very serious recidivism rates are lower than those for general and serious recidivism, it does remain relatively high. In the overall population of juvenile offenders the comparable percentage is twelve percent.

Figure a Prevalence of general, serious and very serious recidivism amongst former pupils of correctional institutions for juvenile offenders who left these institutions in the period 1997-2000

Other aspects of recidivism

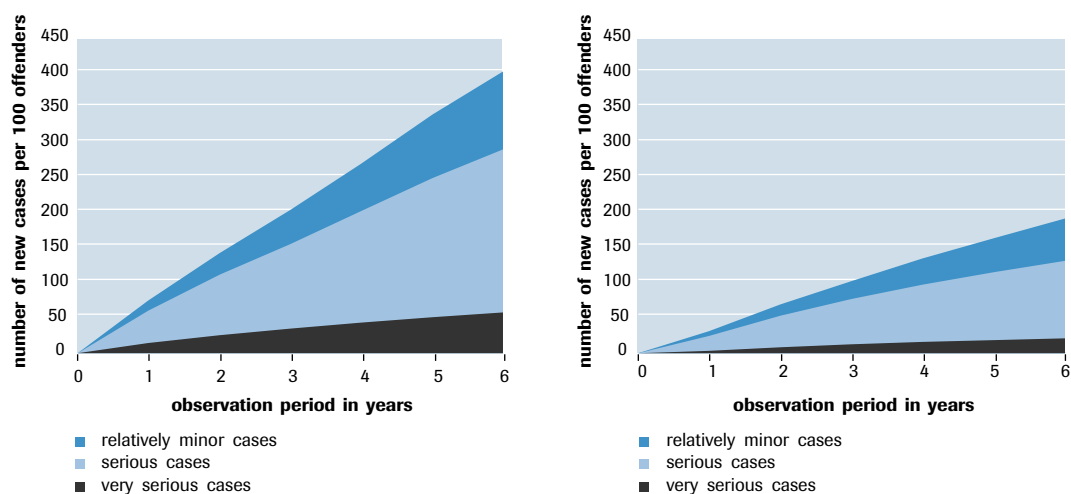
Juvenile offenders who left a correctional institution and who reoffended were reconvicted almost four times (3.88) within four years of leaving the institutions, compared with 2.84 reconvictions in the overall population of juvenile offenders. Half of all recidivism cases involved non-violent offences against property, and one third involved violent offences. Sex offences were the least common (1.1%). Of all recidivism cases, 45 percent was settled with (new) unconditional custodial sentences; this is about twenty-five percent for the population in general. The percentages of unconditional custodial sentences and community service orders were a little higher in the last two cohorts. The percentages of probation orders and discretionary dismissals seem to have dropped slightly.

When combining the results as regards the prevalence and frequency of the various types of recidivism, we get an insight into the overall magnitude of recidivism in the juvenile offenders in correctional institutions group.

Figure b1 sets out the actual number of recidivism cases for the entire group following a stay in a correctional institution. *Figure b2* does the same, but for the overall group of juvenile offenders. The numbers have been distributed

as to seriousness of the offences committed. We distinguish between relatively minor, serious and very serious offences.²³ To be able to compare the different types of recidivism, the numbers are expressed per group of one hundred offenders.

Figure b Scope of recidivism in former pupils of juvenile correctional institutions who left the institution in the period 1997-2000 and in juvenile offenders whose criminal case was settled in 1997; set out as to seriousness of the offences committed

Recidivism rates for juvenile offenders who have left a correctional institution are much higher than for juvenile offenders in general. Each group of one hundred former pupils has accumulated over 400 (new) reconvictions six years after leaving the institution, which compares to less than 200 for the overall population of juvenile offenders. Calculated over a six-year period, overall recidivism rates amongst juvenile offenders who have left the correctional institution is therefore twice as high as normal. Very serious recidivism is even 2.6 times as high. The number of cases following very serious crimes (crimes punishable by eight years or more) is 22 per 100 offenders in the overall population. In the offender group in correctional institutions this is 58, which underlines the seriousness of this group. Youngsters leaving correctional institutions form a very criminal group.

Factors that relate to the prevalence of recidivism

The risk of recidivism amongst juvenile offenders who have left the correctional institution depends on a number of factors. There are considerable differences within the actual groups themselves. Boys reoffend more than girls; under the same circumstances boys leaving a correctional

23 This distinction is based on the maximum penalty for the offences; see table 1.

institution risk reoffending about twice as much as girls. The age of the juvenile offender also plays a role: the younger they enter the institution, the greater the risk of recidivism. Young offenders with a Moroccan, Antillean/Aruban or Surinam background reoffend more than youngsters with a Dutch background. Turkish youngsters reoffend less, however. The key indicator for recidivism however, is the number of previous convictions. Youngsters who have been convicted for an offence before their stay in the correctional institution run a higher risk of reoffending. The more convictions a youngster has prior to the stay in a correctional institution, the more likely he or she is to reoffend following the stay. If the number of previous convictions exceeds 10, there is a very high risk indeed. Within three years after leaving the correctional institution, more than 90 percent of these 'very high frequency frequent offenders' has reoffended. This percentage increases to 97 percent after seven years. Of all the youngsters who were placed in a correctional institution for civil-law reasons and who had no previous arrests or involvement in criminal cases, half of them was convicted for criminal offences following their stay in the institution after seven years.

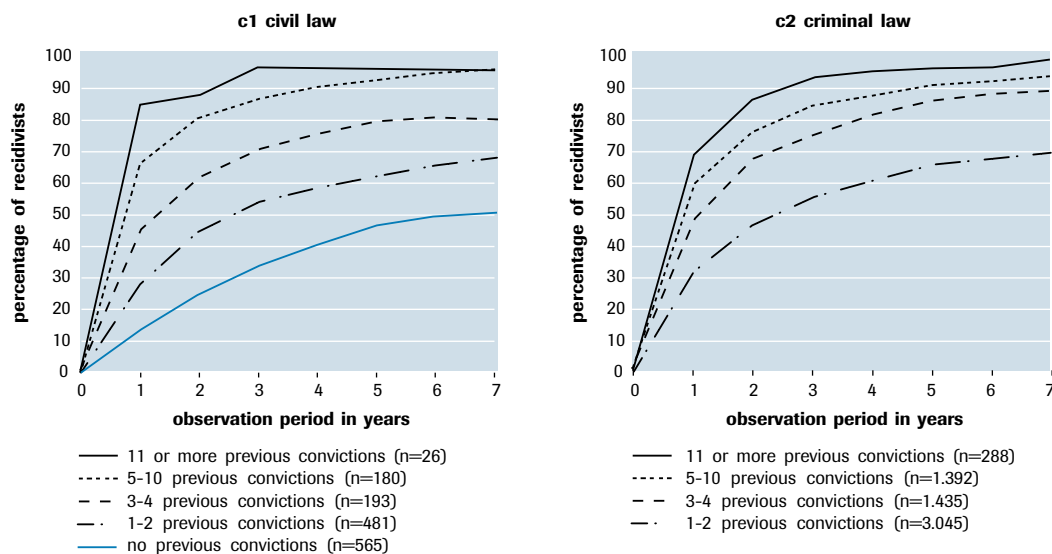
In addition to these personal characteristics, effects have also been found to correlate to the term of the stay and the title of residence. Medium-long stays of three to six months have better outflow results than short and long stays, assuming equal scores in all other characteristics measured. Recidivism rates following a juvenile institution order (in cases where the offenders show mental or conduct disorders) are lower than following preventive custody, youth detention or a civil measure within the framework of a family supervision order. While the group of juveniles placed under a family supervision order reoffends less than other youngsters, this difference disappears when taking into account the criminal past. This is set out in *Figure c*. *Figure c1* sets out the recidivism percentages for youngsters placed in an institution for civil-law reasons, set out as to the number of convictions they had accumulated prior to their stay in the juvenile correctional institution. *Figure c2* does the same, but for juveniles who were admitted in the framework of criminal law. The figures show that if the number of previous convictions is the same, there is barely any difference between the recidivism percentages for juveniles placed in an institution for civil-law reasons or for criminal reasons. In other words: taking into account the differences in criminal history, the risk of recidivism is not influenced by the type of order under which juveniles are placed in correctional institutions.

In conclusion

This report maps out the outflow results for the correctional institutions for juvenile offenders. It remains unclear what the *effects* of the stay in these institutions are. Establishing the efficiency of a legal intervention requires a study that compares the level of recidivism of the respondents with the

Figure c General recidivism in former pupils of juvenile correctional institutions who left these institutions in the period 1997-2000; set out as to legal framework and criminal past

level of recidivism in a group of youngsters that is comparable in all relevant aspects.²⁴ Moreover, the effects of the stay in the correctional institution may be assessed properly only if there is a clear idea of the basic situation of the youngsters when they enter the institutions and there is detailed information regarding the approach to the problems these youngsters face. Such data were not available in this study, but we have now shown the extent of recidivism in this very problematic group of offenders. Rather than merely accepting these high percentages, it is important to discover – by way of more detailed studies – which interventions for which subgroup of juvenile offenders who have left the correctional institution are the most successful. For each group the ‘best practices’ need to be defined, tested and, if proven successful, applied wherever possible. Perhaps this will help reduce the recidivism levels in these youngsters.

24 The best way to achieve this is by means of a random allocation of respondents in research and control groups.

Literatuur

Block, C.R., C. van der Werff

Initiation and continuation of a criminal career. Who are the most active and dangerous offenders in the Netherlands?

Arnhem, Gouda Quint, 1991

Reeks Onderzoek en beleid, nr. 105

Boendermaker, L.

Eind goed, al goed? De leefsituatie van jongeren een jaar na vertrek uit een justitiële behandelinrichting

Den Haag, Ministerie van Justitie – WODC, 1998

Reeks Onderzoek en beleid, nr. 167

Boendermaker, L., T. van Yperen

Kansen in de keten. Een gemeenschappelijk referentiekader voor de justitiële jeugdinstellingen

Den Haag, DJI/NIZW, 2003

Bogaart, P.H.M., K. Mesman Schultz, H. van Muijen

De Glen Mills school. Onderzoeksresultaten betreffende de achtergronden van de studenten en de behandelresultaten

Groningen, E&M Syntax bv, 2003

Dam, C. van

Juvenile criminal recidivism: Relations with personality and post release environmental risk and protective factors

Nijmegen, Radboud Universiteit, 2005

Goderie, M., M. Stekete, J. Mak, M. Wentink

Samenplaatsen van jongeren in justitiële instellingen

Utrecht, Verwey-Jonger Instituut, 2004

Heide-Attema, N. van der, B.S.J. Wartna

Recidive na een verblijf in een JBI. Een vervolgstudie naar de geregistreerde criminaliteit onder jongeren uit een justitiële behandelinrichting

Den Haag, Ministerie van Justitie – WODC, 2000

Reeks WODC-Onderzoeksnotities, nr. 2000/6

Heide-Attema, N. van der, B.S.J. Wartna

Recidive na een strafrechtelijke maatregel. Een studie naar de geregistreerde criminaliteit onder jongeren met een pibb, een jeugd-tbr of een pij

Den Haag, Ministerie van Justitie – WODC, 2000

Reeks WODC-Onderzoeksnotities, nr. 2000/9

Heide, W. van der, A.Th.J. Eggen (red.)

Criminaliteit en rechtshandhaving 2001. Ontwikkelingen en samenhang

Den Haag, Boom Juridische uitgevers, 2003

Reeks Onderzoek en beleid, nr. 211

Hendriks, J., C. Bijleveld

Recidive van jeugdige zedendelinquenten. Een onderzoek naar de

algemene-, zeden- en geweldsrecidive van in JJI Harreveld behandelde jeugdige zedendelinquenten

Leiden, NSCR, 2004

Klein, J.P., M.L. Moeschberger

Survival analysis: techniques for censored and truncated data
New York, Springer-Verlag, 1997

Lloyd, C., G. Mair, M. Hough

Explaining reconviction rates: a critical analysis
London, HMSO, 1994

De Nationale ombudsman

Crisisopvang jongeren in jeugdgevangenissen
Den Haag, 30 november 2004, rapport 2004/460

Spaans, E.C.

De jeugdinrichting binnenstebuiten gekeerd. Onderzoek naar de resultaten van de Jeugdwerkinrichting en het project Binnenste Buiten
Arnhem, Gouda Quint, 1997
Reeks Onderzoek en beleid, nr. 161

Statacorp

College Station, Texas, Stata Press, 2
Stata User's guide; release 7.0 001

Tweede Kamer

Vaststelling van een Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen: motie van het lid Duijkers, voorgesteld 16 maart 2000
Vergaderjaar 1999-2000, 26 016, nr. 13

Tweede Kamer

Jeugd terecht. Actieprogramma aanpak jeugdcriminaliteit 2003-2006
Vergaderjaar 2002-2003, 28 741, nr. 1

Wartna, B.S.J.

Recidive-onderzoek in Nederland
Tijdschrift voor Criminologie, jrg. 41, nr. 1, 1999, pp. 40-56

Wartna, B.S.J., M. Blom, N. Tollenaar

De WODC-Recidivemonitor
Den Haag, WODC, 2004
www.wodc.nl/Cijfers/recidivemonitor

Wartna, B.S.J., N. Tollenaar

Bekenden van Justitie. Een verkennend onderzoek naar de 'veelplegers' in de populatie van vervolgde daders
Den Haag, Boom Juridische uitgevers, 2004
Reeks Onderzoek en beleid, nr. 216

Wartna, B.S.J.

Evaluatie van daderprogramma's. Een wegwijzer voor onderzoek naar de effecten van strafrechtelijke interventies speciaal gericht op het terugdringen van recidive
Den Haag, Boom Juridische uitgevers, 2005

Wartna, B.S.J., S. el Harbachi, L.M. van der Knaap

Buiten behandeling. Een cijfermatig overzicht van de strafrechtelijke recidive van ex-tbs-gestelden

Den Haag, Boom Juridische uitgevers, 2005

Reeks Onderzoek en beleid, nr. 230

Wartna B.S.J., N. Tollenaar, M. Blom

Recidive 1997. Een cijfermatig overzicht van de strafrechtelijke recidive van daders vervolgd in 1997

Den Haag, Boom Juridische uitgevers, 2005

Reeks Onderzoek en beleid nr. 227

Wartna, B.S.J., N. Tollenaar, A.A.M. Essers

Door na de gevangenis. Een cijfermatig overzicht van de strafrechtelijke recidive van ex-gedetineerden

Den Haag, Boom Juridische uitgevers, 2005

Reeks Onderzoek en beleid, nr. 228

Werff, C. van der

Recidive 1977

Den Haag, Staatsuitgeverij, 1986

Reeks Onderzoek en beleid, nr. 67

Bijlage 1

Begeleidingscommissie

Voorzitter

Dhr. prof. dr. J.P.S. Fiselier, universitair hoofddocent Katholieke Universiteit Nijmegen en bijzonder hoogleraar Penologie, Rijksuniversiteit Groningen.

Leden

Dhr. dr. S. Bogaerts, hoofd afdeling Criminaliteitspreventie, Slachtofferzorg, Jeugdbescherming en Sanctietoepassing, WODC.

Dhr. prof. dr. P.G.M. van der Heijden, hoogleraar Statistiek, Faculteit der Sociale Wetenschappen, Universiteit Utrecht.

Dhr. dr. M.M. Kommer, plaatsvervangend directeur Directie Algemene Justitiële Strategie, Ministerie van Justitie.

Dhr. dr. K.E. Swierstra, senior beleidsadviseur directie Sanctie- en Preventiebeleid, Ministerie van Justitie.

Dhr. drs. J.J.L.M. Verhagen, hoofd afdeling Informatieanalyse en Documentatie, Dienst Justitiële Inrichtingen; vervangen door dhr. P.L. Linckens, medewerker onderzoek en informatieanalyse, Dienst Justitiële Inrichtingen.

Dhr. drs. C. Wiebrens, beleidsadviseur Parket-Generaal, Openbaar Ministerie.

Dhr. drs. G.J. Terlouw, beleidsmedewerker afdeling ontwikkeling, directie Justieel Jeugdbeleid, Ministerie van Justitie.

Bijlage 2

De WODC-Recidivemonitor

De WODC-Recidivemonitor is een langlopend onderzoeksproject waarin gestandaardiseerde recidivemetingen worden verricht onder uiteenlopende dadergroepen. Met dit project krijgt Justitie beter zicht op de uitstroomresultaten van strafrechtelijke interventies en op het verloop van criminele carrières, zowel bij jeugdige als bij volwassen daders. De metingen in het kader van de Recidivemonitor verlopen steeds op dezelfde manier. De uitkomsten van het onderzoek zijn hierdoor onderling vergelijkbaar. Sommige metingen worden op gezette tijden herhaald, zodat van de belangrijkste dadergroepen ook het verdere verloop van hun strafrechtelijke carrière op de voet kan worden gevolgd.

De Onderzoeks- en Beleidsdatabase Justitiële Documentatie

De gegevens voor het onderzoek zijn afkomstig uit de Onderzoek- en Beleidsdatabase Justitiële Documentatie (OBJD), een database die speciaal met het oog op de Recidivemonitor is ontwikkeld. De OBJD is een versleutelde, geanonimiseerde kopie van het JDS, het officiële justitiële documentatiesysteem dat wordt beheerd door de Centrale Justitiële Documentatiedienst (CJD) in Almelo.

Het JDS geeft voor alle (rechts)personen die met de Nederlandse justitie in aanraking zijn gekomen, een overzicht van de strafzaken waarin zij als verdachte centraal stonden. Van elke strafzaak is geregistreerd wanneer en bij welk parket de zaak werd aangemeld, om welke delicten het ging en hoe en door welke instantie de zaak is afgedaan.

Elke drie maanden wordt de OBJD ververs met de meest recente gegevens uit het JDS. Een belangrijk verschil met het JDS is dat de gegevens in de OBJD niet verjaren; zij blijven voor onderzoek beschikbaar. Voorwaarde voor opname in het JDS is dat de persoon na 1996 nog in aanraking is gekomen met Justitie. Is dat niet zo, dan kan het zijn dat de zaken van een verdachte nog niet in het systeem zijn ingevoerd en dus ook niet in de OBJD te vinden zijn.

Centrale Justitiële Documentatie

Het JDS bevat documentatie over bijna 2,5 miljoen personen en bijna 8 miljoen strafzaken. Het gegevensbestand is ontstaan in het begin van de jaren '90 van de vorige eeuw. Tot die tijd werd alle informatie over de vervolgte delicten en de afdoeningen door de arrondissementsparketten bijgehouden op kaarten. Deze werden naar de CJD gestuurd, alwaar de gegevens van de niet-verjaarde zaken werden gefotografeerd en op een 'image' kwamen te staan. Wanneer er nu een melding binnenkomt over een persoon, wordt eerst bekeken of deze nog zaken op een image heeft staan. Is dat het geval, dan worden deze oude zaken ingevoerd in het JDS.

Tegenwoordig worden nieuwe strafzaken rechtstreeks aan het JDS toegevoegd vanuit COMPAS, het administratiesysteem van de parketten. Maar de geautomatiseerde aanvoer kwam niet overal tegelijk tot stand. Het laatste arrondissement kreeg in 1996 een aansluiting op het JDS. Dit betekent dat het JDS (en dus

ook de OBJD) alleen compleet is voor personen die na 1996 nog met justitie in aanraking zijn gekomen. Hiermee dient bij onderzoek rekening te worden gehouden. Personen die na 1996 niet met justitie in aanraking zijn gekomen, kunnen nog oude zaken op image hebben. Deze zaken dienen eerst te worden ingevoerd. Pas na de daarop volgende verversing van de OBJD is het beeld van hun strafrechtelijke carrière compleet.

Onderzoek naar specifieke interventies of dadergroepen

De OBJD bevat alleen globale afdoeningsgegevens. Het soort straf of maatregel is opgenomen en de hoogte of duur ervan. Maar welk specifiek leerproject men volgde of in welke inrichting de detentie werd doorgebracht, wordt bijvoorbeeld niet vermeld. Bij onderzoek naar interventies waarover in de OBJD geen informatie wordt bijgehouden, kunnen de gegevens van de daders niet rechtstreeks uit de database worden gehaald en is een tussenstap nodig via de CJD. Deze levert op aanvraag de versleutelde nummers aan waaronder de betrokken personen in de OBJD te vinden zijn. Om dit kunnen doen, moeten van elke persoon in de onderzoeksgroep de volgende gegevens beschikbaar zijn:

- Respondentnummer, indien beschikbaar het vip-nummer;
- Personalia: achternaam, tussenvoegsels en volledige voornamen;
- Geboortedatum, -plaats en -land;
- Parketnummer strafzaak in eerste aanleg (incl. arrondissementcode);
- Begin- en einddatum van de opgelegde straf of maatregel

Op basis van de persoonsgegevens zoekt de CJD naar de juiste versleutelde nummers. Zijn deze eenmaal bekend, dan kunnen alle relevante zaak-, delict- en afdoeningsgegevens uit de OBJD worden geëxtraheerd. Omdat met deze procedure de anonimiteit van de respondenten wordt opgeheven, is voor dit type onderzoek toestemming nodig van de minister van Justitie. Per onderzoek moet worden vastgesteld of de recidive wordt berekend vanaf de datum dat de sanctie begint of vanaf de datum dat de sanctie eindigt.

Verwerking van de ruwe onderzoeksgegevens

De gegevens uit de OBJD zijn niet direct geschikt voor analyse, maar moeten eerst worden bewerkt. Dat gebeurt in een aantal stappen:

- 1 indelen van de ruwe informatie in vaste rubrieken;
- 2 samenvatten van de delictinformatie;
- 3 verwerken van de afdoeningsgegevens;
- 4 vaststellen van het tijdstip van de strafzaken.

Ad 1) De meeste velden in de OBJD bevatten stukken tekst. Om een zinvolle indeling van de informatie mogelijk te maken, dienen deze strings eerst te worden omgezet naar waarden op numerieke variabelen. Daarvoor is een reeks programma's ontwikkeld.

Ad 2) De informatie over de gepleegde delicten wordt in de OBJD vastgelegd in termen van de overtreden wetsartikelen. Elk strafbaar feit bestaat uit maximaal vijf wetsartikelen. Het aantal feiten per zaak is ongelimiteerd. De eerste stap in het verwerken van de delictinformatie is het toekennen van de strafdreiging aan elk feit. Dit is de maximale straf die voor een bepaald type delict kan worden opgelegd. Wanneer per feit meer wetsartikelen genoemd worden, wordt de strafdreiging van het hoogst bedreigde artikel toegekend. Indien sprake is van een 'strafbare poging tot (uitlokking van) een misdrijf' dan wel een 'strafbare voorbereiding' of 'medeplichtigheid', wordt de strafdreiging conform het Wetboek van Strafrecht gecorrigeerd.

Naast een strafdreiging wordt aan elk feit of artikelcombinatie ook een zogenaamde 'cbs-code' toegekend. Dit is de code die door het Centraal Bureau voor de Statistiek wordt gebruikt om delicten te classificeren. Op basis van deze code kunnen de strafbare feiten op verschillende manieren worden ingedeeld. Zijn de strafdreiging en de delictcode aan de feiten gekoppeld, dan worden per zaak de vijf feiten met de hoogste strafdreiging geselecteerd. Bij elke zaak kunnen dus verschillende soorten delicten voorkomen, één daarvan is het zwaarst bedreigde feit.

Ad 3) Strafzaken kunnen op uiteenlopende manieren worden afgedaan. Binnen een zaak kan sprake zijn van meer dan één vonnisonderdeel, aan het aantal onderdelen is geen maximum verbonden. Ook de afdoeningsinformatie wordt per zaak samengevat. Dit gebeurt op twee manieren. Op de eerste plaats wordt voor iedere zaak nagegaan of er sprake was van een bepaald type afdoening. Daarnaast wordt de afdoening van elke zaak ingedeeld in één van de volgende hoofdcategorieën: vrijheidsbeperkende maatregelen, onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen, taakstraffen, voorwaardelijke vrijheidsstraffen, boetes, transacties en beleidssepots (zie ook bijlage 3). Door deze aanpak houden we zicht op het voorkomen van combinaties van vonnisonderdelen, maar kennen we ook de belangrijkste straf die in een zaak is opgelegd. Naast het soort afdoening wordt natuurlijk ook de hoogte of de duur van de straf bijgehouden.

Ad 4) Nadat de delict- en afdoeningsgegevens zijn samengevat, wordt per persoon de volgorde van de strafzaken bepaald. We doen dit aan de hand van het inschrijfjaar van de strafzaak. De OBJD bevat weliswaar ook pleeg- en beslidsdata, maar deze vormen geen goed alternatief. Pleegdata zijn alleen beschikbaar voor delicten ingeschreven na 1996 en beslidsdata worden te zeer beïnvloed door de behandelduur van de strafzaken. Uitgaan van het inschrijfjaar heeft echter ook nadelen. Als een persoon meer dan één strafzaak binnen één jaar heeft, is dit gegeven niet onderscheidend genoeg. Om het tijdstip van de strafzaken nauwkeuriger te kunnen bepalen zal op termijn ook de maand van inschrijving in het JDS worden opgenomen. Tot die tijd schatten we de inschrijfmaand. Tussen de eventuele pleeg- en de beslidsdatum van een zaak, maar binnen het aangegeven inschrijfjaar, wordt *at random* een inschrijfmaand gekozen. Deze geschatte datum vormt de basis voor verdere analyses.

De operationele definitie van recidive

De keuze voor de OBJD als bron van onderzoeksgegevens impliceert dat met de Recidivemonitor alleen de criminaliteit die het Openbaar Ministerie te verwerken krijgt, in kaart wordt gebracht. Over de criminaliteit die niet wordt opgespoord en vervolgd, worden geen uitspraken gedaan. Ook de delicten die door de kantonrechter worden afgedaan, laten we buiten beschouwing. Dit deel van de geregistreeerde criminaliteit, de ‘overtredingen’, bestaat voor bijna 90% uit verkeersdelicten waarvan ruim 60% snelheidsovertredingen. Van alle zaken die handelen om misdrijven, nemen we zaken die eindigen in een vrijspraak, een technisch sepot of een andere technische uitspraak niet mee. Zaken die gevoegd zijn bij een andere zaak wel, evenals die strafzaken die door het OM worden afgedaan met een transactie of een beleidssepot.

Geldige afdoeningen

De WODC-Recidivemonitor baseert haar metingen op het vóórkomen van nieuwe strafzaken. Niet alle strafzaken worden meegenomen; het gaat om justitiecontacten met een ‘geldige’ afdoening. Hier volgt een volledige opsomming van de strafzaken die bij het bepalen van de recidive niet respectievelijk wel meetellen.

Strafzaken die niet meetellen

- 1 kantongerechtszaken: dit zijn zaken waarbij alle feiten onder de competentie van de kantonrechter vallen;
- 2 zaken eindigend in overdracht naar een ander parket;
- 3 zaken eindigend in een technisch sepot of andere technische uitspraak. Deze laatste categorie betreft rechtbankzaken waarbij geen schuldigverklaring is uitgesproken. Als grond voor zowel het technische sepot door het OM of de technische uitspraak door de rechter, kan worden aangevoerd:

a ontslag rechtsvervolgung, feit strafbaar	i onrechtmatig verkregen bewijs
b ontslag rechtsvervolgung, feit niet strafbaar	j burgerlijk rechter niet bevoegd
c dagvaarding nietig	k dader niet strafbaar
d dagvaarding HB nietig	l feit niet strafbaar
e oproeping HB nietig	m geen wettig bewijs
f aanhouding bepaalde tijd	n OM niet-ontvankelijk
g aanhouding onbepaalde tijd	o niet-ontvankelijk
h rechter niet bevoegd	p ten onrechte als verdachte vermeld
- 4 zaken eindigend in algehele vrijspraak; dit zijn zaken waarbij voor alle feiten vrijspraak volgt;
- 5 zaken eindigend in: ‘sepot: gevoegd niet-Compas zaak /dubbel geregistreeerde zaak’.

Strafzaken die wel meetellen

- 1 zaken die nog niet zijn afgedaan;
- 2 zaken die (door het OM) werden gevoegd ('ad info', 'ter berechting' of 'ter terechtzitting');
- 3 zaken die door het OM werden afgedaan met een transactie;
- 4 zaken die door het OM werden afgedaan met een beleidssepot. Tot de gronden van een beleidssepot behoren:

<ol style="list-style-type: none"> a anders dan strafrechtelijk ingrijpen b beperkte kring c civiel en administratief recht d civielrechtelijke jeugdmaatregel e dienstverlening f door feit of gevolgen getroffen g gering aandeel in feit h gering feit i geringe strafwaardigheid feit j gewijzigde omstandigheden k gezondheidstoestand l krijgstuuchtelijk afgedaan m landsbelang n leeftijd 	<ol style="list-style-type: none"> o leidinggever vervolgd p maatschappelijk belangenconflict q benadeelde medeschuldig r onvoldoende met nationaal belang s oud feit t recente bestraffing u rechtspersoon wordt vervolgd v reclasseringsbelang w strafrechtelijke jeugdmaatregel x T.B.S. y verdachte onvindbaar z verhouding tot benadeelde geregeld aa vervolging in strijd belang benadeelde bb wetswijziging
---	--
- 5 zaken die eindigden in de volgende rechterlijke afdoeningen:

<ol style="list-style-type: none"> a alleen aanvullend straf-onderdeel b boete c storting waarborgfonds d schadevergoeding e geldstrafcombinatie f overig geldstraf g jeugdetentie h arrest i tuchtschool j gevangenisstraf k hechtenis l militaire detentie 	<ol style="list-style-type: none"> m levenslange gevangenisstraf n overig volwassen vrijheidsstraf o taakstraf p overig taakstraf q maatregel (vrijheidsbeperkend) r combinaties met maatregelen s berisping t overig berisping u geen maatregel of straf v schuldig zonder oplegging van straf of maatregel (szovsm) w overig szovsm
--	--

Vooraf in onderzoek met een korte observatieperiode kan het voorkomen dat een aantal strafzaken dat reeds in de OBD is opgenomen, nog niet is afgedaan. Deze zaken worden toch meegenomen in de berekeningen van de recidive, omdat de ervaring leert dat 9 van de 10 zaken die onder de aandacht van het OM worden gebracht, een 'geldige' afdoening opleveren.

Recidivecriteria

Bij het vaststellen van de recidive worden vijf vaste criteria gehanteerd. In tabel 1 worden de criteria omschreven. De eerste drie – algemene, ernstige en zeer ernstige recidive – verschillen onderling alleen wat betreft de ernst van de vervolgte delicten. Zij hebben altijd, dat wil zeggen in elke onderzoeksgroep, dezelfde betekenis. Dit geldt niet voor speciale en specifieke recidive. De betekenis van deze criteria hangt af van de aard van de uitgangszaak, dat is de zaak op grond waarvan iemand in de betreffende onderzoeksgroep is opgenomen. Onder verkeersdelinquenten bijvoorbeeld, is speciale recidive een nieuw justitiecontact vanwege een verkeersdelict. Bij zedendelinquenten is er sprake van speciale recidive wanneer zij opnieuw worden vervolgd voor een zedendelict.

Tabel 1 Recidivecriteria binnen de WODC-Recidivemonitor

criterium	Omschrijving
Algemene recidive	Alle nieuwe justitiecontacten ongeacht de aard en ernst van de gepleegde delicten, behalve de strafzaken die eindigen in vrijspraak, een technisch sepot of een andere technische uitspraak
Ernstige recidive	Nieuwe, geldige justitiecontacten n.a.v. een delict met een wettelijke strafdreiging van 4 jaar of meer*
Zeer ernstige recidive	Nieuwe, geldige justitiecontacten n.a.v. een delict met een wettelijke strafdreiging van 8 jaar of meer
Speciale recidive	Nieuwe, geldige justitiecontacten n.a.v. hetzelfde soort delict als in de uitgangszaak
Specifieke recidive	Nieuwe, geldige justitiecontacten n.a.v. overtreding van het hetzelfde wetsartikel als in de uitgangszaak

* Delicten met een lagere strafdreiging maar waarvoor wel voorlopige hechtenis kan worden opgelegd, vallen ook in deze categorie.

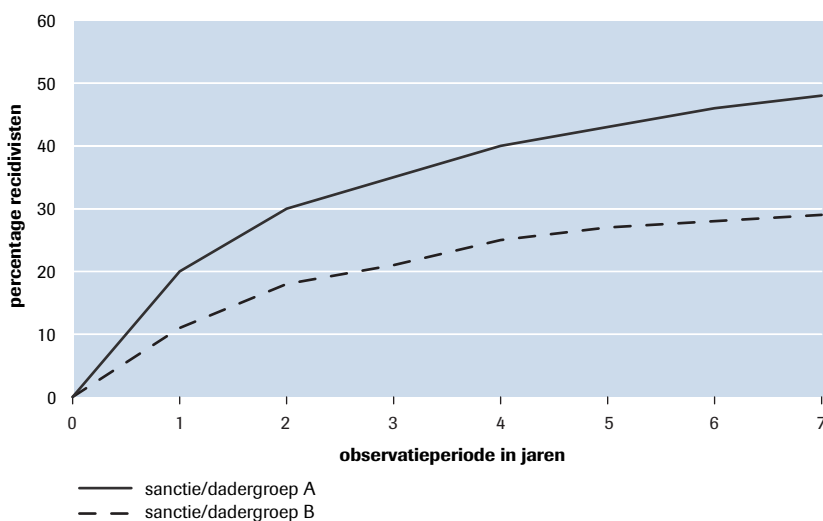
Welke analyses vinden plaats?

Aan de hand van bovenstaande criteria wordt de recidive in een onderzoeksgroep beschreven. We onderscheiden daarbij de volgende facetten:

- de *prevalentie* van recidive; welk deel van de (sub)groep heeft gerecidiveerd?
- de *snelheid* waarmee men recidiveerde; op welk moment vond de recidive plaats?
- de *frequentie* van de recidive; hoeveel nieuwe justitiecontacten heeft de recidivist na de uitgangszaak opgebouwd?
- de *aard* en *ernst* van de recidivedelicten; welk type delict werd gepleegd en hoe werd de nieuwe strafzaak afgedaan?
- de *omvang* van de recidive; hoe omvangrijk is de totale recidive in de (sub)groep?

Voor het vaststellen van de *prevalentie* en *snelheid* van de recidive wordt gebruikgemaakt van survivalanalyse, een techniek die rekening houdt met verschillen in de tijd dat de personen in het onderzoek konden worden gevolgd. Voor elk van de criteria wordt berekend welk percentage van de onderzoeksgroep opnieuw in aanraking is gekomen met justitie. Dat doen we niet over één vaste periode ('Na 2 jaar bedraagt het percentage algemene recidive 50%'), maar voor elke periode waar observaties van bestaan. Voor elk jaar volgend op de uitgangszaak wordt becijferd welk deel van de onderzoeksgroep inmiddels heeft gerecidiveerd (zie figuur 1).

Figuur 1 Prevalentie van algemene recidive in twee dadergroepen

De *frequentie* van de recidive wordt berekend over de recidivisten in een groep en wordt uitgedrukt in het gemiddelde aantal nieuwe justitiecontacten dat zij sinds de uitgangszaak hebben opgebouwd. Voor elk jaar wordt dus het aantal recidivecontacten gedeeld door het aantal personen dat tot dan toe heeft gerecidiveerd. De *aard* van de recidive wordt beschreven aan de hand van de typen delicten die zijn gepleegd. Voor elke groep wordt een tabel samengesteld met percentages van de voorkomende delictsoorten (zie bijlage 4). De *ernst* van de recidivecontacten wordt in beeld gebracht door na te gaan in welke hoofdcategorieën van sancties (zie bijlage 3) de nieuwe strafzaken zijn afgedaan.²⁵ De totale *omvang* van de recidive, ten slotte, wordt uitgebeeld zoals in figuur 2. De lijnen in de figuur geven aan hoeveel recidivecontacten er in de loop der jaren in de gehele groep zijn opgebouwd vanwege het plegen van relatief lichte, ernstige en zeer ernstige criminaliteit. Om een vergelijking met uitkom-

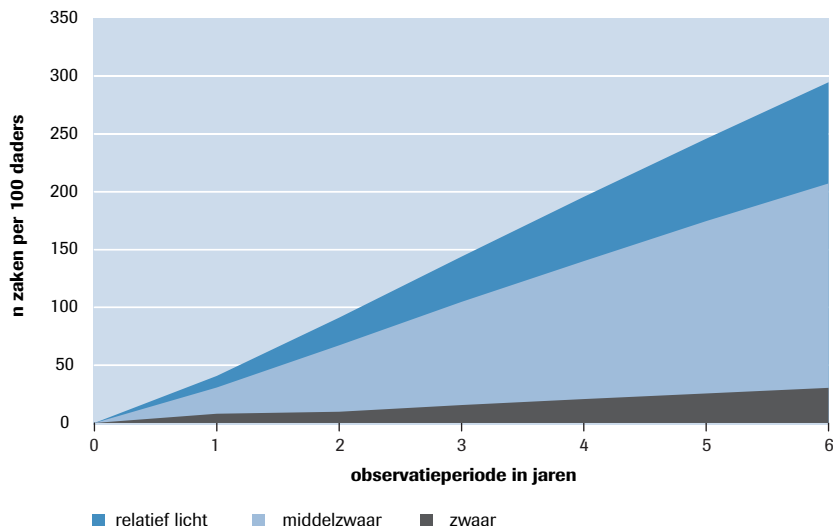
²⁵ Bij deze analyse worden de zaken die nog niet zijn afgedaan buiten beschouwing gelaten. Zaken die eindigen in een voeging, krijgen de afdoening van de zaak waarbij zij werden gevoegd.

sten van ander onderzoek mogelijk te maken, worden de aantallen steeds berekend over groepen van 100 personen.

Aanvullende analyses

Het percentage recidivisten, het gemiddelde aantal nieuwe justitiecontacten, het type en de afdoening van de recidivedelicten zijn beschrijvende statistieken die een beeld geven van de aard en omvang van de recidive in een groep. Waar mogelijk wordt echter ook onderzocht welke factoren van invloed zijn op het voorzetten van de strafrechtelijke carrière. Om deze aanvullende analyses te kunnen doen zijn extra gegevens nodig: achtergrondkenmerken van de respondenten, diagnostische gegevens, gegevens over het verloop van de betreffende interventie of over de omstandigheden waarin de justitiabelen na de tenuitvoerlegging van de sanctie terecht zijn gekomen. Zijn dergelijke gegevens beschikbaar, dan worden ze gekoppeld aan de informatie uit de OBJD en kunnen we de verbanden tussen de diverse grootheden bestuderen. Bijlage 4 geeft voor enkele achtergrondkenmerken een indeling die bij de analyses kan worden gebruikt. Technieken die in het kader van de Recidivemonitor worden toegepast, zijn onder meer survivalanalyse, Cox regressie en poissonregressie.

Figuur 2 Aantal nieuwe justitiecontacten; naar ernst van de gepleegde delicten

Survivalanalyse is bedoeld om de duur tot aan een eventuele gebeurtenis te meten, in ons geval de duur tot aan een eventuele recidive. Het voordeel van survivalanalyse is dat de techniek rekening houdt met verschillen in de lengte van de periode dat de personen in het onderzoek konden worden gevolgd. De kans op recidive wordt niet eenmalig vastgesteld (bijvoorbeeld alleen na 2 jaar), maar op elk moment tussen de start en het einde van de totale observatietermijn. De proportie recidivisten wordt steeds berekend op grond van het aantal personen dat op dat moment beschikbaar is. Een persoon telt dus alleen mee in de kansberekening zolang hij kon worden gevolgd.

Cox regressie is een survivalmodel waarmee ook het effect van achtergrondkenmerken op de recidivekans kan worden geschat. De kenmerken kunnen zowel categorische als continue variabelen zijn. Met behulp van Cox regressie kan worden vastgesteld hoe achtergrondkenmerken zoals sekse, geboorteland en het aantal eerdere justitiecontacten samenhangen met de kans op recidive. Het effect wordt uitgedrukt in een coëfficiënt, de exponent β ($e\beta$). De hoogte van deze coëfficiënt geeft de sterkte van het verband aan.

Voor de analyses van de recidivefrequentie wordt gebruikgemaakt van *poissonregressie*. Waar lineaire regressie bedoeld is voor continue variabelen, wordt poissonregressie toegepast in situaties waarin de afhankelijke variabele een discrete variabele is die aangeeft hoe vaak een gebeurtenis, in ons geval het voorkomen van recidive, heeft plaatsgevonden. Het softwarepakket SPSS bevat slechts beperkte mogelijkheden voor het toepassen van poissonregressie. In het pakket STATA zijn meer varianten opgenomen.

Bijlage 3

Indeling van strafrechtelijke afdoeningen

Onderzoek in het kader van de WODC-Recidivemonitor vindt plaats op basis van gegevens uit de OBJD, een geanonimiseerde kopie van het Justitiële Documentatiesysteem (JDS). De afdoeningen van de strafbare feiten die het JDS registreert, kunnen worden ingedeeld in negen categorieën. Binnen deze categorieën komen afdoeningen voor jeugdigen en volwassenen voor. Strafzaken kunnen worden afgedaan met meer dan één 'vonnisonderdeel'. In de Recidivemonitor wordt per zaak bijgehouden van welke vonnisonderdelen sprake is. We houden dus zicht op combinaties van afdoeningen. Daarnaast wordt de afdoening van elke strafzaak echter ook ingedeeld in één van de negen hoofdcategorieën. Het vonnisonderdeel in de categorie met het laagste nummer is daarbij bepalend. Een zaak waarin zowel een boete als een onvoorwaardelijke gevangenisstraf wordt opgelegd, wordt dus bijvoorbeeld ingedeeld bij de onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen.

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de afdoeningen die in de OBJD zijn opgenomen over de periode 1997-2004.

1 Vrijheidsbeperkende maatregelen

plaatsing in een inrichting voor jeugdigen – terbeschikkingstelling met bevel tot verpleging – plaatsing in een psychiatrisch ziekenhuis – plaatsing in een inrichting voor de opvang van verslaafden – terbeschikkingstelling met voorwaarden – terbeschikkingstelling van de regering – terbeschikkingstelling zonder bevel tot verpleging – plaatsing in een inrichting voor buitengewone behandeling – jeugdterbeschikkingstelling met bevel tot verpleging

nader onderscheid mogelijk naar: duur en modaliteit (voorwaardelijk of onvoorwaardelijk)

2 Onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen

gevangenisstraf – jeugddetentie – hechtenis – militaire detentie – plaatsing in een tuchtschool – arrest – levenslange gevangenisstraf

nader onderscheid mogelijk naar: duur

3 Taakstraffen

werkstraf – onbetaalde arbeid ten algemene nutte – leerstraf – leerproject

nader onderscheid mogelijk naar: duur

4 Voorwaardelijke vrijheidsstraffen

gevangenisstraf – jeugddetentie – hechtenis – militaire detentie – plaatsing in een tuchtschool – arrest

nader onderscheid mogelijk naar: duur, modaliteit (met of zonder bijz. voorw.) en soort voorwaarden

5 Geldboetes

nader onderscheid mogelijk naar: hoogte en modaliteit (voorwaardelijk en onvoorwaardelijk)

6 Transacties

geldsom – ATAN – werkstraf – afstand – vergoeding schade – leerproject – voorw. tot presteren – leerstraf – opvolgen aanwijzingen instantie – ontneming voordeel – arbeid schadeherstel – uitlevering voorwerp – ontneming. voordeel/36WED – waarborgsom
nader onderscheid mogelijk naar: hoogte en duur

7 Beleidssepot/szovsm

oud feit – recente bestraffing – berisping – gering feit – verhouding tot benadeelde geregeld – gering aandeel in feit – gezondheidstoestand – gewijzigde omstandigheden – ander dan strafrechtelijk ingrijpen – door feit/gevolgen getroffen – medeschuld van benadeelde – onvoldoende nationaal belang – beperkte kring – verdachte onvindbaar – rechtspersoon wordt vervolgd – reclasseringsbelang – geringe strafwaardigheid
feit – dienstverlening – leeftijd – civiel en administratief recht – vervolging in strijd van benadeelde – civiele jeugdmaatregel – leidinggevende vervolgd – wetwijziging – niet vervolgd – maatschappelijk belangenconflict – strafrechtelijke jeugdmaatregel - T.B.S. – ter verjaring opgelegd – verjaard – landsbelang – krijgstuuchtelijk afgedaan/ schuldigverklaring zonder oplegging van straf – schuldigverklaring zonder oplegging van straf of maatregel
nader onderscheid mogelijk naar: duur en modaliteit (voorwaardelijk of onvoorwaardelijk)

8 Bijkomende straffen/maatregelen

ontzegging van de bevoegdheid motorrijtuigen te besturen – maatregel van schadevergoeding – toewijzing van de civiele vordering – terug-gave in beslag genomen goederen – ontneming van het wederrechtelijk verkregen voordeel – ter beschikking rechthebbende tot 3 maanden na onherroepelijkheidsdatum vonnis – gehele stillegging van de onderneming – ontzetting uit het recht bepaalde beroepen uit te oefenen – ontzetting beklede ambt – verrichten van hetgeen wederrechtelijk nagelaten is – openbaarmaking rechterlijke uitspraak – storting in het waarborgfonds – gehele ontzegging van bepaalde rechten – opleggen van het verrichten van prestaties tot goedmaken – oplegging tenietdoening wederrechtelijke verrichtingen – gedeeltelijke stillegging van de onderneming – gehele ontzegging van bepaalde bevoegdheden
nader onderscheid mogelijk naar: duur, hoogte en modaliteit (voorwaardelijk of onvoorwaardelijk)

9 Technische uitspraken/afdoeningen

vrijspraak – niet-ontvankelijkverklaring van de benadeelde partij – gedeeltelijke toewijzing van de civiele vordering – Openbaar Ministerie niet-ontvankelijk - gedeeltelijke toewijzing vordering benadeelde partij – afwijzing van de civiele vordering – ontslag van rechtsvervolging (niet strafbaar) – gedeeltelijke niet-ontvankelijkverklaring benadeelde partij – ontslag van rechtsvervolging (strafbaar) – dagvaarding nietig – rechter niet bevoegd – afwijzing vordering tenuitvoerlegging – zaak beëindigd verklaard – aanhouding voor onbepaalde tijd – verlening van de proeftijd – rechter niet in staat m.b.t. beslag – aanhouding voor bepaalde tijd – dagvaarding hoger beroep nietig – omzetting onbetaalde arbeid naar vrijheidsstraf – geen wettig bewijs – gevoegd niet-Compas zaak / dubbel geregistreeerde zaak – niet-ontvankelijk – feit niet strafbaar – dader niet strafbaar – socialeverzekeringsfraude; niet strafrechtelijk – onrechtmatig verkregen bewijs – burgerlijke rechter niet bevoegd – ten onrechte als verdachte vermeld

Bijlage 4

Indeling van misdrijven naar aard en ernst

In deze bijlage vindt men een overzicht van de strafdreiging voor de meest voorkomende wetsartikelen die in de OBJD zijn geregistreerd. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen lichte, middelzware en zware criminaliteit. In de categorie 'lichte criminaliteit' vallen feiten met een wettelijke strafdreiging van minder dan 4 jaar (1.460 dagen). In de categorie 'middelzware criminaliteit' vallen alle feiten met een strafdreiging van 4 tot 8 jaar (2.920 dagen).²⁶ Feiten met een strafdreiging van 8 jaar of meer vallen in de categorie 'zware criminaliteit'.

Wanneer uit de feitinformatie in de OBJD niet duidelijk blijkt welke strafdreiging van toepassing is, wordt de laagste strafdreiging gekozen. Op het overtreden van artikel 2 lid 1 sub b van de Opiumwet bijvoorbeeld, staat hoogstens 6 maanden hechtenis. Wanneer er echter sprake is van opzet, is de maximale strafdreiging 8 jaar. In de OBJD wordt niet altijd geregistreerd of er sprake was van opzet. In die gevallen wordt dus de laagste strafdreiging gekozen.

Tabel 1 Relatief lichte criminaliteit (strafdreiging in dagen minder dan 4 jaar)

Wet	Artikel	Strafdreiging	Type delict	Omschrijving
OW	2/1	180	drugs	harddrugs - bezit/handel/smokkel
OW	3/1	30	drugs	softdrugs - bezit/handel
SR	138/1	180	agressie	huisvredebreuk
SR	180	365	agressie	wederspanningheid
SR	184/1	90	overig	niet voldoen aan ambtelijk bevel
SR	239/1	90	zeden	schennis van de eerbaarheid
SR	266/1+ 267/2	120	agressie	eenvoudige belediging onder verzwarende omstandigheden
SR	300/1	730	agressie	eenvoudige mishandeling
SR	350/1	730	agressie	vernietiging/beschadiging
SR	417BIS /1/A	365	vermogen geen geweld	schuldheiling
WVW94	6	365	verkeer	dood of zwaar lichamelijk letsel
WVW94	7/1/A	90	verkeer	doorrijden na een ongeval
WVW94	8	90	verkeer	besturen onder invloed
WVW94	163/2	1.095	verkeer	ademanalyse
WVW94	164/1	90	verkeer	onder zich houden rijbewijs door ambtenaar OM
WWM	13/1	90	overig	verbod wapens categorie I
WWM	26/1	90	overig	verbod voorhanden hebben wapens of munitie categorieën II en III

²⁶ Ook feiten met een strafdreiging van minder dan 4 jaar maar waarvoor een bevel tot voorlopige hechtenis kan worden gegeven, vallen in deze categorie. Artikel 67 van het Wetboek van Strafvordering geeft een overzicht van de desbetreffende feiten.

Tabel 2 Middelzware criminaliteit (strafdreiging in dagen 4 tot 8 jaar)*

Wet	Artikel	Strafdreiging	Type delict	Omschrijving
OW	3/B + 11/2	730	drugs	softdrugs - handel/bezit/ vervaardigen (met opzet)
SR	140/1	2.190	drugs	deelneming aan misdadige organisatie
SR	141/1	1.640	agressie	gezamenlijke openlijke geweldpleging
SR	141/1	2.190	agressie	gez. openlijke geweldpl. met lichamelijk letsel of vernieling
SR	+141/2/1			
SR	225	2.190	vermogen geen geweld	valsheid in geschrifte
SR	231/2	1.460	vermogen geen geweld	valse reispas
SR	247/1	2.190	zedes	ontucht met bewusteloze, geestelijk gestoorde of kind
SR	285/1	730	agressie	bedreiging met misdrijf
SR	300/1 + 2	1.460	agressie	eenvoudige mishandeling met zwaar lichamelijk letsel
SR	310	1.460	vermogen geen geweld	eenvoudige diefstal
SR	310 + 321	1.460	vermogen geen geweld	eenvoudige diefstal/verduistering
SR	311/1/4	2.190	vermogen geen geweld	diefstal in vereniging
SR	311/1/4 + 5	2.190	vermogen geen geweld	diefstal in vereniging met braak
SR	311/1/5	2.190	vermogen geen geweld	diefstal met braak
SR	321	1.095	vermogen geen geweld	verduistering
SR	321 + 322	1.460	vermogen geen geweld	verduistering in functie gepleegd
SR	326	1.095	vermogen geen geweld	oplichting
SR	416/1/A	1.460	overig	begunstiging

* Delicten met een lagere strafdreiging maar waarvoor wel voorlopige hechtenis kan worden opgelegd, vallen ook in de categorie 'middelzware criminaliteit'.

Tabel 3 Zware criminaliteit (strafdreiging in dagen van 8 jaar of meer)

Wet	artikel	Strafdreiging	Type delict	Omschrijving
SR	317/1	3.285	vermogen met geweld	afpersing
SR	312/1	3.285	vermogen met geweld	diefstal met geweld
SR	312/2/2	4.380	vermogen met geweld	diefstal met geweld in vereniging
SR	312/2/2 +317/1	4.380	vermogen met geweld	diefstal met geweld/afpersing
SR	287	5.475	agressie	doodslag
SR	246	2.920	zeden	feitelijke aanranding der eerbaarheid
SR	244	4.380	zeden	gemeenschap met persoon beneden 12 jaar
SR	245/1	2.920	zeden	gemeenschap met persoon tussen 12 en 16 jaar
SR	141/1 +141/2/2	3.285	agressie	gezam. openlijke geweldpleging met zwaar lichamenlijk letsel
SR	289	7.300	agressie	moord
SR	209	3.285	vermogen geen geweld	opzettelijk uitgeven van vals geld
SR	242	4.380	zeden	verkrachting
SR	157/1	4.380	agressie	veroorzaking van brand etc. met gevaar voor goederen
SR	157/1 + 157/2	5.475	agressie	veroorzaking van brand etc. met levensgevaar
SR	282/1	2.920	agressie	vrijheidsberoving
SR	302/1	2.920	agressie	zware mishandeling

Bijlage 5

Tabellen

1 Prevalentie van recidive

Tabel 1a Prevalentie van algemene recidive* van ex-pupillen van JJI's; per cohort en in totaal voor de periode 1997-2000, in %

	n	1	2	3	4	5	6	7
1997	1.469	44,45	59,64	66,59	71,78	75,47	78,00	79,89
1998	2.007	41,64	56,52	65,26	69,82	73,58	75,68	
1999	2.122	39,72	54,53	62,99	68,66	73,03		
2000	2.380	38,77	55,49	64,54	69,52			
Totaal	7.978	40,79	56,26	64,69	69,80	73,68	75,84	77,67

* Algemene recidive = nieuw justitiecontact

Tabel 1b Prevalentie van ernstige recidive* van ex-pupillen van JJI's; per cohort en in totaal voor de periode 1997-2000, in %

	n	1	2	3	4	5	6	7
1997	1.469	39,48	52,35	58,42	63,13	66,07	68,93	70,54
1998	2.007	36,60	50,88	58,29	63,10	66,16	68,01	
1999	2.122	34,39	47,97	55,35	60,32	64,29		
2000	2.380	33,77	48,12	56,29	61,44			
Totaal	7.978	35,70	49,56	56,93	61,87	65,20	67,35	69,00

* Ernstige recidive = nieuw justitiecontact n.a.v. delict met strafdreiging van 4 jaar of meer

Tabel 1c Prevalentie van zeer ernstige recidive* van ex-pupillen van JJI's; per cohort en in totaal voor de periode 1997-2000, in %

	n	1	2	3	4	5	6	7
1997	1.469	13,07	19,68	24,12	29,53	32,54	35,29	36,66
1998	2.007	12,12	20,11	25,16	29,27	32,63	35,07	
1999	2.122	12,74	20,52	26,05	29,84	32,22		
2000	2.380	12,19	19,94	25,45	29,25			
Totaal	7.978	12,48	20,09	25,29	29,48	32,30	34,77	36,04

* Zeer ernstige recidive = nieuw justitiecontact n.a.v. delict met strafdreiging van 8 jaar of meer

Tabel 1d Prevalentie van detentierecidive* van ex-pupillen van JJI's; per cohort en in totaal voor de periode 1997-2000, in %

	n	1	2	3	4	5	6
1997	1.469	16,88	26,82	32,96	38,49	42,52	44,98
1998	2.007	17,35	27,68	32,68	38,45	42,51	
1999	2.122	16,79	25,95	31,86	35,65		
2000	2.380	18,21	27,23	33,33			
Totaal	7.978	17,37	26,93	32,71	37,02	40,29	42,19

* Detentierecidive = nieuw justitiecontact dat wordt afgedaan met een (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraf

2 Recidivefrequentie

Tabel 2a Gemiddeld aantal nieuwe justitiecontacten voor de recidivisten onder de ex-pupillen van JJI's; per cohort en in totaal voor de periode 1997-2000

	1	2	3	4	5	6
1997	1,98	2,68	3,34	3,98	4,58	5,18
1998	1,90	2,66	3,32	3,97	4,61	
1999	1,85	2,62	3,16	3,71		
2000	1,73	2,34	2,98			
Totaal	1,86	2,56	3,18	3,88	4,60	5,18

Tabel 2b Gemiddeld aantal nieuwe justitiecontacten naar aanleiding van ernstige delicten voor de recidivisten onder de ex-pupillen van JJI's; per cohort en in totaal voor de periode 1997-2000

	1	2	3	4	5	6
1997	1,85	2,44	2,95	3,43	3,88	4,24
1998	1,75	2,31	2,83	3,30	3,75	
1999	1,68	2,31	2,73	3,14		
2000	1,59	2,07	2,55			
Totaal	1,71	2,27	2,74	3,27	3,80	4,24

Tabel 2c Gemiddeld aantal nieuwe justitiecontacten naar aanleiding van zeer ernstige delicten voor de recidivisten onder de ex-pupillen van JJI's; per cohort en in totaal voor de periode 1997-2000

	1	2	3	4	5	6
1997	1,23	1,39	1,47	1,50	1,56	1,65
1998	1,14	1,29	1,39	1,48	1,60	
1999	1,10	1,25	1,35	1,45		
2000	1,15	1,25	1,35			
Totaal	1,15	1,29	1,38	1,47	1,58	1,65

3 Recidiveomvang

Tabel 3a Totaal aantal nieuwe justitiecontacten per 100 ex-pupillen van JJI's; per cohort en in totaal voor de periode 1997-2000

	1	2	3	4	5	6
1997	88,02	159,56	222,67	285,77	345,75	404,02
1998	79,22	150,27	216,14	277,23	338,86	
1999	73,42	142,70	198,82	254,95		
2000	66,93	129,58	191,97			
Totaal	75,63	143,80	205,53	271,03	341,77	404,02

Tabel 3b Totaal aantal nieuwe justitiecontacten naar aanleiding van ernstige delicten per 100 ex-pupillen van JJI's; per cohort en in totaal voor de periode 1997-2000

	1	2	3	4	5	6
1997	73,04	127,71	172,29	216,75	256,16	292,38
1998	64,03	117,64	164,92	207,82	247,53	
1999	57,87	110,89	151,04	189,30		
2000	53,61	99,62	143,19			
Totaal	60,94	112,32	156,10	203,14	251,18	292,38

Tabel 3c Totaal aantal nieuwe justitiecontacten naar aanleiding van zeer ernstige delicten per 100 ex-pupillen van JJI's; per cohort en in totaal voor de periode 1997-2000

	1	2	3	4	5	6
1997	16,13	27,43	35,47	44,45	50,65	58,00
1998	13,75	25,96	34,83	43,15	52,12	
1999	14,04	25,68	35,16	43,17		
2000	14,03	24,87	34,37			
Totaal	14,35	25,83	34,90	43,50	51,50	58,00

4 Prevalentie van recidive uitgesplitst naar achtergronden van de jongere en kenmerken van het verblijf in de JJI

Tabel 4a Prevalentie van algemene recidive onder ex-pupillen van JJI's uitgestroomd in de periode 1997-2000 in %; naar sekse

	n	1	2	3	4	5	6	7
Man	7.015	44,00	60,11	68,76	73,89	77,77	79,82	81,48
Vrouw	961	17,38	28,11	34,98	40,01	43,84	46,68	49,11
Totaal (incl. missing)	7.978	40,79	56,26	64,69	69,80	73,68	75,84	77,67

Tabel 4b Prevalentie van ernstige recidive onder ex-pupillen van JJI's uitgestroomd in de periode 1997-2000 in %; naar sekse

	n	1	2	3	4	5	6	7
Man	7.015	38,61	53,10	60,90	65,88	69,21	71,42	72,98
Vrouw	961	14,46	23,74	28,01	32,60	35,93	37,39	39,25
Totaal (incl. missing)	7.978	35,70	49,56	56,93	61,87	65,20	67,35	69,00

Tabel 4c Prevalentie van zeer ernstige recidive onder ex-pupillen van JJI's uitgestroomd in de periode 1997-2000 in %; naar sekse

	n	1	2	3	4	5	6	7
Man	7.015	13,78	22,11	27,95	32,55	35,54	38,21	39,58
Vrouw	961	3,02	5,31	5,93	7,10	8,67	9,40	9,40
Totaal (incl. missing)	7.978	12,48	20,09	25,29	29,48	32,30	34,77	36,04

Tabel 5a Prevalentie van algemene recidive onder ex-pupillen van JJI's uitgestroomd in de periode 1997-2000 in %; naar leeftijd bij uitstroom

	n	1	2	3	4	5	6	7
15 jaar en jonger	1.534	41,07	56,52	64,67	70,20	74,43	76,87	79,29
16 tot 18 jaar	3.808	40,69	55,75	64,83	69,78	73,53	75,82	77,24
18 jaar en ouder	2.629	40,86	56,95	64,62	69,73	73,56	75,44	77,61
Totaal (incl. missing)	7.978	40,79	56,26	64,69	69,80	73,68	75,84	77,67

Tabel 5b Prevalentie van ernstige recidive onder ex-pupillen van JJI's uitgestroomd in de periode 1997-2000 in %; naar leeftijd bij uitstroom

	n	1	2	3	4	5	6	7
15 jaar en jonger	1.534	37,61	52,48	60,04	64,77	68,75	70,98	72,22
16 tot 18 jaar	3.808	36,17	49,23	56,98	61,52	64,61	66,88	68,23
18 jaar en ouder	2.629	33,96	48,41	55,17	60,79	64,06	66,03	68,20
Totaal (incl. missing)	7.978	35,70	49,56	56,93	61,87	65,20	67,35	69,00

Tabel 5c Prevalentie van zeer ernstige recidive onder ex-pupillen van JJI's uitgestroomd in de periode 1997-2000 in %; naar leeftijd bij uitstroom

	n	1	2	3	4	5	6	7
15 jaar en jonger	1.534	16,56	25,88	31,62	35,65	39,20	41,04	42,90
16 tot 18 jaar	3.808	12,48	19,50	24,45	28,56	31,01	33,68	34,35
18 jaar en ouder	2.629	10,13	17,60	22,87	27,26	30,21	32,75	34,45
Totaal (incl. missing)	7.978	12,48	20,09	25,29	29,48	32,30	34,77	36,04

Tabel 6a Prevalentie van algemene recidive onder ex-pupillen van JJI's uitgestroomd in de periode 1997-2000 in %; naar leeftijd eerste justitiecontact

	n	1	2	3	4	5	6	7
15 jaar en jonger	4.915	47,48	64,51	73,83	78,87	82,74	84,89	86,89
16 tot 18 jaar	2.223	38,10	53,76	62,05	68,12	72,85	75,73	77,78
18 jaar en ouder	293	24,91	41,64	51,88	60,82	65,95	67,01	68,51
Totaal (incl. missing)	7.978	40,79	56,26	64,69	69,80	73,68	75,84	77,67

Tabel 6b Prevalentie van ernstige recidive onder ex-pupillen van JJI's uitgestroomd in de periode 1997-2000 in %; naar leeftijd eerste justitiecontact

	n	1	2	3	4	5	6	7
15 jaar en jonger	4.915	42,20	57,67	66,07	71,45	74,94	77,53	78,88
16 tot 18 jaar	2.223	32,48	46,29	53,28	57,96	61,72	63,51	66,18
18 jaar en ouder	293	17,75	30,72	37,88	46,54	49,92	51,58	53,85
Totaal (incl. missing)	7.978	35,70	49,56	56,93	61,87	65,20	67,35	69,00

Tabel 6c Prevalentie van zeer ernstige recidive onder ex-pupillen van JJI's uitgestroomd in de periode 1997-2000 in %; naar leeftijd eerste justitiecontact

	n	1	2	3	4	5	6	7
15 jaar en jonger	4.915	14,93	24,20	30,61	35,63	38,98	41,69	43,24
16 tot 18 jaar	2.223	11,02	17,51	21,57	25,03	27,29	29,98	31,07
18 jaar en ouder	293	5,80	8,19	11,60	15,40	18,03	19,59	19,59
Totaal (incl. missing)	7.978	12,48	20,09	25,29	29,48	32,30	34,77	36,04

Tabel 7a Prevalentie van algemene recidive onder ex-pupillen van JJI's uitgestroomd in de periode 1997-2000 in %; naar geboorteland

	n	1	2	3	4	5	6	7
Nederland	5.567	40,40	55,51	63,97	69,51	73,50	76,09	77,94
Ned, Antillen en Aruba	364	42,31	62,18	70,46	74,95	81,35	83,03	87,11
Suriname	325	48,62	61,90	71,50	73,05	77,54	79,11	79,11
Overig Europa	280	36,79	49,36	55,46	58,33	63,09	63,84	63,84
Marokko	685	49,05	67,76	75,97	81,46	83,92	85,00	86,45
Turkije	112	31,25	46,43	56,25	62,56	68,07	68,07	68,07
Overig elders	635	34,02	49,29	58,11	62,13	64,24	65,20	67,52
Totaal (incl. missing)	7.978	40,79	56,26	64,69	69,80	73,68	75,84	77,67

Tabel 7b Prevalentie van ernstige recidive onder ex-pupillen van JJI's uitgestroomd in de periode 1997-2000 in %; naar geboorteland

	n	1	2	3	4	5	6	7
Nederland	5.567	35,42	48,93	56,40	61,44	64,77	67,10	68,81
Ned, Antillen en Aruba	364	35,44	52,54	59,46	64,01	68,89	70,89	72,98
Suriname	325	41,85	54,20	62,55	66,01	70,59	73,85	74,82
Overig Europa	280	33,93	43,98	48,65	53,33	57,60	58,33	58,33
Marokko	685	43,65	61,48	68,95	73,84	76,57	77,30	79,70
Turkije	112	22,32	34,82	42,86	48,23	54,02	57,04	57,04
Overig elders	635	29,76	43,47	50,90	56,05	57,54	59,57	59,57
Totaal (incl. missing)	7.978	35,70	49,56	56,93	61,87	65,20	67,35	69,00

Tabel 7c Prevalentie van zeer ernstige recidive onder ex-pupillen van JJI's uitgestroomd in de periode 1997-2000 in %; naar geboorteland

	n	1	2	3	4	5	6	7
Nederland	5.567	11,83	19,15	24,22	28,11	30,63	33,01	34,28
Ned, Antillen en Aruba	364	17,03	29,44	34,43	39,26	43,71	49,69	51,65
Suriname	325	25,23	34,49	42,21	47,82	52,14	54,11	55,46
Overig Europa	280	6,43	12,16	15,39	19,38	22,01	24,35	26,87
Marokko	685	13,58	23,37	30,10	34,99	39,35	41,81	42,67
Turkije	112	8,93	12,50	16,98	19,69	23,24	24,67	24,67
Overig elders	635	11,34	17,01	21,74	27,04	28,86	30,70	31,22
Totaal (incl. missing)	7.978	12,48	20,09	25,29	29,48	32,30	34,77	36,04

Tabel 8a Prevalentie van algemene recidive onder ex-pupillen van JJI's uitgestroomd in de periode 1997-2000 in %; naar afkomst

	n	1	2	3	4	5	6	7
Allochtoon	4.857	44,11	60,18	68,66	73,33	77,40	79,07	80,73
Autochtoon	3.121	35,63	50,16	58,51	64,31	67,89	70,81	72,94
Totaal (incl. missing)	7.978	40,79	56,26	64,69	69,80	73,68	75,84	77,67

Tabel 8b Prevalentie van ernstige recidive onder ex-pupillen van JJI's uitgestroomd in de periode 1997-2000 in %; naar afkomst

	n	1	2	3	4	5	6	7
Allochtoon	4.857	39,31	53,91	61,53	66,16	69,65	71,74	73,55
Autochtoon	3.121	30,08	42,78	49,78	55,20	58,26	60,46	62,03
Totaal (incl. missing)	7.978	35,70	49,56	56,93	61,87	65,20	67,35	69,00

Tabel 8c Prevalentie van zeer ernstige recidive onder ex-pupillen van JJI's uitgestroomd in de periode 1997-2000 in %; naar afkomst

	n	1	2	3	4	5	6	7
Allochtoon	4.857	15,29	24,18	30,27	34,89	38,01	40,33	41,48
Autochtoon	3.121	8,11	13,73	17,55	21,07	23,39	26,10	27,48
Totaal (incl. missing)	7.978	12,48	20,09	25,29	29,48	32,30	34,77	36,04

Tabel 9a Prevalentie van algemene recidive onder ex-pupillen van de JJI's uitgestroomd in 1997-2000 in %; naar type delict

	n	1	2	3	4	5	6	7
Vermogen geen geweld	1.343	53,09	67,83	74,68	80,12	83,57	85,10	85,44
Vermogen met geweld	2.207	40,34	58,71	68,47	73,98	78,75	81,72	83,05
Verkeer	5	40,00	60,00	80,00	80,00	80,00	80,00	80,00
Agressie	987	34,45	52,48	62,72	68,49	72,89	75,60	79,59
Opium	119	31,09	47,06	58,82	64,07	70,35	70,35	70,35
Zeden	220	29,68	45,20	52,51	58,09	59,41	63,37	65,20
Overig	57	29,82	43,86	49,12	61,48	61,48	61,48	61,48
Totaal (incl. missing)	7.978	40,79	56,26	64,69	69,80	73,68	75,84	77,67

Tabel 9b Prevalentie van ernstige recidive onder ex-pupillen van de JJI's uitgestroomd in 1997-2000 in %; naar type delict

	n	1	2	3	4	5	6	7
Vermogen geen geweld	1.343	47,06	61,73	68,38	73,39	76,27	78,56	79,09
Vermogen met geweld	2.207	35,22	52,04	61,12	66,67	70,11	73,10	75,84
Verkeer	5	40,00	40,00	60,00	60,00	80,00	80,00	80,00
Agressie	987	28,98	43,36	51,17	56,55	60,42	62,65	65,24
Opium	119	21,01	34,45	42,86	48,91	55,83	55,83	60,24
Zeden	220	24,20	38,81	46,12	52,12	53,42	57,23	59,17
Overig	57	22,81	35,09	40,35	49,18	51,14	51,14	51,14
Totaal (incl. missing)	7.978	35,70	49,56	56,93	61,87	65,20	67,35	69,00

Tabel 9c Prevalentie van zeer ernstige recidive onder ex-pupillen van de JJI's uitgestroomd in 1997-2000 in %; naar type delict

	n	1	2	3	4	5	6	7
Vermogen geen geweld	1.343	11,24	18,92	25,19	29,84	33,49	36,47	37,39
Vermogen met geweld	2.207	14,37	24,17	30,48	35,84	39,25	42,55	44,62
Verkeer	5	20,00	20,00	20,00	20,00	46,67	46,67	46,67
Agressie	987	8,92	16,01	20,87	25,49	28,46	29,76	31,63
Opium	119	6,72	11,76	18,49	20,17	23,20	23,20	23,20
Zeden	220	9,13	15,53	20,09	25,65	27,61	29,27	29,27
Overig	57	7,02	10,53	17,54	19,38	19,38	19,38	19,38
Totaal (incl. missing)	7.978	12,48	20,09	25,29	29,48	32,30	34,77	36,04

Tabel 10a Prevalentie van algemene recidive onder ex-pupillen van JJI's uitgestroomd in de periode 1997-2000 in %; naar type dader*

	n	1	2	3	4	5	6	7
Zeer hoogfrequente veelplegers (>10)	328	69,70	86,62	93,15	94,40	95,51	95,96	97,30
Hoogfrequente veelplegers (5-10)	1.641	60,06	76,27	84,18	87,41	90,66	92,00	93,17
Laagfrequente veelplegers (3-4)	1.682	47,56	66,55	74,41	80,46	84,31	86,41	87,54
Incidentele daders (1-2)	3.643	31,02	45,38	54,51	60,21	64,38	67,01	69,26
Geen justitiecontacten	682	16,13	26,39	34,75	40,86	45,97	48,27	50,07
Totaal (incl. missing)	7.978	40,79	56,26	64,69	69,80	73,68	75,84	77,67

* Gebaseerd op het aantal justitiecontacten in de periode voorafgaand aan de uitgangszaak.

Tabel 10b Prevalentie van ernstige recidive onder ex-pupillen van JJI's uitgestroomd in de periode 1997-2000 in %; naar type dader*

	n	1	2	3	4	5	6	7
Zeer hoogfrequente veelplegers (>10)	328	64,19	81,78	89,00	91,90	92,71	92,71	93,92
Hoogfrequente veelplegers (5-10)	1.641	53,47	68,39	76,41	80,92	83,60	85,35	85,99
Laagfrequente veelplegers (3-4)	1.682	40,73	58,46	65,55	72,12	75,47	78,18	79,05
Incidentele daders (1-2)	3.643	27,07	39,01	46,57	51,09	54,75	57,24	59,78
Geen justitiecontacten	682	13,05	23,31	29,03	34,23	38,43	39,19	40,33
Totaal (incl. missing)	7.978	35,70	49,56	56,93	61,87	65,20	67,35	69,00

* Gebaseerd op het aantal justitiecontacten in de periode voorafgaand aan de uitgangszaak.

Tabel 10c Prevalentie van zeer ernstige recidive onder ex-pupillen van JJI's uitgestroomd in de periode 1997-2000 in %; naar type dader*

	n	1	2	3	4	5	6	7
Zeer hoogfrequente veelplegers (>10)	328	18,95	30,95	41,17	47,11	51,15	55,70	56,93
Hoogfrequente veelplegers (5-10)	1.641	16,05	26,87	34,45	40,10	43,87	46,80	48,86
Laagfrequente veelplegers (3-4)	1.682	14,27	23,49	29,40	34,61	38,10	41,42	42,42
Incidentele daders (1-2)	3.643	11,01	16,89	20,93	24,34	26,40	28,13	29,24
Geen justitiecontacten	682	4,25	7,33	8,94	10,43	12,50	14,19	14,19
Totaal (incl. missing)	7.978	12,48	20,09	25,29	29,48	32,30	34,77	36,04

* Gebaseerd op het aantal justitiecontacten in de periode voorafgaand aan de uitgangszaak.

Tabel 11a Prevalentie van algemene recidive onder ex-pupillen van JJI's uitgestroomd in de periode 1997-2000 in %; naar verblijfsduur

	n	1	2	3	4	5	6	7
Korter dan 3 maanden	4.265	43,29	58,19	66,23	71,26	75,12	77,42	79,46
3 tot 6 maanden	1.364	42,58	59,70	68,89	73,94	77,46	79,21	80,72
6 tot 12 maanden	858	36,71	53,03	62,94	68,77	73,15	75,24	76,84
12 maanden en langer	1.491	34,34	49,42	57,44	62,45	66,42	68,58	70,32
Totaal (incl. missing)	7.978	40,79	56,26	64,69	69,80	73,68	75,84	77,67

Tabel 11b Prevalentie van ernstige recidive onder ex-pupillen van JJI's uitgestroomd in de periode 1997-2000 in %; naar verblijfsduur

	n	1	2	3	4	5	6	7
Korter dan 3 maanden	4.265	38,58	51,63	58,96	63,40	66,58	68,94	70,52
3 tot 6 maanden	1.364	36,12	53,01	61,32	66,67	69,90	71,81	73,40
6 tot 12 maanden	858	32,63	46,15	55,13	60,59	64,18	66,77	69,16
12 maanden en langer	1.491	28,83	42,43	48,15	53,84	57,51	58,97	60,23
Totaal (incl. missing)	7.978	35,70	49,56	56,93	61,87	65,20	67,35	69,00

Tabel 11c Prevalentie van zeer ernstige recidive onder ex-pupillen van JJI's uitgestroomd in de periode 1997-2000 in %; naar verblijfsduur

	n	1	2	3	4	5	6	7
Korter dan 3 maanden	4.265	14,00	21,21	26,14	30,01	32,79	35,11	35,90
3 tot 6 maanden	1.364	13,44	22,62	29,40	34,56	38,02	40,23	43,37
6 tot 12 maanden	858	10,84	19,24	24,72	28,72	32,12	35,51	37,40
12 maanden en langer	1.491	8,20	15,06	19,44	23,75	25,73	28,35	28,65
Totaal (incl. missing)	7.978	12,48	20,09	25,29	29,48	32,30	34,77	36,04

Tabel 12a Prevalentie van algemene recidive onder ex-pupillen van de JJI's uitgestroomd in 1997-2000 in %; naar verblijfstitel bij uitstroom

	n	1	2	3	4	5	6	7
Preventieve hechtenis	4.043	42,33	58,62	67,62	72,95	76,92	79,28	80,84
Jeugddetentie	1.592	47,26	62,79	70,14	74,67	78,39	79,96	82,02
Strafr. maatregel	411	35,60	51,82	58,96	62,74	66,11	68,23	71,59
Ots*	1.477	30,67	44,51	53,33	58,72	62,97	65,62	67,21
Vreemdelingenbewaring	26	7,69	7,69	11,54	11,54	11,54	11,54	11,54
Totaal (incl. missing)	7.978	40,79	56,26	64,69	69,80	73,68	75,84	77,67

* Inclusief voogdij en vrijwillig voortgezette hulpverlening

Tabel 12b Prevalentie van ernstige recidive onder ex-pupillen van de JJI's uitgestroomd in 1997-2000 in %; naar verblijfstitel bij uitstroom

	n	1	2	3	4	5	6	7
Preventieve hechtenis	4.043	37,48	52,11	60,23	65,00	68,50	71,12	72,58
Jeugddetentie	1.592	41,29	54,62	62,04	66,47	69,16	70,79	73,50
Strafr. maatregel	411	29,47	43,72	48,89	54,48	58,00	58,90	60,01
Ots*	1.477	25,52	38,48	44,85	50,83	54,45	56,59	57,89
Vreemdelingenbewaring	26	7,69	7,69	7,69	7,69	13,46	13,46	13,46
Totaal (incl. missing)	7.978	35,70	49,56	56,93	61,87	65,20	67,35	69,00

* Inclusief voogdij en vrijwillig voortgezette hulpverlening

Tabel 12c Prevalentie van zeer ernstige recidive onder ex-pupillen van de JJI's uitgestroomd in 1997-2000 in %; naar verblijfstitel bij uitstroom

	n	1	2	3	4	5	6	7
Preventieve hechtenis	4.043	14,22	22,27	27,73	31,77	34,80	37,17	38,16
Jeugddetentie	1.592	13,01	21,06	26,99	31,46	34,67	37,64	40,32
Strafr. maatregel	411	9,82	17,69	24,08	29,32	31,39	34,05	35,09
Ots*	1.477	6,70	12,47	16,26	19,82	22,19	24,65	25,26
Vreemdelingenbewaring	26	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal (incl. missing)	7.978	12,48	20,09	25,29	29,48	32,30	34,77	36,04

* Inclusief voogdij en vrijwillig voortgezette hulpverlening

Tabel 13a Prevalentie van algemene recidive onder ex-pupillen van de JJI's uitgestroomd in 1997-2000 in %; naar type uitstroominrichting

	n	1	2	3	4	5	6	7
Opvanginrichting	6.227	43,33	58,89	67,36	72,43	76,28	78,37	80,29
Behandelinrichting	1.751	31,75	46,87	55,19	60,43	64,45	66,87	68,47
Totaal (incl. missing)	7.978	40,79	56,26	64,69	69,80	73,68	75,84	77,67

Tabel 13b Prevalentie van ernstige recidive onder ex-pupillen van de JJI's uitgestroomd in 1997-2000 in %; naar type uitstroominrichting

	n	1	2	3	4	5	6	7
Opvanginrichting	6.227	38,25	52,21	59,93	64,72	67,95	70,20	71,99
Behandelinrichting	1.751	26,60	40,12	46,25	51,73	55,40	57,18	58,40
Totaal (incl. missing)	7.978	35,70	49,56	56,93	61,87	65,20	67,35	69,00

Tabel 13c Prevalentie van zeer ernstige recidive onder ex-pupillen van de JJI's uitgestroomd in 1997-2000 in %; naar type uitstroominrichting

	n	1	2	3	4	5	6	7
Opvanginrichting	6.227	14,01	22,07	27,49	31,75	34,70	37,23	38,66
Behandelinrichting	1.751	7,04	13,05	17,46	21,41	23,75	26,04	26,78
Totaal (incl. missing)	7.978	12,48	20,09	25,29	29,48	32,30	34,77	36,04

Tabel 14a Prevalentie van algemene recidive onder ex-pupillen van de JJI's uitgestroomd in 1997-2000 in %; naar wettelijk kader (bij uitstroom)

	n	1	2	3	4	5	6	7
Strafrechtelijk	6.160	43,01	59,15	67,59	72,69	76,60	78,77	80,58
Civielrechtelijk	1.445	30,73	44,52	53,26	58,49	62,66	65,23	66,86
Overig	27	7,41	7,41	11,11	14,81	14,81	14,81	14,81
Totaal (incl. missing)	7.978	40,79	56,26	64,69	69,80	73,68	75,84	77,67

Tabel 14b Prevalentie van ernstige recidive onder ex-pupillen van de JJI's uitgestroomd in 1997-2000 in %; naar wettelijk kader (bij uitstroom)

	n	1	2	3	4	5	6	7
Strafrechtelijk	6.160	37,76	52,09	59,80	64,70	67,97	70,26	72,08
Civielrechtelijk	1.445	25,67	38,36	44,53	50,22	53,92	55,97	57,31
Overig	27	7,41	7,41	7,41	7,41	12,85	12,85	12,85
Totaal (incl. missing)	7.978	35,70	49,56	56,93	61,87	65,20	67,35	69,00

Tabel 14c Prevalentie van zeer ernstige recidive onder ex-pupillen van de JJI's uitgestroomd in 1997-2000 in %; naar wettelijk kader (bij uitstroom)

	n	1	2	3	4	5	6	7
Strafrechtelijk	6.160	13,63	21,71	27,29	31,57	34,53	37,14	38,63
Civielrechtelijk	1.445	6,51	11,98	15,72	19,22	21,65	23,91	24,53
Overig	27	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal (incl. missing)	7.978	12,48	20,09	25,29	29,48	32,30	34,77	36,04

WODC-rapporten

Om zo veel mogelijk belanghebbenden te informeren over de onderzoeksresultaten van het WODC wordt een beperkte oplage van de rapporten kosteloos verspreid onder functionarissen, werkgroepen en instellingen binnen en buiten het ministerie van Justitie. Dit gebeurt aan de hand van een verzendlijst die afhankelijk van het onderwerp van het rapport opgesteld wordt. De rapporten in de reeks Onderzoek en beleid (O&B) worden uitgegeven door Boom Juridische uitgevers en zijn voor belangstellenden die niet voor een kosteloos rapport in aanmerking komen, te bestellen bij Boom distributiecentrum, postbus 400, 7940 AK Meppel, tel.: 0522-23 75 55, via e-mail: bdc@bdc.boom.nl. Een complete lijst van de WODC-rapporten is te vinden op de WODC-site (www.wodc.nl). Daar zijn ook de uitgebreide samenvattingen te vinden van alle vanaf 1997 verschenen WODC-rapporten. Volledige teksten van de rapporten (vanaf 1999) zullen met terugwerkende kracht op de WODC-site beschikbaar komen. Hieronder volgen de titelbeschrijvingen van de in 2002, 2003, 2004 en 2005 verschenen rapporten.

Kamphorst, P.A., G.J. Terlouw

Van vast naar mobiel; een evaluatie van het experiment met elektronisch huisarrest voor minderjarigen als modaliteit voor de voorlopige hechtenis
2002, O&B 195

Moolenaar, D.E.G., F.P. van Tulder, G.L.A.M. Huijbregts, W. van der Heide

Prognose van de sanctiecapaciteit tot en met 2006
2002, O&B 196

Bokhorst, R.J., C.H. de Kogel, C.F.M. van der Meij

Evaluatie van de Wet BOB; fase 1: de eerste praktijkervaringen met de Wet bijzondere opsporingsbevoegdheden
2002, O&B 197

Kleemans, E.R., M.E.I. Brienen, H.G. van de Bunt m.m.v.

R.F. Kouwenberg, G. Paulides, J. Barendsen

Georganiseerde criminaliteit in Nederland; tweede rapportage op basis van de WODC-monitor
2002, O&B 198

Voert, M. ter, J. Kuppens

Schijn van partijdigheid rechters
2002, O&B 199

Daalder, A.L.

Het bordeelverbod opgeheven; prostitutie in 2000-2001
2002, O&B 200

Klijn, A.

Naamrecht
2002, O&B 201

Kruissink, M., C. Verwers

Jeugdreclassering in de praktijk
2002, O&B 202

Eshuis, R.J.J.

Van rechtbank naar kanton; evaluatie van de competentiegrensverhoging voor civiele handelszaken in 1999

2002, O&B 203

Meijer, R.F., M. Grapendaal, M.M.J. van Ooyen, B.S.J. Wartna,**M. Brouwers, A.A.M. Essers**

Geregistreeerde drugcriminaliteit in cijfers; achtergrondstudie bij het Justitieonderdeel van de Nationale Drugmonitor: Jaarbericht 2002

2003, O&B 204

Tak, P.J.J.

The Dutch criminal justice system; organization and operation – second revised edition

2003, O&B 205

Kromhout, M., M. van San

Schimmige werelden; nieuwe etnische groepen en jeugdcriminaliteit

2003, O&B 206

Kogel, C.H. de, C. Verwers

De longstay afdeling van Veldzicht; een evaluatie

2003, O&B 207

Moolenaar, D.E.G., G.L.A.M. Huijbregts

Sanctiecapaciteit 2007; een beleidsneutrale prognose

2003, O&B 208

Eshuis, R.J.J.

Claims bij de rechtbank

2003, O&B 209

Combrink-Kuiters, L., E. Niemeyer, M. ter Voert m.m.v. N. Dijkhoff,**M. van Gammeren-Zoetewij, J. Kuppens**

Ruimte voor Mediation

2003, O&B 210

Heide, W. van der, A.Th.J. Eggen (red.)

Criminaliteit en rechtshandhaving 2001; Ontwikkelingen en samenhangen

2003, O&B 211

European Sourcebook

European Sourcebook of Crime and Criminal Justice Statistics – 2003

2003, O&B 212

Smit, P.R., F.P. van Tulder, R.F. Meijer, P.P.J. Groen

Het ophelderingspercentage nader beschouwd

2003, O&B 213

Dijksterhuis, B.M., M.J.G. Jacobs, W.M. de Jongste

De competentiegrens van enkelvoudige kamers in strafzaken

2003, O&B 214

Bunt, H.G. van de, C.R.A. van der Schroot

Prevention of Organised Crime

2003, O&B 215

Wartna, B., N. Tollenaar

Bekenden van Justitie

2004, O&B 216

Moolenaar, D.E.G., P.P.J. Groen, A.G. Mein, B.S.J. Wartna, M. Blom

Wegenverkeerswet 1994

2004, O&B 217

Faber, W., A.A.A. van Nunen

Uit onverdachte bron

2004, O&B 218

Velthoven, B.C.J. van, M.J. ter Voert m.m.v. M. van Gammeren-Zoetewij

Geschilbeslechtingdelta 2003; Over verloop en afloop van (potentieel) juridische problemen van burgers

2004, O&B 219

Leuw E., R.V. Bijlt, A. Daalder

Pedoseksuele delinquentie; Een onderzoek naar prevalentie, toedracht en strafrechtelijke interventies

2004, O&B 220

Leertouwer, E.C., G.L.A.M. Huijbregts

Sanctiecapaciteit 2008

2004, O&B 221

Beijer, A., R.J. Bokhorst, M. Boone, C.H. Brants, J.M.W. Lindeman

De wet bijzondere opsporingsbevoegdheden – eindevaluatie

2004, O&B 222

Moors, J.A., M.Y.W. Von Bergh, S. Bogaerts, J.W.M.W. van Poppel,

A.M. van Kalmthout

Kiezen voor delen?

2004, O&B 223

Adriaanse, J.A.A., N.J.H. Huls, J.G. Kuijl, P. Vos

Informeel reorganisatie in het perspectief van surseance van betaling, WSNP en faillissement

2004, O&B 224

Jong, P.O. de, M. Herweijer

Alle regels tellen

2004, O&B 225

Kogel, C.H. de, C. Verwers, V.E. den Hartogh

'Blijvend delictgevaarlijk' – empirische schattingen en conceptuele verheldering

2004, O&B 226

Wartna, B.S.J., N. Tollenaar, M. Blom

Recidive 1997; Een cijfermatig overzicht van de strafrechtelijke recidive van volwassen en jeugdige daders

2005, O&B 227

Wartna, B.S.J., N. Tollenaar, A.A.M. Essers

Door na de gevangenis; Een cijfermatig overzicht van de strafrechtelijke recidive onder ex-gedetineerden

2005, O&B 228

Wartna, B.S.J., S. el Harbachi, A.M. van der Laan

Jong vast; Een cijfermatig overzicht van de strafrechtelijke recidive van ex-pupillen van justitiële jeugdinrichtingen

2005, O&B 229